

ప్రవక్త సహచరుల (ర.అ)

మహిమోన్నతల ప్రకరణం

1వ అధ్యాయం - హజ్రత్ అబూబకర్ సిద్దీఖ్ (రజి) విశిష్టత

1540. హజ్రత్ అబూబకర్ (రజి) కథనం:- మేము సూర్ (గుహ)లో ఉన్నప్పుడు నేను దైవప్రవక్త (సల్లం)తో “వారిలో (అంటే అవిశ్వాసుల్లో) ఎవరైనా ఒకడు వంగి క్రింది వైపు నుండి చూస్తే మాత్రం మనం వాళ్ళకు కనపడతాం” అని అన్నాను. దానికి దైవప్రవక్త (సల్లం) సమాధానమిస్తూ “అబూ బకర్! తమకు తోడు మూడవవాడిగా దేవుడు ఉన్న ఇద్దరు వ్యక్తులను గురించి నీ అభిప్రాయం ఏమిటి?” అని అన్నారు.

(సహీహ్ బుఖారీ:- 62వ ప్రకరణం - ఫజాయిలి అసహ్ బిన్నఖియ్యి (సల్లం), 2వ అధ్యాయం - మనాఖిబిల్ మువాజిరీన్ వ ఫజ్లిహిమ్)

1541. హజ్రత్ అబూసయీద్ ఖుదరీ (రజి) కథనం:- దైవప్రవక్త (సల్లం) వేదిక ఎక్కి ఇలా అన్నారు: “దేవుడు తన దాసులలో ఒకరికి రెండు విషయాలలో ఒకదాన్ని కోరుకునే అధికారం ఇచ్చాడు. ఇహలోకంలో కోరుకున్నన్ని సరిసంపదలు, భోగభాగ్యాలు ఇవ్వబడతాయని, లేదా (పరలోకంలో) దేవుని దగ్గర ఉన్న వాటిని కోరుకోవచ్చని అతనికి అధికారం ఇవ్వబడింది. అప్పుడా దాసుడు దేవుని దగ్గర ఉన్న వాటినే కోరుకున్నాడు”. హజ్రత్ అబూబకర్ (రజి) ఈ మాటలు విని కంట తడి పెట్టుకున్నారు. ఆయన దైవప్రవక్త (సల్లం) నుద్దేశించి “మేము, మా తల్లిదండ్రులు మీ కోసం సమర్పితం!” అని అన్నారు.

హజ్రత్ అబూబకర్ (రజి) ధోరణి చూసి మేమంతా ఆశ్చర్యపోయాము. కొందరు తమలో తాము మాట్లాడుకుంటూ “దైవప్రవక్త (సల్లం) ఒక దాసుడ్ని గురించి చెబుతూ, ఆ దాసుడు కోరుకుంటే ప్రపంచంలోనే కావలసినన్ని సరిసంపదలు, భోగభాగ్యాలు ఇవ్వబడతాయని, లేదా దేవుని దగ్గర ఉన్నవాటినైనా కోరుకోవచ్చని అతనికి దేవుడు అధికార మిచ్చాడని అన్నారు. కాని ఈ పెద్ద మనిషి తాము తమ తల్లిదండ్రులు దైవప్రవక్త (సల్లం)కు సమర్పితం అంటున్నాడేమిటి?” అని అన్నారు. అయితే అసలు విషయం అది కాదు. దేవుడు ఈ అధికారం ఏ దాసునికి ఇచ్చాడో ఆ దాసుడు స్వయంగా దైవప్రవక్తే (సల్లం). ఈ విషయాన్ని మాలో హజ్రత్ అబూబకర్ (రజి) మాత్రమే అర్థం చేసుకున్నారు.

దైవప్రవక్త (సల్లం), హజ్రత్ అబూబకర్ (రజి) సుగుణాన్ని ప్రస్తావిస్తూ ఇలా అన్నారు:- “ప్రజలందరిలో కెల్లా మైత్రి, సరిసంపదలతో అత్యధికంగా నాతో సహకరించి, నాకు సేవ చేసిన వ్యక్తి ఎవరైనా ఉన్నారంటే ఆయన అబూబకర్ (రజి) మాత్రమే. నా అనుచర సమాజంలో నేనెవరినైనా ప్రాణ

స్నేహితుడి (ఖలీల్)గా చేసుకోదలచుకుంటే అబూబకర్ (రజి)ని ప్రాణ స్నేహితుడిగా చేసుకుంటాను. కాని ఇప్పుడు మా మధ్య ఇస్లామీయ మైత్రి నెలకొన్నది. (ఒక విషయం గుర్తుంచుకోండి) మస్లిద్ (మస్లిదెనబవీ) వైపు ఎవరి (ఇంటి) కిటికీ తెరచి ఉండరాదు, అబూబకర్ (రజి) ఇంటి కిటికీ తప్ప”.

(సహీహ్ బుఖారీ:- 63వ ప్రకరణం - మనాఖిబిల్ అన్బార్, 45వ అధ్యాయం - హిజ్రతున్నబియ్యి (సల్లం) వ అనీహాబిహ్ ఇలల్ మదీనా)

1542. హజ్రత్ అమ్ బిన్ అన్ (రజి) కథనం:- దైవప్రవక్త (సల్లం) నన్ను “జాతిస్ఫలాసిల్ (మదీనా నుండి సిరియా దిశగా వెళ్ళే దారిలో ఉన్న బనీ జజామ్ తెగవాళ్ళ నీటి బుగ్గ పేరు)కు వెళ్ళే సైన్యానికి సేనాపతిగా నియమించారు. అప్పుడు నేను దైవప్రవక్త (సల్లం) సన్నిధికి వెళ్ళి “అందరికంటే మీకు ప్రിയమైన వ్యక్తి ఎవరు?” అని అడిగాను. దానికి ఆయన “ఆయిషా (రజి)” అని చెప్పారు. “మరి పురుషుల్లో ఎవరు?” అని నేను మళ్ళీ అడిగాను. “ఆయిషా (రజి) తండ్రి” అని ఆయన సమాధానమిచ్చారు. “ఆయన తరువాత ఎవరు?” నేను మళ్ళీ అడిగాను. “ఆయన తరువాత ఉమర్ బిన్ ఖత్తాబ్ (రజి)” అన్నారు ఆయన. ఉమర్ (రజి) తరువాత కూడా ఆయన అనేకమంది పేర్లను ప్రస్తావించారు.

(సహీహ్ బుఖారీ:- 62వ ప్రకరణం - ఫజాయిలి అనీహాబిన్నబియ్యి (సల్లం), 5వ అధ్యాయం - ఖాలిన్నబియ్యి (సల్లం) లౌకున్ను ముత్తఖిజన్ ఖలీలా)

1543. హజ్రత్ జుబైర్ బిన్ ముత్అమ్ (రజి) కథనం:- దైవప్రవక్త (సల్లం) దగ్గరకు ఒక స్త్రీ వచ్చింది (ఏదో అడగటానికి). దైవప్రవక్త (సల్లం) ఆమెను మరోసారి రమ్మని ఆదేశించారు. అప్పుడామె “నేను మళ్ళీ వచ్చినప్పుడు మీరు లేకపోతే నేనేం జేయను?” అని అడిగింది - అంటే ఒకవేళ మీరు ఇహాలోకం వీడిపోతేనూ? అని అర్థం - దానికి దైవప్రవక్త (సల్లం) “నేను లేకపోతే అబూబకర్ (రజి) దగ్గరకు వెళ్ళు” అని సమాధానమిచ్చారు.

(సహీహ్ బుఖారీ:- 62వ ప్రకరణం - ఫజాయిలి అనీహాబిన్నబియ్యి (సల్లం), 5వ అధ్యాయం - ఖాలిన్నబియ్యి (సల్లం) లౌకున్ను ముత్తఖిజన్ ఖలీలా)

1544. హజ్రత్ అబూహురైరా (రజి) కథనం:- దైవప్రవక్త (సల్లం) ఓ రోజు ఫజ్ర్ నమాజ్ చేయించిన తరువాత ప్రజల వైపుకు తిరిగి ఇలా ఉద్బోధించారు - ఒక వ్యక్తి ఒక ఎద్దును తోలుకెళ్తున్నాడు. కాస్సేపటి తరువాత అతనా ఎద్దుపైకెక్కి కొట్టసాగాడు. అప్పుడా ఎద్దు “మేము స్వారీ కోసం సృష్టించబడలేదు. మేమనలు వ్యవసాయ పనుల కోసం సృష్టించబడ్డాము” అని అన్నది.

ప్రజలు ఈ మాట విని “సుబ్హానల్లాహ్! (ఆశ్చర్యంగా ఉందే!) ఎద్దు కూడా మాట్లాడు తుందా?” అని అన్నారు. దానికి దైవప్రవక్త (సల్లం) సమాధానమిస్తూ “నేనీ విషయాన్ని విశ్వసిస్తున్నాను. నేనేకాదు, అబూబకర్ (రజి), ఉమర్ (రజి)లు కూడా” అని అన్నారు (దైవప్రవక్త (సల్లం)). ఈ మాట చెబుతున్నప్పుడు వారిద్దరూ అక్కడ లేరు).

మరొక వ్యక్తి మేకలు కాస్తుంటే, ఒక తోడేలు లంఘించి ఆ మేకలలో ఒక దాన్ని తీసుకెళ్ళింది.

మేకల కాపరి ఆ తోడేలును వెంబడించి ఎలాగో తన మేకను దాన్నుంచి విడిపించుకున్నాడు. అప్పుడా తోడేలు అతనితో “ఓ మనిషీ! నువ్వీ మేకను నా నుండి లాక్కున్నావు. కాని అడవి మృగాలు నిన్ను తరిమేసే రోజు ఈ మేకలను ఎవరు రక్షిస్తారు? అప్పుడు నేనే కదా వాటికి కాపలా ఉండేదాన్ని” అని అన్నది.

ప్రజలు ఈ మాట విని “సుబ్‌హానల్లాహ్ (ఆశ్చర్యంగా ఉందే)! తోడేలు కూడా మాట్లాడు తుందా?” అని అన్నారు. దానికి దైవప్రవక్త (సల్లం) సమాధానమిస్తూ “నేనీ విషయాన్ని నమ్ముతున్నాను. నేనే కాదు, అబూబకర్ (రజి), ఉమర్ (రజి)లు కూడా” అని అన్నారు (దైవప్రవక్త (సల్లం) ఈ మాట చెప్పినప్పుడు వారిద్దరూ అక్కడ లేరు).

(సహీహ్ బుఖారీ:- 60వ ప్రకరణం - అంబియా, 54వ అధ్యాయం - హద్దసనా అబుల్ యమాన్)

2వ అధ్యాయం - హజ్రత్ ఉమర్ (రజి) వైశిష్ట్యం

1545. హజ్రత్ ఇబ్నె అబ్బాస్ (రజి) కథనం:- హజ్రత్ ఉమర్ (రజి) భౌతిక కాయాన్ని శవపేటికలో ఉంచారు. ప్రజలు ఆ శవపేటికకు నలువైపులా గుమికూడి హజ్రత్ ఉమర్ (రజి) కోసం మన్నింపు వేడుకోలు చేస్తున్నారు. వారంతా 2.నాజా నమాజు కోసం వచ్చారు. నేను కూడా వారిలో చేరి ఉన్నాను. అంతలో ఒక వ్యక్తి హఠాత్తుగా నా భుజమీద చేయి వేశాడు. నేను కంగారుపడుతూ వెనక్కి తిరిగి చూశాను. చూస్తే హజ్రత్ అలీ (రజి) నిలబడి ఉన్నారు. ఆయన ముందుకు వచ్చి ఇలా అన్నారు - “ఉమర్! దేవుడు మిమ్మల్ని కరుణించుగాక! మీరు మీ వెనుక ఆదర్శప్రాయుడైన ఒక వ్యక్తిని కూడా నాకు వదలిపెట్టలేదు. అలాంటి వ్యక్తి చేసే కర్మలు లాంటి కర్మలు ఆచరించి, వాటిని తీసుకొని నేను దేవుని సన్నిధికి వెళ్ళాలన్న నా కోరిక కోరికగానే మిగిలిపోయింది. దైవసాక్షిగా చెబుతున్నాను. దేవుడు మిమ్మల్ని మీ మిత్రులిద్దరితో పాటు ఉంచుతాడని నాకు నమ్మకం ఉంది. నేనీ అభిప్రాయం వెలిబుచ్చడానికి కారణం - దైవప్రవక్త (సల్లం) తరచుగా ‘నేనూ, అబూబకర్, ఉమర్ (రజి)లు వెళ్ళాము; నేనూ, అబూబకర్, ఉమర్ (రజి)లు ప్రవేశించాము; నేనూ అబూబకర్, ఉమర్ (రజి)లు బయటకి వచ్చాము’ అని అంటుంటే నేను వినేవాడి”.

(సహీహ్ బుఖారీ:- 62వ ప్రకరణం - ఫజాయిలి అస్‌హదీన్నబియ్యి (సల్లం), 6వ అధ్యాయం-మనాఖిబి ఉమర్ బిన్ అత్తాబ్ అబీ హఫ్సా)

1546. హజ్రత్ అబూ సయీద్ ఖుదరీ (రజి) కథనం:- దైవప్రవక్త (సల్లం) ఓ సారి ఇలా అన్నారు - “నేను పడుకున్నాను. (కలలో) నేను కొందరిని నా దగ్గరకు తీసుకు రావడం చూశాను. వారంతా (రకరకాల సైజుల్లో) చొక్కాలు ధరించి ఉన్నారు. కొందరి చొక్కాలు రొమ్ము దాకా ఉన్నాయి. మరి కొందరి చొక్కాలు అంతకంటే చిన్నవిగా ఉన్నాయి. తరువాత నా ముందుకు ఉమర్ (రజి)ని తీసుకురావడం జరిగింది. ఆయన నేలమీద జీరాడే అంత పొడుగైన చొక్కా ధరించి ఉన్నారు.”

ప్రవక్త అనుచరులు (రజి) ఈ మాట విని “దైవప్రవక్త! దీని గూడార్థం ఏమిటో సెలవియ్యండి” అని అన్నారు. దానికి దైవప్రవక్త (సల్లం) “దీన్ (ధర్మం)” అని చెప్పారు. (పొడుగాటి చొక్కా అంటే ఇక్కడ గొప్ప ధర్మ పరాయణత అని అర్థం).

(సహీహ్ బుఖారీ:- 2వ ప్రకరణం - ఈమాన్, 15వ అధ్యాయం - కఫాజాలి అహ్లీ ఈమాన్ ఫిల్ అమాల్)

1547. హజ్రత్ అబ్దుల్లా బిన్ ఉమర్ (రజి) కథనం :- దైవప్రవక్త (సల్లం) ఓసారి ఈ విధంగా తెలియజేశారు - “నేను పడుకున్నాను. (కలలో) నేను నా దగ్గరికి ఒక పాల గిన్నె తీసుకురావడం చూశాను. నేనా పాలను కడుపు నిండా త్రాగాను. చివరికి ఆ పాలు నా కడుపు నిండిపోయి నా (చేతి) గోళ్ళ నుండి ధారలయి వెలువడుతుందా అనిపించింది నాకు. ఆ తరువాత నేను మిగిలిపోయిన పాలను ఉమర్ బిన్ ఖత్తాబ్ (రజి)కు ఇచ్చాను.”

ప్రవక్త అనుచరులు (రజి) ఈ మాటలు విని “దైవప్రవక్తా! దీని గూడార్థం ఏమిటో సెలవియ్యండి” అని అన్నారు. దానికి దైవప్రవక్త (సల్లం) “ఇల్మీ (జ్ఞానం)” అని సమాధానమిచ్చారు.¹

(సహీహ్ బుఖారీ:- 3వ ప్రకరణం - ఇల్మీ, 22వ అధ్యాయం - ఫఖీల్ ఇల్మీ)

1548. హజ్రత్ అబూ హురైరా (రజి) కథనం ప్రకారం దైవప్రవక్త (సల్లం) ఇలా ప్రవచించారు :- నేను నిద్రలో ఓ కల గన్నాను. ఆ కలలో నేను ఒక బావి దగ్గర నిల్చున్నాను. అక్కడ ఒక బొక్కెన పడి ఉంది. నేనా బొక్కెన తీసుకొని ఆ బావిలో నుంచి దేవుడు తలచినన్ని నీళ్ళు తోడాను. తరువాత ఆ బొక్కెనను అబూబకర్ (రజి) తీసుకున్నారు. దాంతో ఆయన ఒకటి రెండు బొక్కెనల నీళ్ళు తోడి తీశారు. కాని ఆయన తోడే తీరులో కాస్త బలహీనత తొంగి చూసింది. దేవుడు ఆయన బలహీనతను క్షమించుగాక! ఆ తరువాత ఆ బొక్కెన మామూలు సైజు కన్నా పెరిగి పెద్ద బొక్కెనయిపోయింది. దాన్ని ఉమర్ బిన్ ఖత్తాబ్ (రజి) తీసుకున్నారు. ఏ మల్లయోధుడు కూడా ఆ విధంగా నీరు చేడుతున్నట్లు నేను చూడలేదు. ఆయన చేదిన నీళ్ళతో ప్రజలు తృప్తిగా దాహం తీర్చుకున్నారు. అంతేగాకుండా, వారు తమ పశువులక్కూడా ఆ నీళ్ళు కడుపారా త్రాగించి, వాటిని వాటి విశ్రాంతి స్థలాలకు తోలుకెళ్ళి పండబెట్టారు².

(సహీహ్ బుఖారీ:- 62వ ప్రకరణం - ఫజాయిలి అస్ హాబిన్నబియ్యి (సల్లం), 5వ అధ్యాయం - ఖాలిన్నబియ్యి (సల్లం) లోకుస్తు ముత్తఖిజన్ ఖలీలా)

1549. హజ్రత్ అబ్దుల్లా బిన్ ఉమర్ (రజి) కథనం ప్రకారం దైవప్రవక్త (సల్లం) ఇలా తెలిపారు :- నేను కలలో ఒక బావి నుండి బొక్కెనతో ఒక ఒంటె త్రాగగలిగే అంత నీరు తోడుతున్నట్లు చూశాను. తరువాత అబూబకర్ (రజి) వచ్చి ఒకటి రెండు బొక్కెనలు నీళ్ళు తోడి తీశారు. అయితే కాస్త బలహీనంగా నీళ్ళు తోడారు. దేవుడు ఆయన్ని మన్నించు గాక! ఆ తరువాత ఉమర్ బిన్ ఖత్తాబ్ (రజి) వచ్చారు. అప్పుడా బొక్కెన పెద్ద బొక్కెనగా మారిపోయింది. ఆయన పని తీరు చూస్తుంటే, పెద్ద పెద్ద మొనగాళ్ళు కూడా అంతటి పని చేసినట్లు నేను చూడలేదు. చివరికి ఆయన తోడిన నీళ్ళతో

1. ఇక్కడ పాలను జ్ఞానంతో సూచనా ప్రాయంగా పోల్చడం జరిగింది. దాని ప్రకారం నేను జ్ఞాన క్షీరాన్ని కడుపారా సేవించానని, మిగిలిన దాన్ని హజ్రత్ ఉమర్ (రజి) సేవించారని దైవప్రవక్త (సల్లం) అన్నారు. పాలు చంటి పిల్లలకు ఆహారంగా ఉపయోగపడుతూ వారికి బలాన్నిస్తుంది. అలాగే జ్ఞానం మానవుని ఆత్మవికాసానికి ఆహారంగా, బలవర్ధక పదార్ధంగా ఉపయోగపడుతుంది. (సంకలనకర్త)

2. హజ్రత్ అబూబకర్ సిద్దీఖ్ (రజి), హజ్రత్ ఉమర్ ఫారుఖ్ (రజి)ల ఖిలాఫతే పాలనల్లో జరిగిన సమస్త సంఘటనలకు, యదార్థాలకు ఈ స్వప్నం ఓ మంచి తార్కాణమని వారిద్దరి సచ్చీలం, గుణగణాలు, నీతి నిజాయితీలకు దర్పణమని హదీసువేత్తలు వ్యాఖ్యానించారు. అదంతా దైవప్రవక్త (సల్లం) శిక్షణా ప్రభావం. హజ్రత్ సిద్దీఖ్ (రజి) తరువాత హజ్రత్ ఫారుఖ్ (రజి) పాలనలో ప్రజలు ఏ చీకూ చింతా లేకుండా శాంతి సుఖాలతో జీవించారు. దీన్ని గురించిన భవిష్యత్ ప్రకటన కూడా ఈ హదీసులో ఉంది. (సంకలనకర్త)

ప్రజలంతా తృప్తిగా దాహం తీర్చుకున్నారు. పైగా వారు ఒంటెలక్కూడా నీళ్ళు త్రాగించి వాటిని వాటి విశ్రాంతి స్థలాలకు తోలుకెళ్ళారు.

(సహీహ్ బుఖారీ:- 62వ ప్రకరణం - ఫజాయిలి అన్ హాబిన్ను బియ్యి (సల్లం) 6వ అధ్యాయం - మనాఖిబి ఉమరఖిల్ ఖత్తాబి అబీహస్సా)

1550. హజ్రత్ జాబీర్ బిన్ అబ్దుల్లా (రజి) కథనం :- దైవప్రవక్త (సల్లం) మాతో ముచ్చటిస్తూ ఇలా అన్నారు - “నేను స్వర్గంలో ప్రవేశించి (అద్భుతమైన) ఒక మహల్ (మేడ)ని చూశాను. ఈ మహల్ ఎవరిదని అడిగాను. ఉమర్ బిన్ ఖత్తాబ్ (రజి)ది అని సమాధానం వచ్చింది. నేనందులో ప్రవేశించి చూద్దామనుకున్నాను. కాని ఉమర్! నాకు నీలో ఉన్న ఆత్మాభిమానం గుర్తొచ్చి ఆగిపోయాను.” హజ్రత్ ఉమర్ (రజి) ఈ మాట విని, “దైవప్రవక్తా! నా తల్లిదండ్రులు మీ కోసం సమర్పితం!! మీ విషయంలో కూడా నాకు ఆత్మాభిమానమా?” అని అన్నారు.

(సహీహ్ బుఖారీ:- 67వ ప్రకరణం - నికాహ్, 107వ అధ్యాయం - అల్ గైరా)

1551. హజ్రత్ అబూహురైరా (రజి) కథనం :- మేము దైవప్రవక్త (సల్లం) సన్నిధిలో కూర్చున్నాము. దైవప్రవక్త (సల్లం) మాతో ముచ్చటిస్తూ ఇలా అన్నారు - “నేను కలలో స్వర్గంలో ప్రవేశించినట్లు చూశాను. అక్కడ ఒక మేడలో ఓ మూలన ఒక స్త్రీ వుజా చేయసాగింది. నేనీ మేడ ఎవరిదని అడిగాను. ఉమర్ బిన్ ఖత్తాబ్ (రజి)ది అని నాకు సమాధానం వచ్చింది. అప్పుడు నాకు ఉమర్ (రజి) ఆత్మాభిమానం గుర్తుకు వచ్చి నేను వెనుతిరిగి వచ్చాను.” హజ్రత్ ఉమర్ (రజి) ఈ మాట విని “దైవప్రవక్తా! మీ విషయంలో కూడా నాకు ఆత్మాభిమానమా?” అని అన్నారు.

(సహీహ్ బుఖారీ:- 59వ ప్రకరణం - బద్యిల్ ఖల్ఫ్, 8వ అధ్యాయం - మాజాఅ ఫీసిఫతిల్ జన్న వ అన్నహామఖ్ఖా)

1552. హజ్రత్ సాద్ బిన్ అబీ వఖ్శాన్ (రజి) కథనం :- హజ్రత్ ఉమర్ (రజి) దైవప్రవక్త (సల్లం) ఇంటికి వెళ్ళి లోపలికి రావడానికి అనుమతి అడిగారు. ఆ సమయంలో కొందరు స్త్రీలు దైవప్రవక్త (సల్లం)తో పెద్దపెద్దగా మాట్లాడుతున్నారు. వారి కంఠస్వరాలు బిగ్గరగా వినవస్తున్నాయి. అయితే హజ్రత్ ఉమర్ (రజి) బయట నిలబడి లోపల ప్రవేశించడానికి అనుమతి అడగ్గానే వారు గబగబా లేచి తెర వెనక్కి వెళ్ళిపోయారు. ఆ తరువాత దైవప్రవక్త (సల్లం) హజ్రత్ ఉమర్ (రజి)ను లోపలికి రావడానికి అనుమతించారు. హజ్రత్ ఉమర్ (రజి) లోపలికి వచ్చి చూస్తే దైవప్రవక్త (సల్లం) పకపకా నవ్వుతూ కనిపించారు. అప్పుడాయన “దైవప్రవక్తా! దేవుడు మిమ్మల్ని ఎల్లప్పుడూ నవ్వుతూ ఉంచుగాక” అని అన్నారు. దానికి దైవప్రవక్త (సల్లం) “నేనా స్త్రీల ధోరణి చూసి ఆశ్చర్యపోయి నవ్వుతున్నాను. వారు ఇంతకుముందు ఇక్కడే కూర్చున్నారు. బయట నుంచి మీ కంఠస్వరం వినగానే తుర్రున తెరవెనక్కి పరుగెత్తారు” అన్నారు దైవప్రవక్త (సల్లం).

హజ్రత్ ఉమర్ (రజి) ఈ మాట విని “దైవప్రవక్తా! నిజానికి ఆ స్త్రీలు మిమ్మల్ని చూసి భయపడాలి. అందుకు మీరే యోగ్యులు” అని అన్నారు. ఆ తరువాత ఆయన తెర వెనకున్న స్త్రీలను సంబోధిస్తూ “ఆత్మ విరోధులారా! మీరు దైవప్రవక్త (సల్లం)కు భయపడవలసింది నాకు

భయపడుతున్నారా?” అని అన్నారు. దానికా స్త్రీలు సమాధానమిస్తూ “మీరు చాలా కోపిష్టి; కఠిన స్వభావులు. దైవప్రవక్త (సల్లం) అలాంటి వారు కారు. ఆయన మృదు స్వభావులు (కలుపుగోలుతనం కలవారు)” అని అన్నారు. అప్పుడు దైవప్రవక్త (సల్లం) హజ్రత్ ఉమర్ (రజి)తో “నా ప్రాణం ఎవరి అధీనంలో ఉందో ఆ దేవుని సాక్షి! ఒకవేళ పైతాన్ నిన్ను ఏ దారిరైనా నడుస్తూ రావడం చూస్తే, వెంటనే వాడు ఆ దారి వదలిపెట్టి మరో దారిన వెళ్ళిపోతాడు” అని అన్నారు.

(సహీఫ్ బుఖారీ:- 59వ ప్రకరణం - బదాయిల్ ఖల్ఫ్, 11వ అధ్యాయం - సిఫతి ఇబ్నీ స జునూదిహ)

1553. హజ్రత్ అబ్దుల్లా బిన్ ఉమర్ (రజి) కథనం :- (కపట విశ్వాసుల నాయకుడు) అబ్దుల్లా బిన్ ఉబై చనిపోయినప్పుడు అతని కుమారుడు హజ్రత్ అబ్దుల్లా (రజి) దైవప్రవక్త (సల్లం) సన్నిధికి వెళ్ళి, తన తండ్రి భౌతిక కాయానికి వస్త్ర సంస్కారం (కఫన్) జరపడానికి ఆయన (సల్లం) చొక్కా ఇవ్వవలసిందిగా అర్థించారు. దైవప్రవక్త (సల్లం) తమ చొక్కా తీసి ఆయనకు ఇచ్చివేశారు. ఆ తరువాత హజ్రత్ అబ్దుల్లా (రజి) తన తండ్రి కోసం శవప్రార్థన (జనాజా నమాజ్) చేయవలసిందిగా కూడా దైవప్రవక్త (సల్లం)ను విన్నవించుకున్నారు. దైవప్రవక్త (సల్లం) ఆ శవప్రార్థన చేయడానికి వెళ్ళేందుకు లేచి నిలబడ్డారు.

అప్పుడు హజ్రత్ ఉమర్ (రజి) లేచి దైవప్రవక్త (సల్లం) అంగవస్త్రం పట్టుకొని “దైవప్రవక్తా! ఏమిటి, మీరు ఆ వ్యక్తి కోసం శవప్రార్థన చేస్తారా? అతని జనాజా నమాజ్ చేయించరాదని దేవుడు మిమ్మల్ని వారించాడు కదా! అలాంటప్పుడు మీరు అతని కోసం శవప్రార్థన ఎలా చేస్తారు?” అని అడిగారు. దానికి దైవప్రవక్త సమాధానమిస్తూ “నేను కోరితే అతని కోసం మన్నింపు వేడుకోలు చేయవచ్చుని, లేదా మానెయ్యవచ్చుని దేవుడు నాకు అధికారమిచ్చాడు. అదీగాక ఆయన ‘నువ్వు అతని కోసం డెబ్బై సార్లు మన్నింపు ప్రార్థన చేసినా దేవుడు అతణ్ణి మన్నించడ’ని (ఖుర్ఆన్ లో -9:80) ఉంది. అంచేత నేను డెబ్బై కంటే ఎక్కువసార్లు మన్నింపు ప్రార్థన చేయడానికి నిర్ణయించుకున్నాను” అని అన్నారు. హజ్రత్ ఉమర్ (రజి) ఈ మాట విని “దైవప్రవక్తా! అతను (కరడుగట్టిన) కపటవిశ్వాసి. అందులో ఏమాత్రం సందేహం లేదు మరి” అని అన్నారు.

అయినప్పటికీ దైవప్రవక్త (సల్లం) వెళ్ళి ఆ కపట విశ్వాసి కోసం శవప్రార్థన చేశారు. అప్పుడు దేవుడు ఈ సూక్తిని అవతరింపజేశాడు - “ఇక ముందు అలాంటి వారిలో ఎవరైనా చనిపోతే వారి కోసం నీవు శవ ప్రార్థన చేయకూడదు సుమా! వారి గోరీల దగ్గర కూడా నిలబడకూడదు.” (9:82)

(సహీఫ్ బుఖారీ:- 65వ ప్రకరణం - తఫ్సీర్, 9వ సూరా-బరాక్ (తౌబ), 12వ అధ్యాయం - అస్తగ్ ఫిరలహమ్ ఖిలా తస్తగ్ ఫిర్ లహమ్)

3వ అధ్యాయం - హజ్రత్ ఉస్మాన్ బిన్ అఫ్ఫాన్ (రజి) మహిమోన్నతలు

1554. హజ్రత్ అబూ మూసా అష్ అరీ (రజి) కథనం :- నేను మదీనాలో దైవప్రవక్త (సల్లం)తో కలిసి ఓ తోటలో కూర్చొని ఉంటే ఒక వ్యక్తి వచ్చి తలుపు తెరవమని అడిగారు. అప్పుడు దైవప్రవక్త (సల్లం) నాతో, “తలుపు తెరు, అతనికి స్వర్గ శుభవార్త తెలియజెయ్యి” అని అన్నారు. నేను లేచి తలుపు తెరిస్తే

హజ్రత్ అబూబకర్ (రజి) నిలబడి ఉన్నారు. నేనాయనకు దైవప్రవక్త (సల్లం) ఆదేశం ప్రకారం స్వర్గ శుభవార్త తెలియజేశాను. అందుకు ఆయన దేవునికి కృతజ్ఞతలు తెలుపుకున్నారు.

ఆ తరువాత కాస్సేపటికి మరొక వ్యక్తి వచ్చి తలుపు తెరవండన్నారు. దైవప్రవక్త (సల్లం) నాతో “తలుపు తెరచి, అతనికి స్వర్గ శుభవార్త అందజెయ్యి” అని అన్నారు. నేను లేచి తలుపు తెరిస్తే హజ్రత్ ఉమర్ (రజి) కన్పించారు. నేనాయనకు దైవప్రవక్త (సల్లం) ప్రవచనం తెలియజేశాను (అంటే ఆయనకు స్వర్గ శుభవార్త తెలియజేశాను). ఆయన కూడా దేవునికి కృతజ్ఞతలు సమర్పించుకున్నారు.

ఆ తరువాత కాస్సేపటికి వేరొక వ్యక్తి వచ్చి తలుపు తెరవండన్నారు. దైవప్రవక్త (సల్లం) నన్ను ఆదేశిస్తూ “తలుపు తెరచి, అతనొక ఆపదలో చిక్కుకుంటాడని తెలియజెయ్యి. తరువాత అతను స్వర్గానికి వెళ్తాడని శుభవార్త వినించు” అని అన్నారు. నేను లేచి తలుపు తెరిస్తే హజ్రత్ ఉస్మాన్ (రజి) కన్పించారు. ఆయనకూడా నేను దైవప్రవక్త (సల్లం) చెప్పిన విషయాలు వినించాను. దానికి ఆయన కూడా దైవానికి కృతజ్ఞతలు సమర్పించుకున్నారు. తరువాత “దేవుడే సహాయం చేసేవాడు” అని అన్నారు.

(సహీహ్ బుఖారీ:- 62వ ప్రకరణం - పజాయిలి అసోహ్ బిన్నుబియ్యి (సల్లం), 6వ అధ్యాయం - మనాఖిబి ఉమరఖిల్ ఖత్రాబి అబీ హస్సా)

1555. హజ్రత్ అబూ మూసా అష్అరీ (రజి) కథనం :- నేనొక రోజు ఇంట్లో వుజూ చేసుకొని, ఈ రోజు నేను దైవప్రవక్త (సల్లం) దగ్గర ఉండి, పగలంతా ఆయన సేవలో గడపాలని అనుకున్నాను. మనసులో ఇలా ఆలోచించి నేను మస్జిద్ కు వెళ్ళాను. అక్కడ దైవప్రవక్త (సల్లం)ను గురించి విచారిస్తే ఆయన బయటికెళ్ళారని, అటువైపు వెళ్ళారని చెప్పారు కొందరు. అక్కడ్నుంచి నేను ఆయన అడుగుజాడల్లో నడుచుకుంటూ ప్రజలను విచారిస్తూ ఆ దిశగా వెళ్ళాను. చివరికి అరీస్ తోట దగ్గరకు చేరుకొని, దాని తలుపు దగ్గర కూర్చున్నాను. అది చెక్కతో చేసిన తలుపు. దైవప్రవక్త (సల్లం) తమ అవసరాలు ముగించుకొని వుజూ చేసిన తరువాత నేనాయన దగ్గరికి వెళ్ళాను. ఆ సమయంలో ఆయన అరీస్ బావి ఒడ్డు మీద కూర్చొని, కాళ్ళు నూతిలో జారవిడిచి ఉన్నారు. నేనాయనకు సలాం చేసి తిరిగి తలుపు దగ్గరికెళ్ళి కూర్చున్నాను. నేనా రోజంతా దైవప్రవక్త (సల్లం) దగ్గర ద్వారపాలకుడిగా ఉండాలనుకున్నాను మనసులో.

కాస్సేపటికి హజ్రత్ అబూ బకర్ (రజి) వచ్చి తలుపు తట్టారు. నేను ‘ఎవరండీ’ అన్నాను. “అబూ బకర్” అన్నారు ఆయన. ‘కాస్త ఆగండి’ అంటూ నేను దైవప్రవక్త (సల్లం) దగ్గరికెళ్ళి “దైవప్రవక్తా! అబూ బకర్ వచ్చారు. లోపలికి రావడానికి మీ అనుమతి కోరుతున్నాను” అని చెప్పాను. దానికి దైవప్రవక్త (సల్లం) “అయితే రమ్మను. ఆయనకు స్వర్గ శుభవార్త వినించు” అని అన్నారు. నేను వెళ్ళి “రండి, దైవప్రవక్త (సల్లం) మీకు స్వర్గ శుభవార్త తెలుపుతున్నారు” అని అన్నాను. హజ్రత్ అబూ బకర్ (రజి) లోపలికి వచ్చి దైవప్రవక్త (సల్లం)కు కుడివైపు బావి ఒడ్డు మీద కూర్చున్నారు. ఆయన కూడా దైవప్రవక్త (సల్లం) లాగే బావిలో కాళ్ళు జారవిడిచి కూర్చున్నారు. నేను వెళ్ళి తిరిగి తలుపు దగ్గర కూర్చున్నాను.

నేను (ఇంటి నుండి బయలుదేరుతూ) నా సోదరుణ్ణి అక్కడే వదలి వచ్చాను. ఘజూ చేసుకొని అతను కూడా నా దగ్గరకు వస్తాడని భావించాను. దేవునికి అతని శ్రేయస్సు ఇష్టమైతే ఆయన అతణ్ణి ఈ రోజు నా దగ్గరికి (ఇక్కడికి) పంపిస్తాడని మనస్సులో తలపోశాను.

అంతలో మరొక వ్యక్తి వచ్చి తలుపుతట్టాడు: నేను 'ఎవరండీ!' అన్నాను. "ఉమర్ బిన్ ఖత్తాబ్ (రజి)" అని అన్నారు ఆయన. "అయితే ఆగండి కాస్త" అంటూ నేను దైవప్రవక్త (సల్లం) దగ్గరికెళ్ళి సలాం చేసి "ఉమర్ (రజి) వచ్చారు. లోపలికి రావడానికి మీ అనుమతి కోరుతున్నారు" అని అన్నాను. "సరే రమ్మను. ఆయనక్కూడా స్వర్గ శుభవార్త అందజేయి" అన్నారు దైవప్రవక్త (సల్లం). నేను వెళ్ళి (తలుపు తెరచి)" రండి. దైవప్రవక్త (సల్లం) మీకు స్వర్గ శుభవార్త తెలియజేస్తున్నారు" అని చెప్పాను. హజ్రత్ ఉమర్ (రజి) లోపలికి వచ్చి దైవప్రవక్త (సల్లం)కు ఎడమ వైపు బావి ఒడ్డు మీద కూర్చున్నారు. ఆయన కూడా కాళ్ళను బావిలో జారవిడిచారు. నేను మళ్ళీ తలుపు దగ్గరికెళ్ళి కూర్చున్నాను.

నేను మనసులో 'దేవునికి అతని (అంటే నా సోదరుని) శ్రేయస్సు ఇష్టమైతే అతణ్ణి ఈ రోజు ఇక్కడికి పంపిస్తాడు' అని తలపోశాను. అంతలో వేరొక వ్యక్తి వచ్చి తలుపు తట్టాడు. నేను 'ఎవరండీ' అన్నాను. "ఉస్మాన్ బిన్ అస్సాన్" అని సమాధానమిచ్చారు ఆయన. "అయితే కాస్త ఆగండి" అంటూ నేను దైవప్రవక్త (సల్లం) దగ్గరికెళ్ళి ఈ సంగతి తెలియజేశాను. "సరే రమ్మను. ఆయనపై ఒక ఆపద వచ్చి పడుతుందని, తత్ఫలితంగా అతను స్వర్గానికి వెళ్తాడని శుభవార్త అందజేయి" అని చెప్పారు దైవప్రవక్త (సల్లం). నేను వెళ్ళి "రండి. మీరొక ఆపదకు గురయి స్వర్గానికి వెళ్తారని దైవప్రవక్త (సల్లం) మీకు శుభవార్త తెలుపమన్నారు" అని చెప్పాను. హజ్రత్ ఉస్మాన్ (రజి) కూడా లోపలికి వచ్చారు. చూస్తే బావి ఒడ్డు మీద (ప్రవక్త పక్కన) కూర్చోవడానికి స్థలం లేకుండా పోయింది. అందువల్ల ఆయన దైవప్రవక్త (సల్లం)కు ఎదురుగా ఆవలి ఉన్న ఒడ్డు మీద కూర్చున్నారు. ఈ హదీసును హజ్రత్ అబూ మూసా (రజి) నుండి గ్రహించి ఉల్లేఖించిన హజ్రత్ సయ్యాద్ బిన్ ముసైబ్ (రహ్మాలై) దీనిపై వ్యాఖ్యానిస్తూ "దీని గూడార్థం వారి సమాధులు కూడా అలాగే ఏర్పాటయ్యాయని నా అభిప్రాయం" అని అన్నారు.*

(సహీహ్ బుఖారీ:- 62వ ప్రకరణం - ఫజాయిలి అన్ హాదీస్సఖియ్య (సల్లం), 5వ అధ్యాయం - ఖొలీస్సఖియ్య (సల్లం) లోకుస్తు ముత్తఖిజన్ ఖలీలా)

4వ అధ్యాయం - హజ్రత్ అలీ (రజి) మహిమోన్నతలు

1556. హజ్రత్ సాద్ బిన్ అబీ వఖ్శాన్ (రజి) కథనం :- దైవప్రవక్త (సల్లం) తబూక్ పోరాటానికి బయలుదేరుతూ హజ్రత్ అలీ (రజి)ని (మదీనాలో) తమ ప్రతినిధిగా నియమించారు. ఆ సందర్భంలో హజ్రత్ అలీ (రజి) దైవప్రవక్త (సల్లం)తో "నన్ను స్త్రీలు పిల్లల మధ్య వదలిపెట్టి వెళ్తున్నారా?" అని

* దైవప్రవక్త (సల్లం) గృహం (సమాధి)కి కుడివైపు హజ్రత్ సిద్దీఖ్ (రజి) సమాధి, ఎడమవైపు హజ్రత్ సూరాఖ్ (రజి) సమాధి ఉన్నాయి. హజ్రత్ ఉస్మాన్ (రజి)కు అక్కడ చోటులేకపోవడం వల్ల ఆయన్ని జన్నతుల్బఖీ శృశానవాటికలో సమాధి చేయడం జరిగింది.

అన్నారు. దానికి దైవప్రవక్త (సల్లం) ఇలా సమాధానమిచ్చారు: “నాతో నీ సంబంధం మూసా (అలైహి)తో హారూన్ (అలైహి)కున్న సంబంధం లాంటిదే. ఈ విషయం నీకు సంతోషం కలిగించదా? కాకపోతే (వారికీ మనకు) ఒక తేడా ఉంది. (వారిద్దరూ దైవప్రవక్తలు) నా తరువాత మరే దైవప్రవక్త ఉండడు.”

(సహీహ్ బుఖారీ:- 64వ ప్రకరణం - మగాజి, 78వ అధ్యాయం - గజ్యతి తబూక వహీయ గజవతుల్ ఉస్రా)

1557. హజ్రత్ సహెల్ బిన్ సాద్ (రజి) కథనం :- నేను ఖైబర్ యుద్ధం నాడు దైవప్రవక్త (సల్లం) ఇలా చెబుతుండగా విన్నాను. - “నేనిప్పుడు యుద్ధ పతాకం ఎలాంటి వ్యక్తికి ఇస్తానంటే దేవుడు అతని ద్వారా (ఖైబర్) విజయం చేశారుస్తాడు.” ప్రజలు ఈ మాట విని (రేపు యుద్ధ పతాకం) ఎవరికి లభిస్తుందో చూడాలి” అని అనుకున్నారు. మరునాడు తెల్లవారగానే వారిలో ప్రతి ఒక్కడూ యుద్ధ పతాకాన్ని దైవప్రవక్త (సల్లం) తనకే ఇస్తారని ఆశలు పెట్టుకొని ఎదురు చూడసాగారు. కాని దైవప్రవక్త (సల్లం) (వారి ఆశలకు భిన్నంగా) “అలీ (రజి) ఏడి, ఎక్కడున్నాడు” అని అడిగారు. “ఆయన కళ్ళలో ఏదో బాధగా ఉందట” అని సమాధానమిచ్చారు ప్రజలు. ఆ తరువాత దైవప్రవక్త (సల్లం) ఆదేశంతో హజ్రత్ అలీ (రజి)ని పిలిపించారు. దైవప్రవక్త (సల్లం), హజ్రత్ అలీ (రజి) కళ్ళకు తమ లాలాజలం పూశారు. తక్షణమే హజ్రత్ అలీ(రజి) తనకసలు ఎలాంటి బాధే లేదన్నట్లు పూర్తిగా ఆరోగ్య వంతులైపోయారు.

(ఆ తరువాత దైవప్రవక్త (సల్లం) యుద్ధ పతాకాన్ని హజ్రత్ అలీ (రజి) చేతికిచ్చారు.) అప్పుడు హజ్రత్ అలీ (రజి) దైవప్రవక్త (సల్లం)తో మాట్లాడుతూ “వారు మనలా (ముస్లింలుగా) మారే వరకు మనం వారితో యుద్ధం సాగిద్దామా?” అని అడిగారు. దానికి దైవప్రవక్త (సల్లం) ఇలా సమాధానమిచ్చారు: “నీవు నెమ్మదిగా, హుందాగా వెళ్ళి వారి మైదానంలో దిగు. ఆ తరువాత వారికి ముందుగా ఇస్లాం సందేశాన్ని అందజేయ్యి. వారు నిర్వహించవలసిన బాధ్యతలేమిటో వివరించి వారికి నచ్చజెప్పి. దైవసాక్షి! నీ ద్వారా ఒక్కడు ముస్లిం అయిపోయినా అది నీ కోసం ఎరువు ఒంటెల ప్రాప్తం కంటే కూడా ఎంతో విలువైనది, శ్రేష్ఠమైనది.”*

(సహీహ్ బుఖారీ:- 56వ ప్రకరణం - జిహాద్, 12వ అధ్యాయం - దుఅయిన్నుబియ్యి (సల్లం) ఇలల్ ఇస్లాం వన్నుబువ్యతి)

1558. హజ్రత్ సలమా బిన్ అక్వయి (రజి) కథనం :- ఖైబర్ యుద్ధం కోసం దైవప్రవక్త (సల్లం) వెడలిపోయినప్పటికీ హజ్రత్ అలీ (రజి) కంటి బాధ కారణంగా వెనుకుండిపోయారు. కాని (కేవలం కంటి బాధ వల్ల) తాను దైవప్రవక్త (సల్లం)ను వదలి వెనకుండిపోవడం భావ్యమేనా? అని మనసులో భావించారు. ఈ ఆలోచన రాగానే హజ్రత్ అలీ (రజి) బయలుదేరి దైవప్రవక్త (సల్లం)ను కలుసుకున్నారు. రేపు ఖైబర్ జయించబడుతుందనగా దానికి ఒక రోజు ముందు రాత్రివేళ దైవప్రవక్త (సల్లం) అనుచరులతో మాట్లాడుతూ, “నేను (రేపు) యుద్ధపతాకాన్ని దేవుడు, ఆయన ప్రవక్త ఏ వ్యక్తిని అభిమానిస్తున్నారో అతనికి ఇస్తాను” అని అన్నారు లేక “యుద్ధ పతాకం ఆ వ్యక్తి తీసుకుంటాడు” అని

* అరబ్బుల దృష్టిలో ఎర్ర ఒంటెలు ఎంతో విలువైన సంపద. వారి దగ్గర అంతకంటే విలువైన వస్తువు మరేదీ లేదు. అందువల్ల ఏదైనా వస్తువు అత్యంత విలువైనదని చెప్పడానికి దాన్ని వారు ఎర్ర ఒంటెతో పోల్చుతారు. (సంకలనకర్త)

అన్నారు లేక “ఎవరి చేతులతో (ఖైబర్) జయించబడుతుందో, ఎవరు దేవుణ్ణి, ఆయన ప్రవక్తను ప్రేమిస్తాడో (ఆ వ్యక్తికి పతాకాన్ని ఇస్తాను)” అని అన్నారు ఆయన. మరునాడు ఉదయం అనుకోని విధంగా హజ్రత్ అలీ (రజి) కన్పించగానే “అదిగో అలీ (రజి) వచ్చేశారు” అన్నారు జనం. అప్పుడు దైవప్రవక్త (సల్లం) ఆయన చేతికి యుద్ధ పతాకం ఇచ్చారు. దేవుడు ఆయన ద్వారా ఖైబర్‌పై విజయం ప్రసాదించాడు.

(సహీహ్ బుఖారీ:- 56వ ప్రకరణం - జిహాద్, 121వ అధ్యాయం - మాఫీల ఫీలివాయిన్నబియ్యి (సల్లం))

1559. హజ్రత్ సహెల్ బిన్ సాద్ (రజి) కథనం :- దైవప్రవక్త (సల్లం) తమ కుమార్తె హజ్రత్ ఫాతిమా (రజి) ఇంటికి వెళ్ళారు. అక్కడ హజ్రత్ అలీ (రజి) కన్పించకపోవడంతో “(అమ్మాయ్!) మీ పెదనాన్న కొడుకు ఎక్కడికెళ్ళాడు?” అని అడిగారు. దానికి హజ్రత్ ఫాతిమా (రజి) సమాధానమిస్తూ “మా ఇద్దరి మధ్య చిన్న తగాదా వస్తే ఆయన గారు నా మీద అలిగి ఇంట్లో నుండి వెళ్ళిపోయారు. మధ్యాహ్నం వేళ ఇక్కడ ఇంట్లో విశ్రాంతి కూడా తీసుకోలేదు” అని అన్నారు. అప్పుడు దైవప్రవక్త (సల్లం) తమ వెంట వచ్చిన ఒకతనితో “అలీ (రజి) ఎక్కడున్నాడో కాస్త చూసిరా” అని అన్నారు. ఆయన వెళ్ళి వచ్చి “దైవప్రవక్తా! ఆయన మస్జిద్‌లో పడుకొని ఉన్నారు” అని అన్నాడు. దైవప్రవక్త (సల్లం) అక్కడ్నుంచి మస్జిద్‌కు వెళ్ళారు. హజ్రత్ అలీ (రజి) పడుకొని ఉన్నారు. ఆయన మీద నుండి దుప్పటి తొలగిపోయింది. ఆయన శరీరానికి మట్టి అంటుకొని ఉంది. అది చూసి దైవప్రవక్త (సల్లం) అలీ (రజి) శరీరానికి అంటుకున్న మట్టిని తుడిచేస్తూ “అబూతురాబ్ (మట్టివాడా)లే. అబూతురాబ్! లే” అని అన్నారు.

(సహీహ్ బుఖారీ:- 8వ ప్రకరణం - సలాత్, 58వ అధ్యాయం - నౌమిరిజాలి ఫిల్ మస్జిద్)

5వ అధ్యాయం - హజ్రత్ సాద్ బిన్ అబీ వఖ్శాన్ (రజి) మహిమోన్నతలు

1560. హజ్రత్ ఆయిషా (రజి) కథనం :- దైవప్రవక్త (సల్లం) ఒక ప్రయాణంలో ఉన్నప్పుడు నిద్రపోకుండా మేల్కొన్నారు. (అందుచేత) ఆయన మదీనా చేరుకోగానే “ఈ రోజు నా అనుచరుల్లో ఎవరైనా సజ్జనుడు నా ఇంటి దగ్గర కాపలా కాస్తే బాగుండు” అని అన్నారు. అంతలో మాకు ఆయుధాల చప్పుడు వినిపించింది. “ఎవరది?” అన్నారు దైవప్రవక్త (సల్లం). “నేను సాద్ బిన్ అబీ వఖ్శాన్‌ని. తమరింటికి కాపలా కాయడానికి వచ్చాను” అని సమాధానం వచ్చింది. ఈ మాట విన్న తరువాత దైవప్రవక్త (సల్లం) నిద్రకు ఉపక్రమించారు.

(సహీహ్ బుఖారీ:- 56వ ప్రకరణం - జిహాద్, 70వ అధ్యాయం - అల్ హిరాసతు ఫిల్ గజ్యి ఫీసబీలిల్లాహ్)

1561. హజ్రత్ అలీ (రజి) కథనం :- దైవప్రవక్త (సల్లం) హజ్రత్ సాద్ బిన్ అబీ వఖ్శాన్ (రజి) పని పట్ల తప్ప మరే వ్యక్తి పని పట్లా అమిత సంతోషం వెలిబుచ్చినట్లు నేను చూడలేదు. దైవప్రవక్త హజ్రత్ సాద్ (రజి)ని మరింత ప్రోత్సహిస్తూ “బాణాలు (నిర్విరామంగా) విడుపు; నా తల్లిదండ్రులు నీ కోసం సమర్పితం” అని చెబుతుంటే నేను విన్నాను.

(సహీహ్ బుఖారీ:- 56వ ప్రకరణం - జిహాద్, 80వ అధ్యాయం - అల్ మిజన్నీ వ మయ్యతతర్రసు బితుర్నీ సాహిబీహి)

1562. హజ్రత్ సాద్ బిన్ అబీ వఖ్శాన్ (రజి) కథనం :- ఉహూద్ యుద్ధ సమయంలో దైవప్రవక్త (సల్లం) (నన్ను) మరింత ప్రోత్సహించడానికి నా కోసం తమ తల్లిదండ్రులిరువురిని ఒక చోట కలిపి ప్రస్తావించారు.

(సహీహ్ బుఖారీ:- 62వ ప్రకరణం - ఫజాయిలి అసహాబిన్నబియ్యి, 15వ అధ్యాయం - మనాఫిబ్ సాద్ బిన్ అబీ వఖ్శాన్)

6వ అధ్యాయం - హజ్రత్ తల్హా, జుబైర్ (రజి)ల మహిమోన్నతలు

1563. హజ్రత్ అబూ ఉస్మాన్ (రహ్మాల్లై) కథనం :- దైవప్రవక్త (సల్లం) అవిశ్వాసులతో ఒక యుద్ధం (ఉహూద్) చేస్తున్నప్పుడు ఆయనతో పాటు హజ్రత్ సాద్, హజ్రత్ తల్హా తప్ప మరెవరూ లేరు (మిగిలిన వారంతా పారిపోయారు). హజ్రత్ సాద్ (రజి), హజ్రత్ తల్హా (రజి)లు స్వయంగా నాకీ విషయం తెలియజేశారు.

(సహీహ్ బుఖారీ:- 62వ ప్రకరణం - ఫజాయిలి అసహాబిన్నబియ్యి (సల్లం), 14వ అధ్యాయం - జిక్రి తల్హా బిన్ ఉబైదుల్లా)

1564. హజ్రత్ జాబిర్ బిన్ అబ్దుల్లా (రజి) కథనం :- అహ్మజాబ్ యుద్ధ సమయంలో దైవప్రవక్త (సల్లం) (తమ అనుచరులతో) “శత్రువుల స్థితిగతులు తెలుసుకొని వచ్చి నాకు సమాచారం అందజేసే వారెవరైనా ఉన్నారా?” అని అన్నారు. హజ్రత్ జుబైర్ (రజి) ముందుకువచ్చి “నేనున్నాను” అని అన్నారు. దైవప్రవక్త (సల్లం) మళ్ళీ “శత్రువుల స్థితిగతులు తెలుసుకొని వచ్చి నాకు సమాచారం అందజేసే వారెవరైనా ఉన్నారా” అని అడిగారు. హజ్రత్ జుబైర్ (రజి) “నేను వెళ్ళొస్తాను” అని అన్నారు. అప్పుడు దైవప్రవక్త (సల్లం) “ప్రతి దైవప్రవక్తకు హవారీలు (ప్రత్యేక సహాయకులు) ఉంటారు. నా హవారీ జుబైర్ (రజి)” అని అన్నారు.

(సహీహ్ బుఖారీ:- 56వ ప్రకరణం - జిహాద్, 40వ అధ్యాయం - ఫజ్లిత్తలీఅ)

1565. హజ్రత్ అబ్దుల్లా బిన్ జుబైర్ (రజి) కథనం :- నేను అహ్మజాబ్ యుద్ధ సమయంలో ఉన్నాను. కాని (పిన్న వయస్సులో ఉన్నందున) నన్ను, ఉమర్ బిన్ అబీ సల్మా (రజి)ను స్త్రీల దగ్గర వదిలారు. అక్కడ్నుంచి నేను హజ్రత్ జుబైర్ (రజి) గుర్రమెక్కి బనీ ఖురైజా (యూద తెగ) ప్రాంతం వైపు రెండు మార్లు వెళ్ళి రావడం చూశాను. మేము అక్కడ్నుంచి ఇంటికి తిరిగొచ్చిన తరువాత “నాన్నా! మీరు (ఎక్కడికో) వెళ్ళా వస్తూ ఉండటం చూశాను” అని అన్నాను. దానికి ఆయన “నీవు నన్ను చూశావా బాబూ!” అని అడిగారు. “ఔను నాన్నా!” అన్నాను నేను. దైవప్రవక్త (సల్లం) ‘బనీ ఖురైజా ప్రాంతానికి వెళ్ళి అక్కడ్నుంచి సమాచారం తెచ్చే వారెవరైనా ఉన్నారా?’ అని అన్నారు. అందువల్ల నేను వెళ్ళాను. అక్కడ్నుంచి నేను తిరిగొచ్చిన తరువాత దైవప్రవక్త (సల్లం) తమ తల్లిదండ్రులిరువురిని కలిపి ప్రస్తావిస్తూ “నా తల్లిదండ్రులు నీ కోసం సమర్పితం అన్నారు” అని తెలియజేశారు.

(సహీహ్ బుఖారీ:- 62వ ప్రకరణం - ఫజాయిలి అసహాబిన్నబియ్యి (సల్లం), 13వ అధ్యాయం - మనాఫిబ్ జుబైర్ బిన్ అవ్వామ్)

7వ అధ్యాయం - హజ్రత్ అబూ ఉబైదా బిన్ జర్రాహ్ (రజి) మహిమోన్నతలు

1566. హజ్రత్ అనస్ (రజి) కథనం ప్రకారం దైవప్రవక్త (సల్లం) ఇలా ప్రవచించారు :- ప్రతి సమాజానికి ఒక అమిన్ (నిజాయితీపరుడు) ఉంటాడు. మన సమాజానికి అమిన్ (నిజాయితీపరుడు) అబూ ఉబైదా బిన్ జర్రాహ్ (రజి)*

(సహీహ్ బుఖారీ:- 62వ ప్రకరణం - ఫజాయిలి అనహ్ బిన్నబియ్యి (సల్లం), 21వ అధ్యాయం - మనాఖిబ్ అబూఉబైదా బిన్ జర్రాహ్)

1567. హజ్రత్ హుజైఫా (రజి) కథనం :- దైవప్రవక్త (సల్లం) నజ్రాన్ వాసులతో మాట్లాడుతూ “నేను మీ దగ్గరకు సినలైన అమిన్ (నిజాయితీపరుడి)ని పంపుతాను” అని అన్నారు. అనుచరులు ఈ మాట విని (ఆశతో) దైవప్రవక్త (సల్లం) సన్నిధికి రావడం మొదలెట్టారు. కాని దైవప్రవక్త (సల్లం) (వారందర్నీ వదలి) నజ్రాన్ వాసుల దగ్గరికి అబూ ఉబైదా బిన్ జర్రాహ్ (రజి)ను పంపించారు.

(సహీహ్ బుఖారీ:- 62వ ప్రకరణం - ఫజాయిలి అనహ్ బిన్నబియ్యి (సల్లం), 21వ అధ్యాయం - మనాఖిబ్ అబూఉబైదా బిన్ జర్రాహ్)

8వ అధ్యాయం - హజ్రత్ హసన్, హుసైన్ (రజి)ల మహిమోన్నతలు

1568. హజ్రత్ అబూ హురైరా దౌసీ (రజి) కథనం :- దైవప్రవక్త (సల్లం) ఓ రోజు పగటి వేళ యింటి నుండి బయలుదేరారు. నేనూ ఆయన వెంట బయలుదేరాను. (దారిలో) మేమిద్దరం మౌనంగా ఉన్నాము. నాతో దైవప్రవక్త (సల్లం) మాట్లాడలేదు. నేను కూడా దైవప్రవక్త (సల్లం)తో మాట్లాడటానికి సాహసించలేదు. చివరికి బనీ ఖైనుఖా బజారు దాకా నడిచి హజ్రత్ ఫాతిమా (రజి) ఇంటికి చేరుకున్నాము. ఆయన ఇంటి ప్రాంగణంలో కూర్చొని “బాబు ఏడమ్మా! బాబు ఏడి?” అని అన్నారు. హజ్రత్ ఫాతిమా (రజి) లోపల నుండి కాస్సేపటి దాకా బయటికి రాలేదు. ఆమె బహుశా బాబుకు సువాసన హారం వేయడమో లేక స్నానం చేయించడమో చేస్తున్నారని భావించాను నేను. ఆ తరువాత కాస్సేపటికి హజ్రత్ హసన్ (రజి) లోపలి నుండి సుడిగాలిలా దూసుకువచ్చి దైవప్రవక్త (సల్లం) మెడను చుట్టేసుకున్నారు. దైవప్రవక్త (సల్లం) ఆయన్ని ముద్దాడి “దేవా! ఇతడ్ని ప్రజలకు అభిమానిగా జెయ్యి. ఇతడ్ని అభిమానించే వాళ్ళను నీవు అభిమానించు” అని ప్రార్థించారు.

(సహీహ్ బుఖారీ:- 4వ ప్రకరణం - అల్ బయూ, 49వ అధ్యాయం - మా జుకీర ఫిల్ అస్సాఖ్)

1569. హజ్రత్ బరాబిన్ ఆజిబ్ (రజి) కథనం :- నేను హజ్రత్ హసన్ (రజి)ని దైవప్రవక్త (సల్లం) భుజమిద్దరం కూర్చొని ఉండగా చూశాను. అప్పుడు దైవప్రవక్త (సల్లం) “దేవా! నేనితడ్ని ప్రేమిస్తున్నాను. కనుక నీవు కూడా ఇతడ్ని ప్రేమించు” అని ప్రార్థించారు.

(సహీహ్ బుఖారీ:- 62వ ప్రకరణం - ఫజాయిలి అనహ్ బిన్నబియ్యి (సల్లం) - 22వ అధ్యాయం - మనాఖిబిల్ హసన్ వల్ హుసైన్ (ర. అనహ్ మా)

* నమ్మకం, నిజాయితీలు హజ్రత్ అబూ ఉబైదా (రజి)తో పాటు ఇతర సహాబీల (ప్రవక్త అనుచరుల)లో ఓ సమస్య సుగుణంగా ఉండేవి. అయితే దైవప్రవక్త (సల్లం) కొందరు సహచరుల్లోని విశిష్ట సుగుణాన్ని ప్రత్యక్షంగా ప్రస్తావించి వారిని ప్రశంసిస్తారు. ఆ తరువాత అది వారి విశిష్ట లక్షణమయిపోయేది. -ఇమామ్ నవవీ (రహ్మాలై).

10వ అధ్యాయం - హజ్రత్ జైద్ బిన్ హారిస్, హజ్రత్ ఉసామా బిన్ జైద్(రజి)ల విశిష్టతలు

1570. హజ్రత్ అబ్దుల్లా బిన్ ఉమర్ (రజి) కథనం :- దైవప్రవక్త (సల్లం) తన స్వేచ్ఛాయుత బానిస హజ్రత్ జైద్ బిన్ హారిస్ (రజి)ను 'జైద్ బిన్ ముహమ్మద్' అని పిలిచేవారు. చివరికి దివ్య ఖుర్ఆన్ లోని ఈ సూక్తి అవతరించింది. "మీరు ఎవరినైతే పెంపుడు కొడుకులుగా చేసుకున్నారో వారిని వారి అసలు తండ్రుల సంబంధంతో పిలువండి. దేవుని దృష్టిలో ఇదే న్యాయమైన పద్ధతి." (అహ్మజాబ్ : 5)

(సహీహ్ బుఖారీ:- 65వ ప్రకరణం - తఫ్సీర్, 33వ సూరా అహ్మజాబ్, 2వ అధ్యాయం - ఉద్ఘాహమ్ లిఅబాయిహిమ్)

1571. హజ్రత్ అబ్దుల్లా బిన్ ఉమర్ (రజి) కథనం :- దైవప్రవక్త (సల్లం) ఒక సైనిక దళాన్ని సిద్ధం చేసి దానికి హజ్రత్ ఉసామా బిన్ జైద్ (రజి)ని సేనాపతిగా నియమించారు. అప్పుడు కొందరు ఆయన నాయకత్వంపై అభ్యంతరం లేవనెత్తారు. దైవప్రవక్త (సల్లం) వారి మాటలు విని ఇలా అన్నారు : "ఇతని నాయకత్వంపై మీరు అభ్యంతరం చెబుతుంటే ఇది ఈనాడు కొత్తేమీ కాదు. మీరు (అజ్ఞానం, అనాగరిక మనస్తత్వంతో) ఇదివరకు ఇతని తండ్రి (జైద్ బిన్ హారిస్ - రజి) నాయకత్వం పట్ల కూడా అభ్యంతరం లేవదీశారు. దైవసాక్షిగా చెబుతున్నాను. అతనిలో నాయకత్వానికి కావలసిన యోగ్యతార్హతలు ఉండటమే గాకుండా అతను అందరికంటే నాకెక్కువ అభిమానవంతుడు. అతని తరువాత అతని కుమారుడు నాకందరికంటే ఎక్కువ అభిమానవంతుడు."

(సహీహ్ బుఖారీ:- 62వ ప్రకరణం - ఫజాయిలి అన్ హా బిన్నబియ్యి (సల్లం) 17వ అధ్యాయం - మనాఖిబ్ జైద్ బిన్ హారిస్)

11వ అధ్యాయం - హజ్రత్ అబ్దుల్లా బిన్ జాఫర్ (రజి) ఔన్నత్యం

1572. హజ్రత్ ఇబ్నె అబీ మలికా తెలిపారు:- హజ్రత్ అబ్దుల్లా బిన్ జాఫర్ (రజి) హజ్రత్ అబ్దుల్లా బిన్ జాఫర్ (రజి)తో "మీకు గుర్తుందా, ఓసారి నేను, మీరు, ఇబ్నె అబ్బాస్ (రజి) దారిలో దైవప్రవక్త (సల్లం)ను కలుసుకున్నాం" అని అన్నారు. దానికి హజ్రత్ అబ్దుల్లా బిన్ జాఫర్ (రజి) సమాధానమిస్తూ "ఆ.... గుర్తుంది. అప్పుడు దైవప్రవక్త (సల్లం) మా ఇద్దర్ని (అంటే నన్ను, అబ్దుల్లా బిన్ అబ్బాస్ ని) ఒంటె మీద ఎక్కించుకున్నారు. మిమ్మల్ని వదిలేశారు" అని అన్నారు.

(సహీహ్ బుఖారీ:- 52వ ప్రకరణం - జిహాద్, 196వ అధ్యాయం - ఇస్తిఖ్బాలిల్ గుజాతీ)

12వ అధ్యాయం - విశ్వాసుల మాతృమూర్తి హజ్రత్ ఖదీజా (రజి) మహిమోన్నతలు

1573. హజ్రత్ అలీ (రజి) కథనం ప్రకారం దైవప్రవక్త (సల్లం) ఇలా ప్రవచించారు :- యావత్తు ప్రపంచ మహిళల్లో (ఆనాడు) హజ్రత్ మర్యం బిన్నె ఇమ్రాన్ అత్యంత శ్రేష్ఠమైన మహిళామణి. (అలాగే) యావత్తు ప్రపంచ మహిళల్లో (ఈనాడు) హజ్రత్ ఖదీజా (రజి) అత్యంత శ్రేష్ఠమైన మహిళామణి.

(సహీహ్ బుఖారీ:- 60వ ప్రకరణం - అంబియా, 45వ అధ్యాయం - వజ్జీఖాలితల్ మలాయికతు యా మర్యం ఇన్నల్లాహస్తఫాకి)

1574. హజ్రత్ అబూ మూసా అష్అరీ (రజి) కథనం ప్రకారం దైవప్రవక్త (సల్లం) ఈ విధంగా తెలియజేశారు :- పురుషుల్లో శ్రేష్ఠులు, పరిపూర్ణులు చాలా మంది ఉన్నారు. కాని స్త్రీలలో ఫిరౌన్ భార్య హజ్రత్ ఆసియా, ఇబ్రాహీం కుమార్తె హజ్రత్ మర్యంలు మాత్రమే శ్రేష్ఠులు, పరిపూర్ణులు. ఇక హజ్రత్ ఆయిషా (రజి) శ్రేష్ఠత, ఔన్నత్యాల విషయానికి వస్తే, ఆమె యావత్తు భోజనాలలో “సరీద్” లాంటిది^{(1) (2)}

(సహీహ్ బుఖారీ:- 60వ ప్రకరణం - అంబియా, 32వ అధ్యాయం - ఖాలిల్లాహితఅలా (జరబల్లాహ మసలల్లజీన అమనూ))

1575. హజ్రత్ అబూ హురైరా (రజి) కథనం :- (దైవదూత) హజ్రత్ జిబ్రయిల్ (అలైహి) దైవప్రవక్త (సల్లం) దగ్గరికి వచ్చి “దైవప్రవక్తా! హజ్రత్ ఖదీజా (రజి) వస్తున్నారు. ఆమె దగ్గర పాత్రలో షిర్వా, లేక అన్నం, లేక నీళ్ళు ఉన్నాయి (ఈ మూడింటిలో ఏదో ఉల్లేఖకునికి గుర్తు లేదు). ఆమె మీ దగ్గరకు వస్తే ఆమె ప్రభువు తరపున, నా తరపున (కూడా) ఆమెకు సలాం చెప్పండి; స్వర్గంలో ఆమెకు ప్రత్యేక మణులతో నిర్మించబడిన గృహం ఉందని శుభవార్త తెలియజేయండి. ఆ నిలయంలో ఎలాంటి అల్లర్లు, అలజడులు గానీ, ఇక్కట్లు గానీ ఉండవు” అని అన్నారు.

(సహీహ్ బుఖారీ:- 63వ ప్రకరణం - మనాఖిబల్ అన్వార్, 20వ అధ్యాయం - తజ్వీజిన్నబియ్యి (సల్లం) ఖదీజత వ ఫజ్జిహ)

1577. హజ్రత్ ఆయిషా (రజి) కథనం :- దైవప్రవక్త (సల్లం) భార్యలలో నేను హజ్రత్ ఖదీజా (రజి) పట్ల చెందినంత అసూయ మరెవరి పట్లా చెందలేదు. నిజానికి ఆమెను నేను చూడనైనా చూడలేదు. కాని దైవప్రవక్త (సల్లం) ఎక్కువగా ఆమెను గురించే ప్రస్తావిస్తుంటారు. ఒక్కోసారి ఆయన మేకను కోసి, ముక్కలు చేసి వాటిని హజ్రత్ ఖదీజా (రజి) స్నేహితురాండ్రకు పంపిస్తుంటారు. నేనొకసారి (అసూయతో) “మీ దృష్టిలో మొత్తం ప్రపంచంలోనే ఖదీజా (రజి) లాంటి మహిళామణి లేదు కాబోలు” అని అన్నాను. దైవప్రవక్త (సల్లం) ఈ మాట విని “ఆమెలో ఈ సుగుణాలు ఉన్నాయి. ఆమె ద్వారానే నాకు సంతానం కలిగింది” అని అన్నారు.⁽³⁾

(సహీహ్ బుఖారీ:- 63వ ప్రకరణం - మనాఖిబల్ అన్వార్, 20వ అధ్యాయం - తజ్వీజిన్నబియ్యి (సల్లం) ఖదీజత వ ఫజ్జిహ)

(1) మాంసం కూరలో లేదా షిర్వాలో రొట్టె ముక్కలు కలిపి తయారుచేసే పదార్థాన్ని ‘సరీద్’ అంటారు. అరబ్బుల దృష్టిలో ‘సరీద్’ కంటే రుచికరమైన, సులభంగా జీర్ణమయ్యే పదార్థం మరేది లేదు. (అనువాదకుడు)

(2) ఈ హదీసు శిర్కీ ప్రకారం హజ్రత్ ఖదీజా (రజి) మహిమోన్నతల అధ్యాయానికి సంబంధించినది కాదు. పైగా ఇందులో హజ్రత్ ఆయిషా (రజి) ఔన్నత్యం గురించి ప్రస్తావించడం జరిగింది. సంకలన కర్త ఈ హదీసుని ఈ అధ్యాయం క్రింద పేర్కొనడానికి కారణం ఇమాం ముస్లిం (రహ్మాలై) కూడా ఈ అధ్యాయం క్రిందే పేర్కొన్నారు. సంకలన కర్త తన గ్రంథాన్ని ఇమామ్ ముస్లిం విషయ సూచిక ప్రకారం సంకలనం చేశారు.

ఈ హదీసు వల్ల కొందరు హజ్రత్ ఆసియా, హజ్రత్ మర్యంలు దైవప్రవక్తలని తలపోశారు. కాని వాస్తవానికి ఏ స్త్రీ కూడా దైవప్రవక్త కాలేదు. కాకపోతే వీరిద్దరికీ భక్తి పరాయణత, సుగుణ సంపదల్లో ఎవరికీ లేని కొన్ని విశిష్టతలు ఉన్నాయి. పోతే ఈ హదీసు ద్వారా హజ్రత్ ఆయిషా (రజి)కు యావత్తు స్త్రీలలో ప్రత్యేక స్థితి ఉందని తెలుస్తుంది. (అనువాదకుడు)

3. ఫతహుల్ బారీ గ్రంథంలో ఇలా ఉంది. దైవప్రవక్త (సల్లం)కు కలిగిన పిల్లలంతా హజ్రత్ ఖదీజా (రజి) ద్వారానే జన్మించారు ఒక్క హజ్రత్ ఇబ్రాహీం (రజి) తప్ప. హజ్రత్ ఇబ్రాహీం (రజి) హజ్రత్ మారియా (రజి) ద్వారా జన్మించారు. ఆమె దైవప్రవక్త (సల్లం) సేవకురాలు. సర్వామోద ఉల్లేఖనం ప్రకారం హజ్రత్ ఖదీజా (రజి) ద్వారా దైవప్రవక్త (సల్లం)కు కలిగిన సంతానంలో హజ్రత్ ఖాసిం (రజి) కూడా ఉన్నారు. ఆయన పేరు మీదనే దైవప్రవక్త (సల్లం)కు అబుల్ ఖాసిం (ఖాసిం తండ్రి) అని మారుపేరు (కునియత్) వచ్చింది. హజ్రత్ ఖాసిం (రజి) దైవ దోత్యానికి పూర్వం పనితనంలోనే చనిపోయారు. పోతే దైవప్రవక్త (సల్లం)కు కలిగిన నలుగురు ఆడపిల్లలు జైనబ్ (రజి), రుఖియా (రజి), ఉమ్మకుల్తూమ్ (రజి), సాతిమా (రజి)లు కూడా హజ్రత్ ఖదీజా (రజి) ద్వారానే జన్మించారు. మరో బాలుడగు హజ్రత్ అబ్దుల్లా (రజి) కూడా ఆమె ద్వారానే దైవదోత్యం తరువాత జన్మించి పనితనంలోనే చనిపోయారు. ఆయనకు తాహిర్, తయ్యబ్ అనే పేర్లు కూడా ఉన్నాయి. (సంకలన కర్త)

1578. హజ్రత్ ఆయిషా (రజి) కథనం :- హజ్రత్ ఖదీజా (రజి) గారి సోదరి హజ్రత్ హాలా బినై ఖువైద్ (రజి) ఓసారి (మా ఇంటికి వచ్చి) లోపలికి రావడానికి దైవప్రవక్త(సల్లం)ను అనుమతి అడిగారు. అప్పుడు దైవప్రవక్త(సల్లం)కు హజ్రత్ ఖదీజా(రజి) అనుమతి అడిగే తీరు గుర్తుకువచ్చి బాధపడిపోయారు. నేనాయన ధోరణి చూసి అసూయపడుతూ “ఖురైష్ తెగ వృద్ధ మహిళల్లో ఒక వృద్ధురాలిని ఏం గుర్తు చేసుకుంటారు మాటి మాటికి! చనిపోయిన ఆ ముసలమ్మ నోట్లో ఒక పన్ను కూడా లేకుండా అన్నీ ఊడిపోయి నోరంతా (చిగుళ్ళతో) ఎర్రంగా ఉండేదేమో. దేవుడు మీకు ఆమె కంటే మంచి భార్యను ప్రసాదించాడు” అని అన్నాను.

(సహీహ్ బుఖారీ:- 63వ ప్రకరణం - మనాఖిబిల్ అన్నార్, 20వ అధ్యాయం - తజ్వీజిన్నబియ్యి (సల్లం) ఖదీజత వషజ్జిహ)

13వ అధ్యాయం - విశ్వాసుల మాతృమూర్తి హజ్రత్ ఆయిషా (రజి) మహిమోన్నతలు

1579. హజ్రత్ ఆయిషా (రజి) కథనం :- దైవప్రవక్త (సల్లం) ఓసారి నాతో ఇలా అన్నారు : “నీవు నాకు రెండు సార్లు కలలో కనిపించావు. ఆ కలల్లో నీవు ఒక తెల్లని పట్టువస్త్రంలో చుట్టబడి ఉంటే చూశాను. ఎవరో నాకు ‘ఈమె నీ భార్య’ అని చెప్పారు. నేనా వస్త్రం విప్పి చూస్తే అందులో నీవున్నావు.” నేనీ మాటలు విని “ఈ కల దేవుని తరపున అయి ఉంటే నిజమై తీరుతుంది” అని అన్నాను.

(సహీహ్ బుఖారీ:- 63వ ప్రకరణం - మనాఖిబిల్ అన్నార్, 44వ అధ్యాయం - తజ్వీజిన్నబియ్యి (సల్లం) ఆయిషత వఖుదూమిహల్ మదీనత)

1580. హజ్రత్ ఆయిషా (రజి) కథనం :- దైవప్రవక్త (సల్లం) నాతో మాట్లాడుతూ “నీవు ఎప్పుడు నా పట్ల సంతోషంగా ఉంటావో, ఎప్పుడు నా మీద అలుగుతావో నాకు తెలిసిపోతుంది” అని అన్నారు. “మీకెలా తెలుసు?” అడిగాను నేను. “నీవు సంతోషంగా ఉన్నప్పుడు ‘కాదు, ముహమ్మద్ (సల్లం) ప్రభువు సాక్షి!’ అని అంటావు. అలిగి ఉన్నప్పుడు ‘కాదు, ఇబ్రాహీం (అలైహి) ప్రభువు సాక్షి!’ అని అంటావు” అని అన్నారు దైవప్రవక్త (సల్లం). నేనీ మాట విని “దైవసాక్షి! ఈ మాట నిజమే. నేను (అలిగినప్పుడు) మీ పేరు మాత్రం ప్రస్తావించడం వదిలేస్తుంటాను” అని అన్నాను.

(సహీహ్ బుఖారీ:- 67వ ప్రకరణం - నికాహ్, 108వ అధ్యాయం - గైరతిన్నిసా వషజ్జిహిన్న)

1581. హజ్రత్ ఆయిషా (రజి) కథనం :- “నేను దైవప్రవక్త (సల్లం) ఎదుట నా స్నేహితురాండ్రతో కలసి (భొమ్మల) ఆట ఆడుకునేదాన్ని. దైవప్రవక్త (సల్లం) (ఇంట్లోకి) రాగానే ఆ బాలికలు భయపడి దాక్కునేవారు. అయితే ఆయన (నచ్చజెప్పి) వారిని నా దగ్గరకు పంపేవారు. నేను వారితో మళ్ళీ ఆడుకునేదాన్ని.”

(సహీహ్ బుఖారీ:- 78వ ప్రకరణం - అదబ్, 81వ అధ్యాయం - అల్ ఇంబిసాతి ఇలన్నాస్)

1582. హజ్రత్ ఆయిషా (రజి) కథనం :- ప్రజలు (దైవప్రవక్తకు) కానుకలు పంపడానికి దైవప్రవక్త (సల్లం) నా ఇంట ఉన్న రోజుకు ఎక్కువ ప్రాముఖ్యమిచ్చేవారు. వారు నా ద్వారా లేదా తమ కానుకల ద్వారా దైవప్రవక్త (సల్లం) ప్రసన్నతను పొందదలచుకునేవారు.

(సహీహ్ బుఖారీ:- 51వ ప్రకరణం - హిబా, 7వ అధ్యాయం - ఖబాలిల్ హదియతి)

1583. హజ్రత్ ఆయిషా (రజి) కథనం :- దైవప్రవక్త (సల్లం) తమ నిర్యాణానికి కారణమైన వ్యాధికి గురై ఉన్నప్పుడు “రేపు నేను ఎవరి (అంటే ఏ భార్య) ఇంట్లో ఉంటాను!” అని మాటి మాటికి అడుగుతుండేవారు - అలా ఆయన ఆయిషా (రజి) వంతు ఎప్పుడు వస్తుందా అని ఎదురు చూస్తుండేవారు. ఈ పరిస్థితి గమనించి ఆయన భార్యలంతా ఆయన ఎక్కడ ఉండదలచుకుంటే అక్కడ ఉండవచ్చని అనుమతించారు. అందువల్ల దైవప్రవక్త ఇహలోకం వీడిపోయేవరకు హజ్రత్ ఆయిషా (రజి) ఇంట్లోనే గడిపారు - దైవప్రవక్త (సల్లం) సరిగ్గా నా ఇంట గడిపే వంతు వచ్చిన రోజే నిర్యాణం చెందారు. ఆయన శిరస్సు నా ఎదకు - నా మెడ భాగానికి మధ్య ఉన్న స్థితిలో ఆయన కన్ను మూశారు.

(సహీహ్ బుఖారీ:- 64వ ప్రకరణం - మగాజి, 83వ అధ్యాయం - మరజిన్నబియ్యి (సల్లం) వ వసాతిహీ)

1584. హజ్రత్ ఆయిషా (రజి) కథనం :- దైవప్రవక్త (సల్లం) నిర్యాణ సమయంలో - తమవు చాలించక ముందు ఆయన నా దేహానికి వీపు ఆనించి కూర్చున్నారు. అప్పుడు నేను ఆయన నోటి దగ్గరగా చెవి పెట్టి వింటే ఆయన నోట నాకీ మాటలు విన్నించాయి : “దేవా! నన్ను క్షమించు. నా మీద దయజూపు. నన్ను నా సర్వోన్నత మిత్రునితో కలుపు.

(సహీహ్ బుఖారీ:- 64వ ప్రకరణం - మగాజి, 83వ అధ్యాయం - మరజిన్నబియ్యి (సల్లం) వ వసాతిహీ)

1585. హజ్రత్ ఆయిషా (రజి) కథనం :- ఏ దైవప్రవక్త కూడా ఇహపరాలలో ఒకదాన్ని ఎంచుకునే అధికారం ఇవ్వబడనంతవరకు ఇహలోకం వీడిపోడని నేను వింటుండేదాన్ని. అందువల్ల దైవప్రవక్త (సల్లం) ప్రాణాంతక వ్యాధికి గురయి కంఠస్వరం కూడా బలహీనమయిపోయిన రోజుల్లో ఆయన ఇలా పరించేవారు. “మఅల్లజీన అన్ అమల్లాహు అలైహిం (దేవుడు అనుగ్రహించిన వారితో పాటు)” అప్పుడు నేను దైవప్రవక్త (సల్లం) కు ఆ అధికారం ఇవ్వబడిందని గ్రహించాను.*

(సహీహ్ బుఖారీ:- 64వ ప్రకరణం - మగాజి, 83వ అధ్యాయం - మరజిన్నబియ్యి (సల్లం) వ వసాతిహీ)

1586. హజ్రత్ ఆయిషా (రజి) కథనం :- దైవప్రవక్త (సల్లం) ఆరోగ్యంగా ఉన్నప్పుడు ఇలా చెబుతుండేవారు : “ఏ దైవప్రవక్త క్కూడా స్వర్గంలో అతని నివాసస్థలం చూపి, (ఇహపరలోకాలలో ఏదో ఒకదాన్ని ఎంచుకునే) అధికారం ఇవ్వబడనంతవరకు అతని ప్రాణం తీయడం జరగదు.” ఆ తరువాత దైవప్రవక్త (సల్లం) వ్యాధిగ్రస్తులయి మరణ సమయం ఆసన్నమయినప్పుడు నా ఒడిలో తల పెట్టుకొని పడుకున్నారు. కాసేపటికి ఆయన స్పృహ కోల్పోయారు. స్పృహ వచ్చిన తరువాత ఇంటి కప్పుకేసి చూస్తూ “దేవా! నన్ను నా సర్వోన్నత మిత్రుడి దగ్గరకు చేర్చు” అని అన్నారు. అప్పుడు నేను గ్రహించాను - ఇక ఈయన మా దగ్గర ఎంతోకాలం ఉండరని. నిజానికి ఇది ఆయన (ఆరోగ్యంగా ఉన్నప్పుడు) తరచుగా చెబుతుండే మాటకు తాత్పర్యమని, ఇప్పుడది బహిర్గతమవుతోందని నాకు అర్థమయిపోయింది.

(సహీహ్ బుఖారీ:- 64వ ప్రకరణం - మగాజి, 83వ అధ్యాయం - మరజిన్నబియ్యి (సల్లం) వ వసాతిహీ)

★ అంటే వారికి ఇహలోకంలో శాశ్వతంగా ఉండటానికి లేదా ఇహలోకం వీడి పరలోకంలో ఉండటానికి అధికారం ఇవ్వబడింది. మహాప్రవక్త ముహమ్మద్ (సల్లం)కు కూడా ఇలాంటి అధికారమే ఇవ్వబడింది అని భావం. (సంకలన కర్త)

1587. హజ్రత్ ఆయిషా (రజి) కథనం :- దైవప్రవక్త (సల్లం) ఎక్కడికైనా ప్రయాణమయితే తమ భార్యలలో తమ వెంట ఎవరిని తీసికెళ్ళాలనే విషయమయి చీటీ వేసేవారు. ఒకసారి నా పేరున, హజ్రత్ హఫ్సా (రజి) పేరున చీటీ వచ్చింది. రాత్రిపూట ప్రయాణం చేస్తే ఆయన నాతో మాట్లాడుతూ నడిచేవారు. అయితే ఈసారి హజ్రత్ హఫ్సా (రజి) నాతో “నువ్వు నా ఒంటె మీద కూర్చో, నేను నీ ఒంటె మీద కూర్చుంటాను. ఆ తరువాత ఏం జరుగుతుందో నువ్వు చూడు, నేనూ చూస్తాను” అని అన్నారు. నేను సరే అన్నాను. దాని ప్రకారం ఆమె నా ఒంటె మీదెక్కారు. దైవప్రవక్త (సల్లం) నా ఒంటె దగ్గరికి వచ్చి చూస్తే దానిమీద హజ్రత్ హఫ్సా (రజి) కూర్చోని ఉన్నారు. దాంతో ఆయన ఆమెకు సలాం చేసి ప్రయాణమయ్యారు. చివరికి ఒక చోట అందరూ దిగారు. అప్పుడు నాకు దైవప్రవక్త (స) నా వెంట లేని లోటు తెలిసి వచ్చింది. ఆ తరువాత నేను నా కాళ్ళను గడ్డిగాదంలో పెట్టి “దేవా! ఏదైనా తేలునో పామునో పంపి నాకు కాటు వేయించు - నేనిక దైవప్రవక్త (సల్లం)తో ఏమీ మాట్లాడలేను” అని అన్నాను.

(సహీహ్ బుఖారీ:- 67వ ప్రకరణం - నికాహ్; 97వ అధ్యాయం - అల్ ఖుర్ఆతి బైనన్నిసా ఇన్ ఆరాద సఫరన్)

1588. హజ్రత్ అనస్ బిన్ మాలిక్ (రజి) కథనం ప్రకారం దైవప్రవక్త (సల్లం) ఇలా ప్రవచించారు:- సమస్త వంటకాలలో ‘సరీద్’కు ఎంత శ్రేష్ఠత ఉందో యావత్తు స్త్రీలలో ఆయిషా (రజి)కు అంతే శ్రేష్ఠత ఉంది.

(సహీహ్ బుఖారీ:- 62వ ప్రకరణం - ఫజాయిలి అన్ హాబిన్నబియ్యి (సల్లం), 30వ అధ్యాయం - ఫజ్జి ఆయిషత)

1589. హజ్రత్ ఆయిషా (రజి) కథనం :- దైవప్రవక్త (సల్లం) నాతో “ఆయిషా! హజ్రత్ జిబ్రయీల్ (అలైహి) వచ్చారు. నీకు సలాం చెబుతున్నారు” అని అన్నారు. నేనీ మాట విని, “ఆయనక్కూడా సలాం! దేవుడు ఆయనపై శుభానుగ్రహాలు వర్షింప జేయుగాక (దైవప్రవక్తా!) మీరు చూస్తున్నది నేను చూడలేకపోతున్నాను” అని అన్నాను.

(సహీహ్ బుఖారీ:- 59వ ప్రకరణం - బద్వయిల్ ఖల్ఫ్, 6వ అధ్యాయం - జిక్రిల్ మలాయికా)

14వ అధ్యాయం - ఉమ్మై జరా చెప్పిన కథ

1590. హజ్రత్ ఆయిషా (రజి) కథనం :- పదకొండు మంది స్త్రీలు కూర్చోని, తమ తమ భర్తలను గురించి ఏమీ దాయకుండా చెప్తామని పరస్పరం ప్రమాణం చేసి చెప్పుకున్నారు.

ఒక స్త్రీ ఇలా చెప్పింది - “నా భర్త ఉపమానం బక్కచిక్కిన ఒంటె మాంసం లాంటిది. ఆ మాంసం ఓ కొండ శిఖరం మీద ఉంచబడింది. దాని దగ్గరకు చేరుకోవాలంటే దారి బాగాలేదు. పోనీ అక్కడ్నుంచి ఎవరైనా దాన్ని తీసుకురావాలనుకుంటే అదేమంత శ్రేష్ఠంగా కూడా లేదు.”

రెండవ స్త్రీ ఇలా అన్నది - “నేను నా భర్త గురించి ఏదైనా చెప్పాలంటే భయమేస్తోంది. ఒకవేళ చెప్పినా పూర్తిగా చెప్పలేనేమోనని భయపడుతున్నాను. (అతని లోపాలు కొన్నిటిని వదలివేయవలసి వస్తుంది) అతణ్ణి గురించి ఏదైనా చెబితే అది అతని అంతర్బాహ్యలోపాలే (అంతకు మించి మరేమీ లేవు)”

మూడవ స్త్రీ ఇలా అన్నది - “నా మొగుడు పొడుగరి అయి ఉండి కూడా పనికొని వాడు, పరమశుభ్ర. అతని విషయంలో నేనేదయినా మాట్లాడితే నాకు విడాకులిస్తాడేమోనని భయం. ఏమీ అనకుండా మౌనంగా ఉండిపోతే నన్ను అటూ ఇటూ గాకుండా చేసి ఉంచుతాడు” (అంటే అటు భార్యగానూ ఉంచడు, ఇటు విడాకులూ ఇవ్వడు).

నాల్గవ స్త్రీ ఇలా చెప్పింది - “నా భర్త చలి వేడిమీ లేని తిహామా (హిజాబ్ మరియు మక్కా) రాత్రి లాంటి వాడు, అతనికి భయమూ లేదూ, దుఃఖమూ లేదు” (అంటే గుణసంపన్నుడు, సంతులన స్వభావి).

అయిదవ అతివ ఇలా అన్నది - “మా ఆయన ఇంట్లో ఉంటే పిల్లిలాగా, బయటికెళ్తే పులిలాగా ఉంటాడు. ఇంట్లో వదలి వెళ్ళిన ధనధాన్యాలను గురించి అసలు అడగనే అడగడు. (ఇంట్లో ఉన్నప్పుడల్లా నిద్రపోతుంటాడు. ఎవర్నీ వేధించడు, విసిగించడు, బయటికెళ్తే మాత్రం పులిలా ధైర్యసాహసాలు ప్రదర్శిస్తాడు. విశాల హృదయుడు, దాతృ స్వభావం కలవాడు).

ఆరవ స్త్రీ ఇలా చెప్పుకున్నది - “(నా మొగుడు మహా తిండిపోతు) భోజనానికి కూర్చుంటే ఆసాంతం తినిగాని లేవడు (ఒక్క మెతుకూ మిగల్చడు). అలాగే త్రాగడం మొదలెడితే అడుగున ఉండే మడ్డి కూడా వదిలిపెట్టడు. ఇక పడుకుంటే మాత్రం ముడుచుకొని (మొద్దు) నిద్రపోతాడు. నా సుఖదుఃఖాలు తెలుసుకునే ఉద్దేశంతో నన్ను తాకనైనా తాకడు, అసలు నా గోడు పట్టించుకోడు” (ఎద్దులా తిని పడుకోవటం తప్ప అతను భార్య క్షేమాన్ని గురించి అడగడు).

ఏడవ మహిళ ఈ విధంగా అన్నది - “నా మొగుడు పరమ శుభ్ర, చవట. ఎవరితో ఎలా మాట్లాడాలో కూడా తెలీదు. లోకంలో ఉండే జబ్బులన్నీ అతని స్వంతం. (ఏదైనా అంటే) ఆ దుర్మార్గుడు తలయినా పగలగొడ్తాడు లేదా చెయ్యి అయినా విరగొడ్తాడు. లేదా రెండింటినీ మెలిబెట్టి తిప్పుతాడు.”

ఎనిమిదవ స్త్రీ ఇలా చెప్పింది - “నా భర్త కుందేలును ముట్టుకుంటే ఎంత మృదువుగా ఉంటుందో అలాంటి మృదువైన మనిషి, అతని నుండి వెలువడే వాసన ‘జర్నబ్’ పచ్చిక⁽¹⁾ సువాసనలా ఉంటుంది”⁽²⁾

తొమ్మిదో స్త్రీ ఇలా చెప్పింది - “మా ఆయన ఎత్తయిన స్తంభాల (మేడలు కలిగిన) వాడు. పెద్ద నడుం కట్టువాడు (మహా పరాక్రమశాలి), పెద్ద బూడిద కుప్పల వాడు (పెద్ద దానశీలుడు - అతని వంటగది ఎల్లప్పుడూ వంటకాలతో వెచ్చగా ఉంటుంది). అతని ఇల్లు చావిడి, రచ్చబండలకు దగ్గరగా ఉంటుంది. (జనం తండోపతండాలుగా సలహా సంప్రదింపుల కోసం అతని దగ్గరకు వస్తుంటారు).

(1) ‘జర్నబ్’ అనేది సువాసన గల ఒక రకమైన పచ్చిక పేరు. (సంకలనకర్త)
 (2) ఈమె ఇక్కడ తన భర్తను పొగుడుతోంది. అతను ఎంతో గుణవంతుడని, మానవత్వం పరిమళించే మంచి మనిషి అని కొనియాడుతోంది. (సంకలనకర్త)

పదవ మహిళ ఇలా చెప్పింది - “మా ఆయన పేరు మాలిక్ (యజమాని). ఎలాంటి మాలిక్ అనుకున్నారు! నేను కీర్తించిన దానికంటే ఎంతో గొప్పవారు. ఆయనకు అనేక పశువుల దొడ్లున్నాయి. అనేక పశువులు అతని ఇంటి దగ్గరే ఉంటాయి. మేత మేయడానికి బీళ్ళకు చాలా తక్కువ పశువులు వెళ్తాయి. అతని ఒంటెలు తప్పేట మోత వింటే చాలు ఇక తమకు చావు మూడిందని భావిస్తాయి.”*

పదకొండవ పడతి ఇలా చెప్పుకొచ్చింది:- “మా వారి పేరు అబూ జిరా. ఆయన్ని గురించి చెప్పాలంటే చాలా ఉంది. ఆయన నా రెండు చెవులను చాలినన్ని ఆభరణాలతో అలంకరించారు. (నాకు బాగా తిండి పెడుతూ) నా రెండు ప్రక్కలూ బలిసి క్రోవ్వెక్కేలా చేశారు. నాకు ఏ లోటూ రానీకుండా ఎల్లప్పుడూ అమితంగా సంతోషపరుస్తుంటారు. వివాహానికి పూర్వం నేను పశువుల కాపరి కుటుంబంలో దారిద్ర్యం అనుభవిస్తూ ఉండేదాన్ని. ఆయన నన్ను పెండ్లాడి (గొప్ప ధనికురాలిని చేశారు). అనేక ఒంటెలు, గుర్రాలు, పొలాలు, ధాన్యాగారాలకు యజమానురాలిగా చేశారు. నేనాయన ముందు ఏం మాట్లాడినా ఆయన కోపగించుకోరు. నేను పడుకుంటే తెల్లారే దాకా పడుకుంటాను, త్రాగితే కడుపునిండా త్రాగుతాను. (అయినా) ఆయన నన్ను పల్లెత్తి మాట అనరు. అబూజిరా తల్లి (మా అత్త) కూడా ఎంతో మంచిది. పెద్ద పెద్ద మూటలు, విశాలమైన ఇల్లు - అబూజిరా కొడుకు సన్నగా ఎంతో నాజూగ్గా ఉంటాడు. మేక మాంసం ముక్కలు రెండు మూడు తిని (ఇక చాలన్నట్లు) లేస్తాడు. అబూ జిరా కూతురు తన తల్లిదండ్రుల పట్ల ఎంతో వినయంగా ఉంటుంది. ఎంతో అందంగా, కుండనపు బొమ్మలా ఉంటుంది. సవతి కూడా ఈర్ష్యపడే అంత అందమైనది. అబూ జిరా పరిచారిక కూడా మంచిదే. మా మాటలు మోసుకెళ్ళి వారికీ వీరికీ చేరవేయదు. మా ఆహార నిల్వలను హరించివేయడం గాని, మా ఇంటిని శుభ్రపరచకుండా కసువు దిబ్బలా ఉంచడం గాని చేయదు.

అయితే ఓ రోజు మా ఆయన జనం మజ్జిగ చిలుకుతున్న సందేవేళ ఇంటి నుంచి బయలుదేరారు. (దారిలో) ఆయన ఒక స్త్రీని చూశారు. ఆమె వడిలో చిరుతల్లాంటి ఇద్దరు పసిబిడ్డలు కూర్చోని దానిమ్మ పండ్లలాంటి ఆమె చన్మౌలతో ఆడుకుంటున్నారు. మా ఆయన ఆ స్త్రీ (అందచందాల)ని చూసి ముగ్ధుడై నాకు విడాకులిచ్చి ఆమెను పెళ్ళి చేసుకున్నాడు. ఆ తరువాత నేను కూడా ప్రముఖ రౌతు, విలుకాడైన ఒక వ్యక్తిని చేసుకున్నాను. ఆయన నాకు అనేక పశువులు, ఒంటెలను ఇచ్చాడు. ప్రతి జాతికి చెందిన ఒక్కొక్క జతను ఇచ్చాడు. ఇలా నాకు ఆస్తిపాస్తులు ఇచ్చి “ఉమ్మో జిరా! స్వయంగా నీవు తిను, నీ బంధువులకూ, సన్నిహితులక్కూడా పెట్టు” అని అన్నాడు. ఆయన నాకు అంత ఐశ్వర్యం ఇచ్చినప్పటికీ అబూజిరా ఇచ్చిన దానితో పోల్చితే అదంతా ఒక చిన్నపాత్రతో కూడా సమానం కాజాలదు.

దైవప్రవక్త (సల్లం) హజ్రత్ ఆయిషా (రజి) (చెప్పిన ఈ కథ విని ఆమె)తో “అబూ జిరా, ఉమ్మో

★ అంటే అతని ఇల్లు కోయడానికి సిద్ధపరచి ఉన్న పశువులతో, అతిథులతో ఎల్లప్పుడూ సందడిగా, కళకళలాడుతూ ఉంటుందని అర్థం. ప్రతి రోజూ అతిథుల కోసం ఒంటెలను కోయడం జరుగుతుంటుంది. (సంకలన కర్త)

జిరాకు ఎలాంటి వాడో నేనూ నీకు అలాంటి వాణ్ణి” అని అన్నారు.

(సహీహ్ బుఖారీ:- 67వ ప్రకరణం - ఏకాహ్, 82వ అధ్యాయం - హుస్సీల్ ముఅజిరతి మఅల్ అహ్)

15వ అధ్యాయం - ప్రవక్త పుత్రిక హజ్రత్ ఫాతిమతుజ్జహరా (రజి) మహిమోన్నతలు

1591. హజ్రత్ ఇబ్నె షిహాబ్ (రహ్మత్) కథనం:- హజ్రత్ అలీ బిన్ హుసైన్ - రహ్మత్ (అంటే హజ్రత్ జైనుల్ ఆబిదీన్ - రహ్మత్) హజ్రత్ ఇమామ్ హుసైన్ (రజి) అమరగతినొందిన తరువాత హజ్రత్ ముఅవియా (రజి) కొడుకు యజీద్ దగ్గర్నుంచి మదీనా వచ్చారు. అప్పుడు హజ్రత్ ముసవ్విర్ బిన్ మఖ్రమా (రజి) ఆయన్ని కలుసుకొని “నేను మీకేదయినా సేవ చేయగలనేమో చెప్పండి. నేనందుకు సిద్ధంగా ఉన్నాను” అని అన్నారు. దానికి హజ్రత్ అలీ బిన్ హుసైన్ (రహ్మత్) ‘ఏమీ లేదన్నా’రు. హజ్రత్ ముసవ్విర్ (రజి) మాట్లాడుతూ, “మీ దగ్గరున్న దైవప్రవక్త (సల్లం) కరవాలం నా దగ్గర ఉంచగలరా? మీ దగ్గర ఉంటే ఈ దుర్మార్గులు మీ నుండి దాన్ని బలవంతంగా లాక్కుంటారేమోనని నాకు భయంగా ఉంది. దైవసాక్షిగా చెబుతున్నాను. మీరు గనక ఆ ఖథాన్ని నాకు అప్పగిస్తే నా బొందిలో ప్రాణం ఉన్నంత కాలం అది వారి కబంద హస్తాల్లోకి పోజాలదు” అని అన్నారు.

(హజ్రత్ ముసవ్విర్ బిన్ మఖ్రమా (రజి) ఇంకా ఇలా అన్నారు:) హజ్రత్ అలీ బిన్ అబీ తాలిబ్ (రజి) భార్య హజ్రత్ ఫాతిమా (రజి) ఉన్నప్పటికీ ఆయన అబూజహల్ కూతుర్ని చేసుకోవడానికి ఆమెకు కబురు పంపారు. అప్పుడు దైవప్రవక్త (సల్లం) ఈ వేదిక పైనే నిల్చిని ప్రసంగించడం నేను చూశాను - ఆ రోజుల్లో నేను యుక్త వయస్సుకు చేరిన యువకుణ్ణి - ఆయన ఇలా అన్నారు : “ఫాతిమా (రజి) నా శరీర భాగం (నా ముద్దుల కుమార్తె). ఒకవేళ ఆమెకు సవతి వస్తే, ఆమె తన ధర్మ పరాయణత విషయంలో పరీక్షకు లోనవుతుందేమోనని నేను భయపడుతున్నాను” అని అన్నారు. ఆ తరువాత ఆయన బనీ అబ్దుషమ్స్ వంశానికి చెందిన తమ అల్లుడొకరి పేరును ప్రస్తావిస్తూ, అతను తనకు నిజం చెప్పాడని, అల్లుడిగా తనకు చేసిన వాగ్దానాన్ని నిలబెట్టుకున్నాడని అతణ్ణి ప్రశంసించారు. ఇంకా ఆయన ఇలా అన్నారు, “నేను హలాల్ (ధర్మసమ్మతమైన దాని)ని హరాం (నిషిద్ధమైనది)గా, హరాంని హలాల్ గా చేయడం లేదు. కాని దైవసాక్షిగా వాస్తవం చెబుతున్నాను. దైవప్రవక్త (సల్లం) కుమార్తె, దైవవిరోధి (అబూ జహల్) కూతురు - ఇద్దరూ ఒక ఇంట్లో (అంటే ఒకని దాంపత్యంలో) కలసి ఉండటం ఎన్నటికీ సాధ్యపడదు.”⁽²⁾

(సహీహ్ బుఖారీ:- 57వ ప్రకరణం - ఫర్ఖల్ ఖమ్స్, 5వ అధ్యాయం - మా జుకీర మిన్ దిర్రయిస్సు బియ్యి (సల్లం) వ ఆసాహ వస్సైఫిహీ)

(1) ఈ అల్లుడి పేరు అలీ బిన్ రబీ బిన్ అబ్దుల్ ఉజ్జా బిన్ అబ్దుషమ్స్. ఆయన హజ్రత్ జైనుబ్ (రజి) భర్త. ఆయన వివాహం దైవదౌత్యానికి పూర్వం జరిగింది. హజ్రత్ జైనుబ్ (రజి)ని మక్కా నుండి మదీనాకు పంపుతానని వాగ్దానం చేసి దాన్ని అతను నిలబెట్టుకున్నాడు. (సంకలనకర్త)

(2) ఇమామ్ నవవీ (రహ్మత్) ఇలా రాస్తున్నారు: దైవప్రవక్త (సల్లం) మనస్సును ఏ రూపంలోనయినా నొప్పించడం నిషిద్ధమని ఈ హదీసు వల్ల తెలుస్తోంది. ధర్మసమ్మతమైన రూపంలోనైనా సరే ఆయన మనస్సును నొప్పించడం నిషిద్ధం. ఈ హదీసులో ఆయన హరాంని హలాల్ గా, హలాల్ ని హరాం గా చేయడం లేదని స్పష్టం చేశారు. అయితే ఫాతిమా (రజి) ఉండగా హజ్రత్ అలీ (రజి) వివాహం అబూజహల్ కూతురితో జరగడం రెండు కారణాల వల్ల ఆమోద యోగ్యంగా లేదు. ఒకటి: ఇలా చేయడం వల్ల హజ్రత్ ఫాతిమా (రజి)కు బాధ కలుగుతుంది. ఆమెకు బాధ కలిగితే దైవప్రవక్త (సల్లం)కు బాధ కలిగినట్లే. రెండు: అబూ జహల్ ఇస్లాంకు బద్ధ శత్రువు, దైవవిరోధి. అలాంటి దైవ విరోధి కూతురు, దైవప్రవక్త (స) కుమార్తె ఒకే ఇంట్లో (ఒక భర్తతో) సంసారం చేయడమనేది సహించరాని విషయం. (సంకలనకర్త)

1592. హజ్రత్ ముసవ్విర్ బిన్ మఖ్రూమా (రజి) కథనం:- హజ్రత్ అలీ (రజి) అబూ జహల్ కూతుర్ని చేసుకోవడానికి ఆమెకు వివాహ సందేశం పంపారు. ఈ సంగతి తెలిసి హజ్రత్ ఫాతిమా (రజి) దైవప్రవక్త (సల్లం) సన్నిధికి వెళ్ళి “ఎవరైనా మీ కుమార్తెలకు కష్టం కలిగించినప్పటికీ మీకు కోపం రాదని జనం చెప్పుకుంటున్నారు. ఈ కారణంగానే అలీ (రజి) అబూ జహల్ కూతుర్ని వివాహమాడటానికి సిద్ధమయ్యారు” అని అన్నారు. దైవప్రవక్త (సల్లం) ఈ సంగతి తెలియగానే లేచి నిలబడ్డారు. ఆయన (మస్జిద్లో) ప్రసంగిస్తూ ముందుగా దేవుణ్ణి స్తుతించి ఆ తరువాత ఇలా అన్నారు: “నేను అబుల్ ఆస్ బిన్ రబీకు (నా కుమార్తె జైనబ్ నిచ్చి) వివాహం చేశాను. అతను నాతో అన్న మాటను నిలబెట్టుకున్నాడు. ఫాతిమా (రజి) నా గారాల బిడ్డ. ఆమెకు బాధ కలిగించే ప్రతి విషయమూ నాకు మనస్తాపం కలిగిస్తుంది. దైవసాక్షి! దైవప్రవక్త కుమార్తె, దైవవిరోధి కూతురు ఇద్దరూ ఏకకాలంలో ఒకే వ్యక్తి వివాహ బంధంలో ఎన్నటికీ ఇమడలేరు.” హజ్రత్ అలీ (రజి) దైవప్రవక్త (సల్లం) పలికిన ఈ పలుకులు విని అబూ జహల్ కూతుర్ని వివాహమాడే యోచనను విరమించుకున్నారు.

(సహీహ్ బుఖారీ:- 62వ ప్రకరణం - పజాయిలి అన్ హాబిన్నబియ్యి (సల్లం), 16వ అధ్యాయం - జిక్ అన్ హాబిన్నబియ్యి (సల్లం))

1593. హజ్రత్ ఆయిషా (రజి) కథనం :- మేము - ప్రవక్త భార్యలందరూ ఓ రోజు దైవప్రవక్త (సల్లం) దగ్గర గుమికూడాము. ఏ ఒక్కరూ గైర్ హాజరు కాలేదు. అప్పుడు హజ్రత్ ఫాతిమా (రజి) వచ్చారు. దైవసాక్షిగా చెబుతున్నాను. ఫాతిమా నడచిన తీరు అచ్చం (ఆమె తండ్రి) దైవప్రవక్త (సల్లం) నడిచే తీరులాగే ఉంది. దైవప్రవక్త (సల్లం) ఆమెను చూడగానే (సంతోషంతో) స్వాగతం పలికి, తమ ఎడమ లేక కుడి పక్కన కూర్చోబెట్టుకున్నారు. ఆ తరువాత ఆయన ఆమె చెవిలో ఏదో గుసగుసలాడారు. హజ్రత్ ఫాతిమా (రజి) అది విని అప్రయత్నంగా కంట తడి పెట్టుకున్నారు. దైవప్రవక్త (సల్లం) ఆమె విచార వదనం చూసి మళ్ళీ ఏదో ఆమె చెవిలో రహస్యంగా చెప్పారు. ఆ మాట ఏమిటో వినగానే ఆమె ముఖారవిందం చిరునవ్వుతో ఒక్కసారిగా వికసించింది. అప్పుడు ప్రవక్త భార్యలందరిలో నేను మాత్రమే హజ్రత్ ఫాతిమా (రజి)ను సంబోధిస్తూ “దైవప్రవక్త (సల్లం) మమ్మల్నందరీ వదలి నీకొక్క దానికే రహస్య విషయం వినే అదృష్టం కల్పించారు. అయినా నీవు ఎందుకో కంట తడి పెట్టావు” అని అన్నాను.

దైవప్రవక్త (సల్లం) అక్కడ్నుంచి వెళ్ళిపోయిన తరువాత నేను హజ్రత్ ఫాతిమా (రజి)తో మాట్లాడుతూ “దైవప్రవక్త (సల్లం) నీకు రహస్యంగా ఏదో చెప్పారు కదా, అదేమిటో కాస్త చెప్పవూ?” అని అడిగాను. కాని హజ్రత్ ఫాతిమా (రజి) అందుకు నిరాకరిస్తూ “దైవప్రవక్త (సల్లం) నాకు చెప్పిన రహస్యాన్ని నేను ఎంతమాత్రం బయటపెట్టను” అని అన్నారు. చివరికి దైవప్రవక్త (సల్లం) ఇహలోకం వీడిపోయిన తరువాత నేను తిరిగి హజ్రత్ ఫాతిమా (రజి)ను కదిలించి “నీ మీద నాకున్న హక్కుసాక్షి! నాకా రహస్య విషయం తప్పకుండా చెప్పాలి” అని అన్నాను, అప్పుడు హజ్రత్ ఫాతిమా (రజి) ‘ఇప్పుడు చెబుతాలే’ అంటూ ఇలా తెలియజేశారు :

“మొదటిసారి దైవప్రవక్త (సల్లం) నాకు ఈ సంగతి చెప్పారు : ‘ప్రతి సంవత్సరం హజ్రత్

జిబ్రయిల్ (అలైహి) నా దగ్గర ఒకసారి ఖుర్ఆన్ (మొత్తం) పారాయణం చేసేవారు. ఈ సంవత్సరం ఆయన వచ్చి రెండు సార్లు ఖుర్ఆన్ పఠించారు. దాన్నిబట్టి నాకు (మరణ) కాలం సమీపించిందని భావిస్తున్నాను. కనుక నీవు దేవునికి భయపడుతూ సహనంతో మెలగాలి. (పరలోకంలో) ముందుగా పోయి నీకు స్వాగత సన్నాహాలు చేసేవాళ్ళి నేనే.' నేనీ మాట విని ఏడ్చాను, అది మీరు చూశారు. ఆ తరువాత దైవప్రవక్త (సల్లం) నా కంట తడి చూసి మళ్ళీ చెవిలో గుసగుసలాడుతూ 'ఫాతిమా! నీవు ముస్లిం మహిళలందరికీ నాయకురాలివి, లేక ముస్లిం అనుచర సమాజంలోని స్త్రీలందరికీ నాయకురాలివి. ఈ విషయం నీకు సంతోషం కలిగించదా?' అని అన్నారు."

(సహీహ్ బుఖారీ:- 79వ ప్రకరణం - ఇస్తిజజాన్, 43వ అధ్యాయం - మన్ నాజా జైన యదీన్నాసి వలం యుఖీర్ బిసిద్ది సాహిబహి)

16వ అధ్యాయం - విశ్వాసుల మాతృమూర్తి హజ్రత్ ఉమ్మే సల్మా (రజి) మహిమోన్నతలు

1594. హజ్రత్ ఉసామా బిన్ జైద్ (రజి) కథనం :- దైవప్రవక్త (సల్లం) దగ్గరకు హజ్రత్ జిబ్రయిల్ (అలైహి) వచ్చారు. ఆ సమయంలో హజ్రత్ ఉమ్మే సల్మా (రజి) దైవప్రవక్త (సల్లం) దగ్గర కూర్చొని ఉన్నారు. హజ్రత్ జిబ్రయిల్ (అలైహి) దైవప్రవక్త (సల్లం)తో కొద్దిసేపు మాట్లాడి వెళ్ళిపోయారు. ఆ తరువాత దైవప్రవక్త (సల్లం) హజ్రత్ ఉమ్మే సల్మా (రజి)ని "ఈయన ఎవరో తెలుసా నీకు?" అని అడిగారు. "ఆయన వహీయా (రజి)"* అన్నారు ఉమ్మే సల్మా (రజి). ఆ తరువాత ఆమె మాట్లాడుతూ "ఆయన జిబ్రయిల్ (అలైహి) అని దైవప్రవక్త (సల్లం) చెప్పేవరకూ నేనాయన్ని వహీయా (రజి) అనే భావిస్తూ ఉండేదాన్ని" అని అన్నారు.

(సహీహ్ బుఖారీ:- 61వ ప్రకరణం - మనాఖిబ్, 25వ అధ్యాయం - అలామాతిన్నుబువ్వతి ఫిల్ ఇస్లాం)

17వ అధ్యాయం - విశ్వాసుల మాతృమూర్తి హజ్రత్ జైనబ్ (రజి) మహిమోన్నతలు

1595. హజ్రత్ ఆయిషా (రజి) కథనం :- దైవప్రవక్త (సల్లం) భార్యలలో కొందరు ఆయనతో మాట్లాడుతూ "మాలో అందరికంటే ముందుగా మిమ్మల్ని (పరలోకంలో) ఎవరు కలుసుకుంటారు?" అని అడిగారు. దానికి దైవప్రవక్త (సల్లం) "ఎవరి చేతులు పొడుగ్గా ఉంటాయో ఆమె" అని చెప్పారు. ఈ మాటవిని ప్రవక్త భార్యలందరు ఒక కర్రముక్క తీసుకొని తమ తమ చేతుల పొడువుని కొలుచుకోవడం ప్రారంభించారు. అప్పుడు వారందరిలో హజ్రత్ సౌదా (రజి) చేతులు పొడవైనవని తేలింది. కాని ఆ తరువాత పొడుగు చేతులు అంటే అత్యధికంగా దానధర్మాలు చేయడమని తెలిసింది. మా అందరికంటే ముందుగా (హజ్రత్ జైనబ్ (రజి)) ఇహలోకం వీడి

* హజ్రత్ జిబ్రయిల్ (అలైహి) తరచుగా హజ్రత్ వహీయా కల్బీ (రజి) రూపంలో దైవప్రవక్త (సల్లం) దగ్గరకు వస్తుంటారు. ఈ హదీసు ద్వారా విశ్వాసుల మాతృమూర్తి హజ్రత్ ఉమ్మే సల్మా (రజి) గారి ఔన్నత్యం రూఢి అవుతోంది. ఆమె హజ్రత్ జిబ్రయిల్ (అలైహి) ను మానవాకారంలో చూశారు. కాకపోతే ఆమె ఆయన్ని గుర్తు పట్టలేదు. దైవప్రవక్త (సల్లం) తెలియజేసిన మీదటనే ఆయన జిబ్రయిల్ (అలైహి) అని ఆమెకు తెలిసింది. (అనువాదకుడు)

(దైవప్రవక్త (సల్లం) సన్నిధికి) పోయారు. దానధర్మాలు చేయడమంటే ఆమెకు ఎంతో ఇష్టం*.

(సహీహ్ బుఖారీ:- 24వ ప్రకరణం - జకాత్, 11వ అధ్యాయం - అయ్యుస్సుద్ఖతి అఫ్లులు)

19వ అధ్యాయం - హజ్రత్ అనస్ తల్లి హజ్రత్ ఉమ్మే సులైం (ర.అ) మహిమోన్నతలు

1596. హజ్రత్ అనస్ (రజి) కథనం :- దైవప్రవక్త (సల్లం) సాధారణంగా తమ భార్యల ఇండ్లకు తప్ప మదీనాలో మరెవరి ఇండ్లకూ వెళ్ళేవారు కాదు. అయితే హజ్రత్ ఉమ్మే సులైమ్ (రజి) ఇంటికి మాత్రం వెళ్ళేవారు. ఆమె ఇంటికి వెళ్ళడానికి కారణమేమిటని అడిగితే, “ఆమెను చూస్తే నాకెంతో జాలివేస్తుంది. ఆమె సోదరుడు నాకు మద్దతునిచ్చి (యుద్ధంలో పోరాడుతూ) అమరగతి నొందాడు” అని అన్నారు ఆయన.

(సహీహ్ బుఖారీ:- 56వ ప్రకరణం - జిహాద్, 38వ అధ్యాయం - ఫజ్లిమన్ జహ్జు జగాజియన్ అవ్ ఖల్లఫహ బిఖైరిన్)

22వ అధ్యాయం - హజ్రత్ అబ్దుల్లా బిన్ మస్వూద్ (రజి), ఆయన తల్లి మహిమోన్నతలు

1597. హజ్రత్ అబూమూసా అష్అరీ (రజి) కథనం :- నేను, నా సోదరుడు యమన్ నుండి (మదీనా) వచ్చాము. హజ్రత్ అబ్దుల్లాబిన్ మస్వూద్ (రజి), ఆయన తల్లి తరచుగా దైవప్రవక్త (సల్లం) ఇంటికి వస్తుండేవారు. అందుచేత మేము చాలా కాలం వరకు అబ్దుల్లా బిన్ మస్వూద్(రజి) దైవప్రవక్త (సల్లం) కుటుంబ సభ్యుల్లోని వారని భావిస్తూ ఉండేవాళ్ళము.

(సహీహ్ బుఖారీ:- 62వ ప్రకరణం - ఫజాయిలి అస్హాబిన్నబియ్యి (సల్లం), 27వ అధ్యాయం - మనాఖిబి అబ్దుల్లా బిన్ మస్వూద్ (రజి))

1598. హజ్రత్ అబ్దుల్లా బిన్ మస్వూద్ (రజి) ఒక ఉపన్యాసమిస్తూ ఇలా అన్నారు :- “దైవసాక్షి! నేను దైవప్రవక్త (సల్లం) నోట డెబ్బై కంటే ఎక్కువ సూరాలు విని నేర్చుకున్నాను. దైవసాక్షి! దైవగ్రంథాన్ని అందరికంటే ఎక్కువగా ఎరిగిన ప్రవక్త అనుచరుల్లో నేనూ ఒకడ్చి. ఈ సంగతి ప్రవక్త అనుచరులందరికీ తెలుసు. అయినా నేను వారికంటే గొప్పవాణ్ణి కాను.”

ఈ హదీసు ఉల్లేఖించిన ఒక ఉల్లేఖకులు హజ్రత్ షఖీఖ్ (రహ్మాలై) ఇలా వ్యాఖ్యానిస్తున్నారు :- (హజ్రత్ అబ్దుల్లా బిన్ మస్వూద్ (రజి) పలికిన ఈ మాటలు విన్న తరువాత) ఈ విషయంలో ప్రజలు ఏమనుకుంటున్నారో విందామని నేను వివిధ ప్రజా సమూహాలను కలుసుకున్నాను. కాని ఏ ఒక్కరూ ఆయన చెప్పిన మాటలకు వ్యతిరేకంగా ఒక్క మాటా వ్యక్తపరచలేదు.

(సహీహ్ బుఖారీ:- 66వ ప్రకరణం - ఫజాయిలిల్ ఖుర్ఆన్, 8వ అధ్యాయం - అల్ ఖురాయి మిన్ అస్హాబిన్నబియ్యి (సల్లం))

★ ఈ ఉల్లేఖనానికి సంబంధించిన బుఖారీ (గ్రంథం)లోని మూలం అస్పష్టంగా ఉంది. బుఖారీ ఉల్లేఖనంలో హజ్రత్ జైనబ్ (రజి) పేరు ఏదో ఒక దశలో అచ్చు పారసాటు వల్ల మిస్ అయిపోయింది. అందువల్ల ఇక్కడ చెప్పబడుతున్న మాట హజ్రత్ ఉమ్మే సల్మా (రజి)కు సంబంధించినదా లేక హజ్రత్ జైనబ్ (రజి)కు సంబంధించినదా అనే విషయం తెలియడం లేదు. అయితే ‘ముస్లిం’ ఉల్లేఖనంలో హజ్రత్ జైనబ్ (రజి) పేరు స్పష్టంగా ఉంది. అందుచేత అనువాదంలో హజ్రత్ జైనబ్ (రజి) పేరును బ్రాకెట్లో ఉంచవలసి వచ్చింది. (అనువాదకుడు)

1599. హజ్రత్ అబ్దుల్లా బిన్ మన్షూద్(రజి) కథనం :- తాను తప్ప మరే ఆరాధ్యుడు లేని ఆ దేవుని సాక్షి! దైవగ్రంథంలో ఏ సూరా ఎప్పుడు అవతరించిందనే విషయం గురించి నాకు తెలియని సూరా లేదు. అలాగే దివ్య ఖుర్ఆన్ లో ఏ సూక్తి ఎవరి విషయంలో అవతరించిందో అది కూడా నాకు తెలుసు. ఒకవేళ ఎవరికైనా నా కంటే ఎక్కువగా తెలిసి ఉంటే, అక్కడి దాకా ఒంటె నన్ను చేర్చగలిగితే నేను తప్పకుండా అతని దగ్గరికి వెళ్తాను.

(సహీహ్ బుఖారీ:- 66వ ప్రకరణం - ఫజాయిలీల్ ఖుర్ఆన్, 8వ అధ్యాయం - ఆల్ ఖుర్రాయి మిన్ అనహ్ బిన్నుబియ్యి (సల్లం))

1600. హజ్రత్ మసూఖ్ (రహ్మైలై) కథనం :- హజ్రత్ అబ్దుల్లా బిన్ ఉమర్ (రజి) ముందు హజ్రత్ అబ్దుల్లా బిన్ మన్షూద్ (రజి)ని గురించి ప్రస్తావించడం జరిగింది. అప్పుడాయన ఇలా అన్నారు; “దైవప్రవక్త (సల్లం) నలుగురు వ్యక్తుల దగ్గర ఖుర్ఆన్ నేర్చుకోమని అన్నారు. ఆయన మొట్టమొదట (1) అబ్దుల్లాబిన్ మన్షూద్ (రజి) పేరు తీసుకున్నారు. తరువాత (2) హజ్రత్ సాలం మౌలా అబీహుజైఫా(రజి), (3) హజ్రత్ ఉబై బిన్ కాబ్(రజి), (4) హజ్రత్ ముఆజ్ బిన్ జబల్(రజి)ల పేర్లు ప్రస్తావించారు. అంతే, అప్పటినుంచి నేను అబ్దుల్లా బిన్ మన్షూద్ (రజి)ని అభిమానిస్తున్నాను.”*

(సహీహ్ బుఖారీ:- 62వ ప్రకరణం - ఫజాయిలి అనహ్ బిన్నుబియ్యి (సల్లం), 26వ అధ్యాయం - మనాఖిబ్ సాలిమ్ మౌలా అబీ హుజైఫా (రజి))

23వ అధ్యాయం - హజ్రత్ ఉబై బిన్ కాబ్ (రజి) మరికొందరి మహిమోన్నతలు

1601. హజ్రత్ అనస్ బిన్ మాలిక్ (రజి) కథనం :- దైవప్రవక్త (సల్లం) కాలంలో ఖుర్ఆన్ కంఠస్థం చేసినవారు నలుగురున్నారు. (1) హజ్రత్ ఉబైబిన్ కాబ్(రజి), (2) హజ్రత్ ముఆజ్ బిన్ జబల్(రజి), (3) హజ్రత్ అబూజర్ (రజి), (4) హజ్రత్ జైద్ బిన్ సాబిత్ (రజి). వీరంతా అన్నారులే.

(సహీహ్ బుఖారీ:- 63వ ప్రకరణం - మనాఖిబిల్ అన్నార్, 17వ అధ్యాయం - మనాఖిబ్ జైద్ బిన్ సాబిత్)

1602. హజ్రత్ అనస్ బిన్ మాలిక్ (రజి) కథనం :- దైవప్రవక్త (సల్లం) హజ్రత్ ఉబై బిన్ కాబ్ (రజి)తో “దేవుడు నాకు ‘లమ్యకునిల్లజీన కఫరూ’ (బయ్యినా) సూరా పఠించి నీకు విన్నించమని ఆజ్ఞాపించాడు” అని అన్నారు. దానికి హజ్రత్ ఉబైబిన్ కాబ్ (రజి) “దేవుడు నా పేరు ప్రస్తావించి మరి ఈ మాట అన్నాడా?” అని అడిగారు. దైవప్రవక్త (సల్లం) ‘ఔన్’న్నారు. హజ్రత్ ఉబైబిన్ కాబ్ (రజి)

★ ఖుర్ఆన్ కంఠస్థం చేయడంలో ఈ నలుగురు మహసియులు అందరినీ మించిపోయారు. వీరు అవగాహన విషయంలో ఇతర సహాబీల కంటే కొంచెం తక్కువ అయినప్పటికీ ఖుర్ఆన్ కంఠస్థం విషయంలో వీరు ఇతరుల కంటే మిన్నగా ఉండటం వల్ల దైవప్రవక్త (సల్లం) ఈ నలుగురి పేర్లను ప్రత్యేకించి ప్రస్తావించారు. అదీగాక వీరు దివ్యఖుర్ఆన్ ని నేరుగా దైవప్రవక్త (సల్లం) నోట విని కంఠస్థం చేసుకోవడానికి తమను తాము అంకితం చేసుకున్నారు. మిగిలిన అనుచరులు ఇతరుల ద్వారా నేర్చుకోవడంతో తృప్తి చెందారు. అంత మాత్రాన ఈ నల్లరు తప్ప మరెవరూ ఖుర్ఆన్ కంఠస్థం చేయలేదని అర్థం కాదు. (సంకలనకర్త)

అది విని రోదించసాగారు.*

(సహీహ్ బుఖారీ:- 63వ ప్రకరణం - మనాఖిబల్ అన్సార్, 16వ అధ్యాయం - మనాఖిబ్ ఉబై బిన్ కాబ్ (రజి))

24వ అధ్యాయం - హజ్రత్ సాద్ బిన్ ముఅజ్జ్ (రజి) మహితోక్తులు

1603. హజ్రత్ జాబిర్ (రజి) కథనం ప్రకారం దైవప్రవక్త (సల్లం) ఇలా తెలిపారు :- “సాద్ బిన్ ముఅజ్జ్ మరణంతో దైవసింహాసనం కంపించిపోయింది.”

(సహీహ్ బుఖారీ:- 63వ ప్రకరణం - మనాఖిబల్ అన్సార్, 12వ అధ్యాయం - మనాఖిబ్ సాద్ బిన్ ముఅజ్జ్ (రజి))

1604. హజ్రత్ బరా (రజి) కథనం :- దైవప్రవక్త (సల్లం)కు కానుకగా ఓ పట్టుబట్టల జత లభించింది. అప్పుడు ప్రవక్త అనుచరులు ఆ పట్టుబట్టను మాటిమాటికీ తాకి చూస్తూ దాని మృదుత్వం పట్ల ఆశ్చర్యపోసాగారు. దైవప్రవక్త (సల్లం) వారిని చూసి “ఏమిటి, మీరీ బట్ట మృదుత్వాన్ని చూసి ఆశ్చర్యపోతున్నారా? (స్వర్గంలో) సాద్ బిన్ ముఅజ్జ్ (రజి)కు లభించే రుమాళ్లు ఇంతకంటే ఎంతో మృదువుగా, మెత్తగా ఉంటాయి” అని అన్నారు.

(సహీహ్ బుఖారీ:- 63వ ప్రకరణం - మనాఖిబల్ అన్సార్, 12వ అధ్యాయం - మనాఖిబ్ సాద్ బిన్ ముఅజ్జ్ (రజి))

1605. హజ్రత్ అనస్ (రజి) కథనం :- దైవప్రవక్త (సల్లం)కు కానుకగా ఒక పట్టు చొక్కా వచ్చింది. ఆయన పట్టువస్త్రాలు ధరించకూడదని (మమ్మల్ని) వారించేవారు. ప్రజలు ఈ పట్టుచొక్కా (మృదుత్వాన్ని)ని చూసి ఆశ్చర్యపోతుంటే, దైవప్రవక్త (సల్లం) వారిని చూసి “ఎవరి అధీనంలో ముహమ్మద్ (సల్లం) ప్రాణం ఉందో ఆ దేవుని సాక్షి! స్వర్గంలో సాద్ బిన్ ముఅజ్జ్ (రజి)కు లభించే రుమాళ్లు ఇంతకంటే ఎంతో నాణ్యమైనవిగా ఉంటాయి” అని అన్నారు.

(సహీహ్ బుఖారీ:- 51వ ప్రకరణం - హిబా, 28వ అధ్యాయం - ఖబాలిల్ హదియతి మినల్ ముఘ్నీన్)

★ హజ్రత్ ఉబై బిన్ కాబ్ (రజి) ‘దేవుడు నా పేరు ప్రస్తావించి ఇలా అన్నాడా?!, అని అడగటంలో ఆయన ఉద్దేశ్యం - దేవుడు నిజంగా తన పేరు ప్రస్తావించి మరీ ఇలా అన్నాడా? లేక సహాబీలలో ఒకరికి ఈ సూరా విన్పించమని ఆదేశించినప్పుడు దైవప్రవక్త (సల్లం) తనను ఎంచుకున్నారా? అని తెలుసుకోవాలన్నదే. ఆయన దైవప్రవక్త (సల్లం) సమాధానం విని రోదించడానికి కారణం దేవుడు అల్పాక్షయిన తన పేరు ప్రస్తావించినందుకు సంతోషాతిశయంతో ఆనందాశ్రువులు రాల్చడం కావచ్చు. లేదా దేవుడు తనకు అంతటి మహాభాగ్యం ప్రసాదించినప్పటికీ తానందుకు తగిన కృతజ్ఞతలు చెల్లించుకోలేక పోయానేనన్న బాధ కావచ్చు.

హజ్రత్ ఖుర్రబీ (రహ్మాలై) అభిప్రాయం ప్రకారం హజ్రత్ ఉబై బిన్ కాబ్ (రజి) ఆశ్చర్యంతో అలా అడగటానికి కారణం, దేవుడు తన పేరు ప్రస్తావించడం తన పాలిట మహాభాగ్యమని తలచి సంతోషాతిశయంతో ఆయన ఉక్కిరిబిక్కిరి అయ్యారు. తత్ఫలితంగా ఆయన కళ్ళ నుండి ఆనందభాష్యాలు రాలాయి. ప్రత్యేకించి ఈ సూరా విన్పించమని ఆదేశించడానికి కారణం, ఈ సూరా ఎంతో సంక్షిప్తంగా ఉండటమే గాకుండా ఇందులో దేవుని ఏకత్వం, దైవదౌత్యం వగైరా విషయాలను గురించిన సమగ్ర సమాచారం కూడా ఉండటమే. అదీగాక ఇందులో ఇతర దైవప్రవక్తలపై ప్రభవించిన దివ్యగ్రంథాలు, నమాజ్, జకాత్, పరలోక విశ్వాసం, నరకవాసులు, స్వర్గవాసులు మొదలయిన విషయాల ప్రస్తావన కూడా ఉంది. హజ్రత్ ఉబై బిన్ కాబ్ (రజి) ఇస్లాం స్వీకరించక పూర్వం యూద మత పండితునిగా ఈ సూరాలోని యదార్థాలన్నిటినీ ఎరిగిన వారయి ఉండటం వల్ల కూడా ఈ సూరా ప్రత్యేకంగా ఆయనకు విన్పించమని ఆదేశించడం జరిగింది. (సంకలనకర్త)

26వ అధ్యాయం - హజ్రత్ జాబిర్ (రజి) తండ్రి హజ్రత్ అబ్దుల్లా బిన్ అమ్ (రజి) ఘనత

1606. హజ్రత్ జాబిర్ బిన్ అబ్దుల్లా (రజి) కథనం :- ఉహుద్ యుద్ధం రోజు మా నాన్న భౌతిక కాయాన్ని దైవప్రవక్త (సల్లం) ముందు తెచ్చిపెట్టి ఒక వస్త్రం కప్పారు - అవిశ్వాసులు ఆయన ముక్కు, చెవులు మొదలైన శరీరావయవాలను కోసి అందవికారంగా చేశారు - నేను ముందుకు వెళ్ళి ఆయన (భౌతిక కాయం) పై నుంచి బట్ట తొలగించి చూద్దామనుకున్నాను, కాని నా వంశస్థులు కొందరు నన్నాపారు. తరువాత మళ్ళీ లేచి ఆ బట్ట తొలగించి చూద్దామని ప్రయత్నించాను. కాని నా వంశస్థులు మళ్ళీ నన్ను వారించారు. ఆ తరువాత దైవప్రవక్త (సల్లం) ఆయన భౌతిక కాయాన్ని తీసికెళ్ళమని ఆజ్ఞాపించారు. అప్పుడు ఎవరో ఏడ్చు లంకించుకున్నారు. దైవప్రవక్త (సల్లం) అది విని “ఎవరూ ఏడుస్తున్నది?” అని అడిగారు. ‘అమ్ కూతురు’ అని చెప్పారు జనం. దైవప్రవక్త (సల్లం) “ఆమె ఎందుకేడుస్తోంద”ని అడిగారు మళ్ళీ లేక “ఆమె ఏడ్వకూడదు. ఆయన భౌతికకాయాన్ని ఎత్తి తీసికెళ్ళే దాకా దైవదూతలు తమ రెక్కలతో ఆయనకు నీడపట్టారు” అని అన్నారు ఆయన (సఅసం).

(సహీహ్ బుఖారీ:- 23వ ప్రకరణం - జనాయిబ్, 35వ అధ్యాయం - హద్దసనా అలీబిన్ అబ్దుల్లా)

28వ అధ్యాయం - హజ్రత్ అబూజర్ గిఫారి (రజి) మహిమోన్నతలు

1607. హజ్రత్ ఇబ్నై అబ్బాస్ (రజి) కథనం:- హజ్రత్ అబూజర్ గిఫారి (రజి)కు మహనీయ ముహమ్మద్ (సల్లం) దైవప్రవక్త అయ్యారన్న సమాచారం అందడంతో ఆయన తన తమ్ముడితో ఇలా అన్నారు: “మక్కాలో ఒకతను తాను దైవప్రవక్తననీ, తనపై ఆకాశం నుండి దైవసందేశం అవతరిస్తోందని చెప్పుకుంటున్నాడట. నీవు వాహనమెక్కి అక్కడికి వెళ్ళిరా. ఆ మనిషి గురించిన సమాచారం తెలుసుకొని వచ్చి నాకు చెప్పు. అతను చెప్పే మాటలు కూడా విని వచ్చి నాకు తెలియజేయి.”

అప్పుడు ఆయన తమ్ముడు మక్కాకు బయలుదేరాడు. దైవప్రవక్త (సల్లం) సన్నిధికి వెళ్ళి ఆయన చెప్పే మాటలు విన్నాడు. తిరిగొచ్చి హజ్రత్ అబూజర్ (రజి)కు ఇలా తెలియజేశాడు: “నేను దైవప్రవక్త (సల్లం)ను కలుసుకున్నాను. మంచి గుణగణాలు అలవరచుకోవాలని, నీతినిజాయితీలతో మెలగాలని ఆయన (ప్రజలకు) హితబోధ చేస్తున్నారు. నేనాయన నోట దైవవాణి కూడా విన్నాను. అందులో కవిత్వం ఏదీ లేదు.”

హజ్రత్ అబూజర్ (రజి) అతని మాటలు విని “నీవు తెచ్చిన సమాచారంలో నాకు తృప్తి కలిగించే విషయాలు లేవు” అని అన్నారు. ఆ తరువాత ఆయన స్వయంగా అన్నం, నీళ్ళు తదితర ప్రయాణావసరాలు సమకూర్చుకొని బయలుదేరారు. మక్కా చేరుకొని కాబా గృహంలో దైవప్రవక్త (సల్లం)ను అన్వేషించడం ప్రారంభించారు. ఆయన దైవప్రవక్త (సల్లం)ను ఇది వరకెన్నడూ చూడలేదు. దైవప్రవక్త (సల్లం) గురించి ఇతరుల్ని అడిగి తెలుసుకోవాలన్న ఉద్దేశ్యం కూడా లేదు. చివరికి పొద్దుపోయి రాత్రి వేళ కూడా అయింది. అప్పుడు హజ్రత్ అలీ (రజి) చూసి, పాపం ఎవరో బాటసారి అనుకొని ఆయన్ని తన వెంట (ఇంటికి) పిలుచుకువెళ్ళారు. అయితే మరునాడు ఉదయం దాకా

ఇద్దరి మధ్యా ఎలాంటి సంభాషణ జరగలేదు. తెల్లవారిన తరువాత హజ్రత్ అబూజర్ (రజి) తన మూటాముల్లై భుజాన వేసుకొని తిరిగి కాబా గృహానికి వెళ్ళారు. ఆ రోజు కూడా ఆయన అక్కడ పగలంతా గడిపినా దైవప్రవక్త (సల్లం)ను గుర్తించలేక పోయారు. చివరికి చీకటి పడటంతో ఆయన (కాబాలో) గతరాత్రి పడుకున్న చోటికే వచ్చి మేను వాళ్ళారు.

ఆ రోజు కూడా హజ్రత్ అలీ (రజి) రాత్రివేళ అటుగా వచ్చి “ఇంకా ఈ బాటసారికి గమ్యం చేరుకునే సమయం రాలేదా” అని భావిస్తూ ఆయన్ని లేపారు. లేపి తన వెంట (ఇంటికి) పిలుచుకు వెళ్ళారు. అయితే ఇద్దరూ ఏ విషయాలూ మాట్లాడుకోలేదు. మూడవ రోజు కూడా అలాగే జరిగింది. హజ్రత్ అలీ (రజి) ఆయన దగ్గరకు వెళ్ళి “మీరిక్కడికి వచ్చిన పనేమిటో తెలియ జేయరా!” అని అడిగారు. దానికి హజ్రత్ అబూజర్ (రజి) సమాధానమిస్తూ “నేను నా పని మీద వెళ్ళవలసిన చోటికి మీరు నన్ను చేర్చుతారని గట్టి హామీనిస్తే అన్ని విషయాలూ చెబుతాను” అని అన్నారు. అలాగే చేర్చుతానని హజ్రత్ అలీ (రజి) వాగ్దానం చేశారు. అప్పుడు హజ్రత్ అబూజర్ (రజి) తాను వచ్చిన పనేమిటో చెప్పారు. “అయితే అది (అంటే మీరు విన్నమాట) నిజమే. ఆయన దేవుని ప్రవక్త (సల్లం). రేపుదయం నా వెనకాలే నడవండి. దారిలో నేనొకవేళ మీకు ప్రమాదం సంభవించే వ్యవహారం ఏదైనా గమనిస్తే, నేను మూత్ర విసర్జన చేసే వాడిలా నిలబడిపోతాను. తిరిగి నేనక్కడుంచి కదలి ముందుకు సాగగానే మీరు నా వెనకాలగా రావాలి. ఈ విధంగా నేను ముందుగా ఆ ఇంట్లోకి ప్రవేశిస్తాను. ఆ తరువాత మీరు నా వెనకాలే నడుస్తూ ఆ ఇంట్లోకి ప్రవేశించవచ్చు” అన్నారు హజ్రత్ అలీ (రజి).

అలా మాట్లాడుకున్న తరువాత మరునాడు ఇద్దరూ బయలుదేరారు. హజ్రత్ అలీ (రజి) ఆయన వెనకాలగా హజ్రత్ అబూజర్ (రజి) నడుస్తూ దైవప్రవక్త (సల్లం) సన్నిధికి చేరుకున్నారు. హజ్రత్ అబూజర్ (రజి) దైవప్రవక్త (సల్లం)తో మాట్లాడిన తరువాత ఆయన హితోక్తులు విని (వెంటనే) అక్కడికక్కడే ఇస్లాం స్వీకరించారు. ఆ తరువాత ఆయనతో దైవప్రవక్త (సల్లం) మాట్లాడుతూ “ఇక నీవు నీ తెగవాళ్ళ దగ్గరికెళ్ళి వారికి నా గురించి తెలియజెయ్యి. నేను మళ్ళీ ఆదేశించే వరకు నీవు అక్కడే ఉండు” అని అన్నారు. అయితే హజ్రత్ అబూజర్ (రజి) (నూతన ధర్మం పట్ల అమితోత్సాహం వ్యక్తపరుస్తూ) “నా ప్రాణం ఎవరి అధీనంలో ఉందో ఆ దేవుని సాక్షి! నేను వీరికి (అంటే మక్కా బహుదైవారాధకులకు కలమయే షహాదత్ను) (సాక్ష్యవచనాన్ని) బిగ్గరగా పఠించి వినిపిస్తాను” అని అన్నారు.

అన్నట్లుగానే ఆయన అక్కడుంచి కాబా గృహానికి వెళ్ళి కలిమయే షహాదత్ను (సాక్ష్యవచనాన్ని) బిగ్గరగా పఠించుతూ “అల్లాహ్ తప్ప మరో ఆరాధ్యుడు లేడని, ముహమ్మద్ (సల్లం) ఆ దేవుని ప్రవక్తని నేను సాక్ష్యమిస్తున్నాను” అని బహిరంగంగా ప్రకటించారు.

ఈ మాటలు వినగానే జనం దిగ్గున లేచి ఆయనపై విరుచుకుపడ్డారు. ఆయన్ని క్రింద పడదోసి కొట్టడం మొదలెట్టారు. అంతలో హజ్రత్ అబ్బాస్ (రజి) వచ్చి ఆయన మీదకు వంగి గుంపును వారిస్తూ “మీకేమైనా పొయ్యే కాలం వచ్చిందా? ఇతను గిస్సార్ తెగ మనిషని తెలియదా మీకు? వ్యాపారం కోసం మీరు సిరియా దేశానికి ఆ తెగ వారి ప్రాంతం గుండానే పోతుంటారు గదా!

(అప్పుడు మీ గతేమవుతుందో కాస్త ఆలోచించారా?)” అని అన్నారు. ఇలా చెప్పి ఆయన హజ్రత్ అబూజర్ (రజి)ని వారి నుండి విడిపించారు. అయితే హజ్రత్ అబూజర్ (రజి) రెండో రోజు కూడా అలాగే సాక్ష్యవచనాన్ని బహిరంగంగా ప్రకటించారు. జన సమూహం మళ్ళీ ఆయనపై విరుచుకుపడి చితకబాదించింది. కాకతాళీయంగా ఆ రోజు కూడా హజ్రత్ అబ్బాస్ (రజి) అక్కడికి వచ్చి ఆయనను విడిపించారు.

(సహీహ్ బుఖారీ:- 63వ ప్రకరణం - మనాఖిబిల్ అన్వార్, 33వ అధ్యాయం - ఇస్లామి అబీజర్ (రజి))

29వ అధ్యాయం - జరీర్ బిన్ అబ్దుల్లా (రజి) మహిమోన్నతలు

1608. హజ్రత్ జరీర్ బిన్ అబ్దుల్లా (రజి) కథనం :- నేను ఇస్లాం స్వీకరించినప్పటి నుండి దైవప్రవక్త (సల్లం) నన్ను ఏనాడూ లోపలకు రానివ్వకుండా నిరోధించలేదు. ఆయన నా వైపు ఎప్పుడు చూసినా చిరునవ్వుతో కనిపించేవారు. నేనొకసారి గుర్రం మీద కుదురుగా కూర్చోలేక పోతున్నానని చెబితే ఆయన నా రొమ్ము మీద చేత్తో చరిచి “దేవా! ఇతడ్ని కుదురుగా కూర్చోబెట్టు. ఇతడ్ని మార్గదర్శిగా, సన్మార్గగామిగా చెయ్యి” అని ప్రార్థన చేశారు.

(సహీహ్ బుఖారీ:- 56వ ప్రకరణం - జిహాద్, 162వ అధ్యాయం - మన్ల యస్సుతు అలల్ ఖైల్)

1609. హజ్రత్ జరీర్ బిన్ అబ్దుల్లా (రజి) కథనం :- ఓసారి దైవప్రవక్త (సల్లం) నాతో “జరీర్! నీవు ‘జుల్ఖలసా’ను ధ్వంసం చేసి నా ఆందోళనను దూరం చేయవూ?!” అని అన్నారు. జుల్ఖలసా అనేది ఖసామ్ తెగవాళ్ళ విగ్రహాలయం. దీన్ని ‘యమన్ కాబా’ అని కూడా అంటారు. అప్పుడు నేను అహ్మద్ తెగకు చెందిన నూట యాభై మంది రౌతులను తీసుకొని బయలుదేరాను. వారంతా అశ్వారూఢులు. నేను గుర్రం మీద కుదురుగా కూర్చోలేకపోయాను. దైవప్రవక్త (సల్లం) నా అవస్థ చూసి తమ చేత్తో నా రొమ్ము మీద చరిచి “దేవా! ఇతడ్ని కుదురుగా కూర్చోబెట్టు. ఇతడ్ని మార్గదర్శిగా, సన్మార్గగామిగా చెయ్యి” అని ప్రార్థించారు. దైవప్రవక్త (సల్లం) చేతివ్రేళ్ళ గుర్తులు నా రొమ్ము మీద పడటం నేను చూశాను.

హజ్రత్ జరీర్ (రజి) ఆ విగ్రహాలయం దగ్గరికెళ్ళి దాన్ని ధ్వంసం చేసి తగలబెట్టించారు. తరువాత దైవప్రవక్త (సల్లం) సన్నిధికి ఒక మనిషిని పంపి ఆ విషయం తెలియజేశారు. ఆ వ్యక్తి దైవప్రవక్త (సల్లం) సన్నిధికి వెళ్ళి “మీకు సత్యం, ధర్మం ఇచ్చి పంపిన దేవుని సాక్షి! ఆ విగ్రహాలయం పొట్ట ఖాళీ అయిపోయిన ఒంటెలా, లేదా చిడుము ఒంటెలా మారిపోయింది. ఆ స్థితిలో నేను మీ దగ్గరికి వచ్చాను” అని అన్నారు. దైవప్రవక్త (సల్లం) ఈ వార్త విని అహ్మద్ అశ్వారూఢులు, వారి కాల్బలం శ్రేయోశుభాల కోసం అయిదు సార్లు దేవుణ్ణి ప్రార్థించారు.

(సహీహ్ బుఖారీ:- 56వ ప్రకరణం - జిహాద్, 154వ అధ్యాయం - హర్దిద్దారివన్నఖిల్)

30వ అధ్యాయం - హజ్రత్ ఇబ్నె అబ్బాస్ (రజి) మహిమోన్నతలు

1610. హజ్రత్ అబ్దుల్లా బిన్ అబ్బాస్ (రజి) కథనం :- దైవప్రవక్త (సల్లం) మరుగుదొడ్డికి వెళ్ళారు.

నేనాయన కోసం వుజూ చేయడానికి (ఒక ముంతలో) నీళ్ళు తెచ్చి పెట్టాను. దైవప్రవక్త (సల్లం) (మరుగుదొడ్డి నుంచి బయటికి) వచ్చి “ఈ నీళ్ళు ఎవరు పెట్టారు?” అని అడిగారు. ఇబ్నె అబ్బాస్ (రజి) పెట్టాడని చెప్పారు జనం. దైవప్రవక్త (సల్లం) ఈ మాట విని “దేవా! అతనికి ధర్మాన్ని గురించిన (పూర్తి) స్పృహ, అవగాహనా భాగ్యం ప్రసాదించు” అని ప్రార్థించారు.

(సహీహ్ బుఖారీ:- 4వ ప్రకరణం - వుజూ, 10వ అధ్యాయం - వజ్ఝిల్ మాయి ఇస్సల్ ఖలా)

31వ అధ్యాయం - హజ్రత్ అబ్దుల్లా బిన్ ఉమర్ (రజి) మహిమోన్నతలు

1611. హజ్రత్ అబ్దుల్లా బిన్ ఉమర్ (రజి) కథనం :- “దైవప్రవక్త (సల్లం) జీవించి ఉన్న రోజుల్లో ఎవరైనా (అనుయాయి) కలగంటే అతను దాన్ని ఆయన ముందు వెల్లడించేవాడు. అందుచేత నేను కూడా ఏదైనా కలగంటే దైవప్రవక్త (సల్లం) ముందు వివరించి (దాని గూఢార్థం) తెలుసుకోవాలనుకున్నాను. నేను దైవప్రవక్త (సల్లం) జీవితకాలంలో నవయువకుడ్ని. నేను రాత్రిపూట మస్జిద్లో పడుకునేవాడ్ని. ఓ రోజు రాత్రి నేను కలలో ఇద్దరు దైవదూతలను చూశాను. వారు నన్ను పట్టుకొని నరకం వైపుకు తీసికెళ్ళారు. నేను వంగి చూస్తే ఆ నరకం బావిలా నిర్మించబడి ఉంది. దాని మీద బావిపైన ఉన్నట్లే రెండు కొయ్యలు ఉన్నాయి. బావిలో కొందరు ఉన్నారు. వారిని నేను గుర్తుపట్టగలను. అప్పుడు “నేను నరకం నుండి దేవుని శరణు కోరుతున్నాను” అనసాగాను. ఆ తరువాత మరొక దైవదూత నా దగ్గరికి వచ్చి “నీవు భయపడనవసరం లేదు” అని అన్నాడు. ఈ కలను గురించి నేను (నా సోదరి) హజ్రత్ హఫ్సా (రజి)కు తెలియజేశాను. ఆమె దాన్ని దైవప్రవక్త (సల్లం)కు వినిపించారు. దైవప్రవక్త (సల్లం) (నా కల గురించి విని) “అబ్దుల్లా చాలా మంచివాడు. కాని అతను రాత్రివేళ (తహజ్జుద్) నమాజ్ చేస్తుంటే ఎంత బాగుండు!” అని అన్నారు.

దైవప్రవక్త (సల్లం) ఈ మాట చెప్పిన రోజు నుండి హజ్రత్ అబ్దుల్లా (రజి) రాత్రిపూట (తహజ్జుద్ నమాజులో గడుపుతూ) చాలా తక్కువగా నిద్రపోయేవారు.

(సహీహ్ బుఖారీ:- 19వ ప్రకరణం - అత్తహజ్జుద్, 2వ అధ్యాయం - ఫజ్లి ఖియామిలైల్)

32వ అధ్యాయం - హజ్రత్ అనస్ బిన్ మాలిక్ (రజి) మహిమోన్నతలు

1612. హజ్రత్ అనస్ బిన్ మాలిక్ (రజి) కథనం :- (నా తల్లి) హజ్రత్ ఉమ్మై సులైమ్ (రజి) దైవప్రవక్త (సల్లం) సన్నిధికి వెళ్ళి “దైవప్రవక్తా! అనస్ మీ సేవకుడు. ఇతని కోసం దుఆ (ప్రార్థన) చేయండి” అని విన్నవించుకున్నారు. అప్పుడు దైవప్రవక్త (సల్లం) “దేవా! అనస్ (రజి) సంపదను, అతని సంతానాన్ని అధికం చెయ్యి. అతనికి నీవు ప్రసాదించిన దాంట్లో శుభం కలిగించు” అని ప్రార్థించారు.

(సహీహ్ బుఖారీ:- 80వ ప్రకరణం - అద్వాత్, 47వ అధ్యాయం - అద్దుఅయి బికసలిత్ మల్ వల్ బరకతి)

1613. హజ్రత్ అనస్ (రజి) కథనం :- దైవప్రవక్త (సల్లం) నాకు ఒక రహస్యం తెలియజేశారు. దాన్ని గురించి నేను ప్రవక్త నిష్క్రమణ తరువాత కూడా ఎవరికీ చెప్పలేదు. చివరికి నా తల్లి అడిగినా చెప్పలేదు.

(సహీహ్ బుఖారీ:- 79వ ప్రకరణం - అల్ ఇస్తియిజాన్, 46వ అధ్యాయం - హిఫ్తిస్సిర్)

33వ అధ్యాయం - హజ్రత్ అబ్దుల్లా బిన్ సలాం (రజి) మహిమోన్నతలు

1614. హజ్రత్ సాద్ బిన్ అబీ వఖ్లాస్ (రజి) కథనం :- నేల మీద నడిచేవారిలో ఒక్క హజ్రత్ అబ్దుల్లా బిన్ సలాం (రజి) విషయంలో తప్ప మరెవరి విషయంలోనూ ఇతను స్వర్గ నివాసి అని దైవప్రసక్త (సల్లం) చెప్పగా నేను వినలేదు. “ఇలాంటి వాణిని గురించి బనీ ఇస్రాయిల్ కు చెందిన ఒక వ్యక్తి సాక్ష్యం కూడా ఇచ్చాడు” (అహ్మద్-10) అనే ఖుర్ఆన్ సూక్తి ఆయన విషయంలోనే అవతరించిందని దైవప్రవక్త (సల్లం) తెలియజేశారు.*

(సహీహ్ బుఖారీ:- 63వ ప్రకరణం - మనాఖిబల్ అన్వార్, 19వ అధ్యాయం - మనాఖిబ్ అబ్దుల్లా బిన్ సలాం)

1615. హజ్రత్ ఖైస్ బిన్ ఇబాద్ (రహ్మాతై) కథనం :- నేను మదీనా మస్జిద్ లో కూర్చోని ఉండగా ఒక వ్యక్తి లోపలికి ప్రవేశించాడు. అతని ముఖంపై దైవభీతి చిహ్నాలు కన్పిస్తున్నాయి. ఆ వ్యక్తి స్వర్గ నివాసుల్లో ఒకడని ప్రజలు అన్నారు. అతను రెండు రకాతుల తేలిక పాటి సమాజు చేసి బయటికి వెళ్ళిపోయాడు. నేనూ అతని వెనకాల నడచి “మీరు మస్జిద్ లో ప్రవేశించినప్పుడు మిమ్మల్ని గురించి జనం ఇతను స్వర్గ నివాసి అన్నారు” అని అన్నాను అతనితో. దానికా వ్యక్తి ఇలా సమాధానమిచ్చాడు-

“దేవదేవ! సరయిన జ్ఞానం లేకుండా ఎవరూ ఇలాంటి మాటలు పలక కూడదు. వారలా ఎందుకన్నారు నేను చెబుతాను విను. నేను దైవప్రవక్త (సల్లం) కాలంలో ఒక కలగని ఆ విషయం దైవప్రవక్త (సల్లం) ముందు ప్రస్తావించాను. ఆ కలలో నేనొక ఉద్యానవనం చూశాను. ఆ తోట విశాలత, దాని హరిత సౌందర్యం వగైరా గురించి వర్ణించడం జరిగింది. దాని మధ్యలో ఒక ఉక్కు స్తంభం ఉంది. దాని క్రింది భాగం నేలలో ఉంటే దాని ఉపరి భాగం నింగి దాకా విస్తరించి ఉంది. దానిపై భాగాన ఒక కొక్కెం ఉంది. దానిపైకెక్కమని ఎవరో అన్నారు నాతో. నేను ఎక్కలేనన్నాను. అప్పుడు ఒక సేవకుడు నా దగ్గరకు వచ్చి నా వెనుక వైపు బట్ట ఎత్తివేశాడు. దాంతో నేను ఆ ఉక్కు స్తంభాన్ని (సులభంగా) ఎక్కాను. దానిపై భాగానికి వెళ్ళి అక్కడున్న కొక్కెన్ని పట్టుకున్నాను. దాన్ని గట్టిగా పట్టుకో అన్నారు ఎవరో నాతో. నేను మేల్కొనే దాకా ఆ కొక్కెం నా చేతిలోనే ఉండింది. ఈ స్వప్నం గురించి దైవప్రవక్త (సల్లం)కు తెలియజేశాను. దైవప్రవక్త (సల్లం) అది విని “ఉద్యానవనం అంటే ఇస్లాం, స్తంభం అంటే ఇస్లాం మూలస్తంభాలు, కొక్కెం అంటే దేవుని (చేతిలోని) దృఢమైన కొక్కెం. అంటే నీవు చనిపోయే దాకా ఇస్లాంలో స్థిరంగా ఉంటావని ఈ స్వప్న గూడార్థం” అని అన్నారు.

హదీసు ఉల్లేఖకుడు ఈ వ్యక్తి హజ్రత్ అబ్దుల్లా బిన్ సలాం (రజి) అని తెలిపారు.

(సహీహ్ బుఖారీ:- 63వ ప్రకరణం - మనాఖిబల్ అన్వార్, 19వ అధ్యాయం - మనాఖిబ్ అబ్దుల్లా బిన్ సలాం)

* అధిక సంఖ్యాక ధర్మవేత్తల దృష్టిలో ఈ సూక్తిలో సాక్షి అంటే హజ్రత్ అబ్దుల్లా బిన్ సలాం (రజి) మాత్రమే. ఆ సూక్తి అర్థం ఇలా ఉంది- “ఈ ఖుర్ఆన్ దేవుని వాణి అయి మీరు దీన్ని తిరస్కరిస్తే (దాని పర్యవసానం గురించి) మీరెప్పుడైనా ఆలోచించారా? అలాంటి వాణిని గురించి ఇస్రాయిల్ నంతటికి చెందిన ఒక వ్యక్తి (అది దైవవాణి అని) సాక్ష్యం కూడా ఇచ్చాడు. (ఈ విధంగా) అతను (ఈ వాణిని) విశ్వసించాడు, మీరు మాత్రం గర్వాంధకారంలో పడి ఉన్నారు”. (46:10)

34వ అధ్యాయం - హజ్రత్ హస్సాన్ బిన్ సాబిత్ (రజి) మహిమోన్నతలు

1616. హజ్రత్ సయీద్ బిన్ ముసయ్యబ్ (రహ్మాలై) కథనం :- హజ్రత్ ఉమర్ (రజి) మస్జిద్ లో ప్రవేశించారు. ఆ సమయంలో హజ్రత్ హస్సాన్ బిన్ సాబిత్ (రజి) కవితలు పఠిస్తున్నారు. (హజ్రత్ ఉమర్ (రజి) మండిపడుతూ ఆయన్ని ఒక మాట అన్నారు.) ఆయన హజ్రత్ ఉమర్ (రజి)ని సంబోధిస్తూ “ఈ మస్జిద్ లో మీకంటే ఎంతో శ్రేష్ఠుడైన మహనీయుడున్న రోజుల్లో కూడా నేనిక్కడ కవితలు పఠిస్తూ ఉండేవాణ్ణి. (కాని ఆయన నన్ను ఏనాడూ వారించలేదు)” అని అన్నారు. ఆ తరువాత ఆయన హజ్రత్ అబూ హురైరా (రజి) వైపుకు తిరిగి “దైవసాక్షిగా అడుగుతున్నాను చెప్పండి. దైవప్రవక్త (సల్లం) నాతో (హసాన్!) నా తరపున వారికి (అంటే అవిశ్వాసులకు) సమాధానమివ్వు. దేవా! పరిశుద్ధాత్మ (హజ్రత్ జిబ్రయీల్ - అలైహి) ద్వారా ఇతనికి సహాయం చెయ్యి’ అని చెప్పలేదా?” అని అడిగారు. దానికి హజ్రత్ అబూ హురైరా (రజి) “ఔను చెప్పారు. నేనీ మాట విన్నాను” అని అన్నారు.

(సహీహ్ బుఖారీ:- 59వ ప్రకరణం - బద్యిల్ ఖల్ఫ్, 6వ అధ్యాయం - జిక్రిల్ మలాయిక)

1617. హజ్రత్ బరా బిన్ అజిబ్ (రజి) కథనం :- దైవప్రవక్త (సల్లం) హజ్రత్ హస్సాన్ (రజి)తో “(నీ కవిత్యంతో) ఈ అవిశ్వాసుల్ని ఖండించు (చెండాడు), (ఈ పనిలో) హజ్రత్ జిబ్రయీల్ (అలైహి) నీకు సహాయపడతారు” అని అన్నారు.

(సహీహ్ బుఖారీ:- 59వ ప్రకరణం - బద్యిల్ ఖల్ఫ్, 6వ అధ్యాయం - జిక్రిల్ మలాయిక)

1618. హజ్రత్ ఉర్వా బిన్ జుబైర్ (రజి) కథనం :- నేను విశ్వాసుల మాతృమూర్తి హజ్రత్ ఆయిషా (రజి) ముందు హజ్రత్ హస్సాన్ (రజి)కు చీవాట్లు పెట్టబోయాను. కాని హజ్రత్ ఆయిషా (రజి) నన్నా పని నుండి వారిస్తూ “ఈయన్ని ఏమీ అనకు. (1) దైవప్రవక్త (సల్లం) తరపున ఈయన తన (కవిత్యంతో) అవిశ్వాసుల (కారుకూతల)కు సమాధానమిచ్చి ఉన్నారు” అని అన్నారు.

(సహీహ్ బుఖారీ:- 61వ ప్రకరణం - మనాఖిబ్, 16వ అధ్యాయం - మన్ అహబ్బు అన్ ల్లా యసుబ్బు నసబహు)

1619. హజ్రత్ మసూఖ్ (రహ్మాలై) కథనం :- మేము ఓ రోజు విశ్వాసుల మాతృమూర్తి హజ్రత్ ఆయిషా (రజి) గారి సన్నిధికి వెళ్ళాము. ఆ సమయంలో అక్కడ హజ్రత్ హస్సాన్ బిన్ సాబిత్ (రజి) కూర్చోని ఆమెకు ఒక పద్యపాదం వినిపిస్తున్నారు. అదిలా ఉంది : “మచ్చలేని పవిత్ర నారీమణి, అత్యంత బుద్ధిశాలిని, మీపై లేదెటువంటి నిందారోపణ. ప్రతి రోజూ ఉదయం పస్తే పస్తు, ఏమరపాటుతో ఉండే ఏ మహిళా మాంసం రుచించదామెకు.”(2)

(1) హజ్రత్ ఉర్వా (రజి) హజ్రత్ అస్మా (రజి)కుమారుడు. అంటే హజ్రత్ ఆయిషా (రజి) గారి అక్క కుమారుడు. ఆయన హజ్రత్ హస్సాన్ (రజి)కు చీవాట్లు పెట్టడానికి కారణం హజ్రత్ ఆయిషా (రజి)పై వచ్చిన నిందారోపణలో హజ్రత్ హస్సాన్ (రజి) పాల్గొనడమే. అయితే హజ్రత్ ఆయిషా (రజి) పాతివ్రత్యాన్ని గురించి దైవసూక్తి అవతరించిన తరువాత ఆయన్ని శిక్షించడం జరిగింది. ఆ తరువాత హజ్రత్ ఆయిషా (రజి) కూడా ఆయన్ని క్షమించారు. (అనువాదకుడు)

(2) అంటే ఆమె ఎవరినీ పరోక్షంగానైనా నిందించరు అని అర్థం. పరోక్ష నిందకు (చాడీలకు) పాల్పడటాన్ని దివ్య ఖుర్ఆన్ లో తన మృత సోదరుని మాంసం తినడంతో పోల్చడం జరిగింది. (సంకలనకర్త)

హజ్రత్ ఆయిషా (రజి) ఈ కవితా ఖండిక విని “మరి మీరు అలాంటి వారు కాదుగా!” అని అన్నారు (సుతిమెత్తగా ఒకటి అంటిస్తూ).

ఆ తరువాత నేను హజ్రత్ ఆయిషా (రజి)తో “మీరసలు ఈయన్ని మీ దగ్గరకు ఎందుకు చేరనిస్తున్నారు? దేవుడు (ఖుర్ఆన్ లో) ఈయన్ని గురించి ‘ఈ (నిందారోపణ) వ్యవహారంలో ఎక్కువ పాలుపంచుకున్న వాడికి కఠిన శిక్ష ఉంది’ (24:11) అని అన్నాడు కదా!” అని అన్నాను. దానికి హజ్రత్ ఆయిషా (రజి) సమాధానమిస్తూ “అంధుడయిపోయాడు కదా, అంతకంటే కఠిన శిక్ష మరేముంది? అదీగాక ఆయన దైవప్రవక్త (సల్లం) తరపున (తన కవిత్యంతో) అవిశ్వాసుల (కారుకూతల)కు సమాధానమిస్తుండేవారు” అని అన్నారు.

(సహీహ్ బుఖారీ:- 64వ ప్రకరణం - మగాజి, 34వ అధ్యాయం - హదీసీల్ ఇఫ్సే)

1620. హజ్రత్ ఆయిషా (రజి) కథనం :- హజ్రత్ హస్సాన్ బిన్ సాబిత్ (రజి) దైవప్రవక్త (సల్లం)ను; (తన కవితా పటిమతో) అవిశ్వాసుల్ని ఖండించడానికి తనకు అనుమతి ఇవ్వమని అడిగారు. అప్పుడు దైవప్రవక్త (సల్లం) “వాళ్ళను ఖండిస్తూ నీవు నా వంశగౌరవాన్ని ఎలా కాపాడగలవు? (వాళ్ళు కూడా ఖురైష్ వంశస్థులే కదా!)” అని అన్నారు. దానికి హజ్రత్ హస్సాన్ (రజి) సమాధానమిస్తూ నేను మిమ్మల్ని వారి నుండి పిండిలో నుంచి వెండ్రుకను తీసినట్లు (సులభంగా) తీసివేస్తాను” అని అన్నారు.

(సహీహ్ బుఖారీ:- 61వ ప్రకరణం - మసాఖిబ్, 16వ అధ్యాయం - మన్ అహబ్బుఅన్ ల్లా యసుబ్బు నసబహ)

35వ అధ్యాయం - హజ్రత్ అబూ హురైరా దోసీ(రజి) మహిమోన్నతలు

1621. హజ్రత్ అబూ హురైరా (రజి) కథనం :- అబూ హురైరా (రజి) ప్రవక్త ప్రవచనాలను ఎక్కువగా వినిస్తుంటాడని మీరు భావిస్తున్నారు. కాని దేవుని సన్నిధిలో హాజరయి (ప్రతి మనిషీ తన) కర్మలను గురించి లెక్క చెప్పవలసిన ఒక దినం నిర్ణయమై ఉంది. (నేనొకవేళ అబద్ధం చెపుతుంటే దాని శిక్ష నా మీద పడుతుంది. ఈ విషయంలో మీరు నా గురించి లేనిపోని అనుమానాలకు తావిస్తుంటే దానికి మీరు బాధ్యత వహించవలసి ఉంటుంది). అసలు విషయం ఏమిటంటే నేనొక పేదవాడ్ని. నేను కేవలం నా కడుపు నింపుకోవడంతో తృప్తి చెందుతూ మిగిలిన సమయంలో దైవప్రవక్త (సల్లం) సేవలోనే గడుపుదామని నిర్ణయించుకున్నాను. దీనికి భిన్నంగా ముహాజిర్లు తమ వ్యాపార కార్యకలాపాల్లో, అన్నారులు తమ ఆస్తుల పరిరక్షణలో నిమగ్నులై ఉండేవారు. నేనొక రోజు దైవప్రవక్త (సల్లం) సన్నిధికి వెళ్ళాను. అప్పుడు ఆయన “నేను చెప్పే మాటలు పూర్తికాగానే వాటిని సేకరించుకోవడానికి మీలో ఎవరైనా తన దుప్పటి పరచడానికి సిద్ధంగా ఉన్నారా? అలా చేసేవాడు నా నోట విన్న మాటలను ఎన్నటికీ మరచిపోలేడు” అని అన్నారు. నేనీ మాట విని నా దుప్పటి తీసి (ఆయన ముందు) పరిచాను. దైవప్రవక్త (సల్లం)కు సత్యధర్మం ఇచ్చి పంపిన శక్తి స్వరూపుని సాక్షిగా చెబుతున్నాను. నేను దైవప్రవక్త (సల్లం) నోట విన్న ఏ మాటను కూడా ఎన్నడూ మరచిపోలేదు”.

(సహీహ్ బుఖారీ:- 96వ ప్రకరణం - ఏతెసామీ, 22వ అధ్యాయం - అల్ హుజ్జతి అలామన్ ఖాల ఇన్న అహ్కమన్నఖియ్యి (సల్లం) కాసత్ జాహిరత్వన్)

36వ అధ్యాయం - బద్రి యోధుల మహిమోన్నతలు, హజ్రత్ హతిబ్ (రజి) ఉదంతం

1622. హజ్రత్ అలీ (రజి) కథనం :- దైవప్రవక్త (సల్లం) నన్ను హజ్రత్ జుబైర్ (రజి), హజ్రత్ మిఖ్లాద్ బిన్ అస్వద్లను ఇలా ఆదేశించారు - “వెంటనే బయలుదేరి ‘రోజాఖాఖ్’ ప్రాంతానికి చేరుకోండి. అక్కడ ఒక స్త్రీ ఒంటె మీద పోతూ కన్పిస్తుంది. ఆమె దగ్గర ఒక ఉత్తరం ఉంది. దాన్ని తీసుకొని రావాలి.” ఈ ఆజ్ఞ విన్నగానే మేము గుర్రాలను పరుగెత్తించి రోజాఖాఖ్ ప్రాంతానికి చేరుకున్నాము. అక్కడ మాకు ఒంటె మీద వెళ్తున్న ఒక స్త్రీ కన్పించింది. మేమామెను సమీపించి “ఉత్తరం తీసి మాకివ్వు” అని అన్నాము. దానికామె “నా దగ్గర ఉత్తరం గిత్తరం ఏమీ లేదు” అన్నది. మేము (గట్టిగా మాట్లాడుతూ) “మర్యాదగా ఉత్తరం తీసి ఇచ్చేయ్యి. లేదంటావా మేము నిన్ను వివస్త్తను చేసి వెతకవలసి వస్తుంది” అని హెచ్చరించాము. అప్పుడు ఆమె తన కొప్పులో నుంచి ఆ ఉత్తరం తీసి మాకప్పగించింది. మేము దాన్ని తీసుకొని దైవప్రవక్త (సల్లం) సన్నిధికి వెళ్ళాము.

ఆ ఉత్తరంలో “హతిబ్ (రజి) బిన్ అబీ బల్త ఆ తరపున మక్కా బహుదైవారాధకుల పేర వ్రాయునది” అని ఉంది. అందులో దైవప్రవక్త (సల్లం) వ్యవహారాలకు సంబంధించిన (ప్రభుత్వ రహస్య) సమాచారం వారికి తెలియజేయబడింది. దైవప్రవక్త (సల్లం) ఆ ఉత్తరం చూసి “హతిబ్! ఏమిటి వ్యవహారం?” అని నిలదీశారు. దానికి హజ్రత్ హతిబ్ (రజి) ఇలా మనవి చేసుకున్నారు, “దైవప్రవక్తా! నా విషయంలో తొందరపడి ఎలాంటి నిర్ణయం తీసుకోకండి. (ముందు నా మనవి వినండి) నేను ఖురైషీ తెగకు చెందిన వాణ్ణి కాను. వారి అండదండలతో బ్రతుకుతున్నవాణ్ణి. మీతోపాటున్న ముహాజిర్లకు మక్కాలో ఖురైషీయులతో బంధుత్వం ఉంది. అందువల్ల వారి ఆస్తిపాస్తులు, భార్యా పిల్లలు అక్కడ భద్రంగా, క్షేమంగా ఉన్నారు. నా బంధువులకు మాత్రం అక్కడ భద్రత లేదు. అందుచేత నేను మక్కా ఖురైషీయులకు ఏదైనా మేలు చేస్తే దానికి ప్రత్యుపకారంగా వారు నా బంధువులకు ఎలాంటి హాని కలిగించకుండా ఉంటారన్న ఉద్దేశ్యంతో నేనిలా చేయవలసి వచ్చింది. అంతేగాని నేనెలాంటి అవిశ్వాస వైఖరికి పాల్పడలేదు. ఇస్లాం ధర్మం వదిలేసి మతభ్రష్టుణ్ణిపోలేదు. ఇస్లాం స్వీకరించాక తిరిగి అవిశ్వాసకూపంలో పడిపోవాలని కూడా నేను కోరుకోవడం లేదు.”

దైవప్రవక్త (సల్లం) ఈ వివరణ విన్న తరువాత “ఇతను అన్నది నిజమే. (ఇతని చిత్తశుద్ధిని శంకించడానికి అస్కారమేదీ నాకు కన్పించడం లేదు)” అని అన్నారు. అయితే హజ్రత్ ఉమర్ (రజి) మాట్లాడుతూ “దైవప్రవక్తా! నాకనుమతి ఇవ్వండి. ఈ కపట విశ్వాసిని (ఒక్క దెబ్బతో) కడతేరు స్తాను” అని అన్నారు. కాని దైవప్రవక్త (సల్లం) (ఆయన్ని వారిస్తూ) “ఇతను బద్రి యుద్ధంలో పాల్గొని ఉన్నాడు. బద్రి యోధుల్ని దేవుడు (కటాక్ష వీక్షణంతో) చూశాడేమో నీకేం తెలుసు? అందువల్లనే ఆయన వారితో ‘నేను మిమ్మల్ని క్షమించివేశాను, ఇక మీరు ఏది చేసినా సరే అన్నాడు’ అని అన్నారు.”

38వ అధ్యాయం - హజ్రత్ అబూ మూసా అష్అరీ, అబూ ఆమిర్ అష్అరీ (రజి)ల ఔన్నత్యం

1623. హజ్రత్ అబూ మూసా అష్అరీ (రజి) కథనం :- నేను దైవప్రవక్త (సల్లం) దగ్గర కూర్చొని ఉన్నాను. ఆ సమయంలో ఆయన జారానా ప్రాంతంలో (బసచేసి) ఉన్నారు. ఈ ప్రాంతం మక్కా, మదీనాల మధ్యన ఉంది - ఆయనతో పాటు హజ్రత్ బిలాల్ (రజి) కూడా ఉన్నారు. అంతలో ఒక పల్లెవాసి వచ్చి “మీరు నాకు చేసిన వాగ్దానాన్ని ఎప్పుడు నెరవేరుస్తారు?” అని అడిగాడు. అప్పుడు దైవప్రవక్త (సల్లం). “సంతోషించు (ఆ సమయం అతి సమీపంలోనే ఉంది)*” అని అన్నారు. దానికా వ్యక్తి “ఇలాంటి సంతోషవార్తలు మీరు నాకు చాలా వినిపించారు” అని అన్నాడు. దైవప్రవక్త (సల్లం) ఈ మాట విని ఆగ్రహోదగ్రులయ్యారు. ఆయన హజ్రత్ బిలాల్ (రజి)ని, నన్ను ఉద్దేశించి “ఇతను శుభవార్తను తిరస్కరించాడు. మీరిద్దరు స్వీకరించండి” అని అన్నారు. మేము “స్వీకరిస్తున్నాం” అని అన్నాము. ఆ తరువాత దైవప్రవక్త (సల్లం) ఒక పాత్ర తెప్పించి అందులో తమ చేతులు, ముఖాన్ని కడుక్కున్నారు. అందులోనే పుక్కిలించారు. తరువాత ఇలా అన్నారు - “ఇందులోని నీటితో మీ ముఖాలను, రొమ్ములను తడుపుకోండి. ఆపై సంతోషించండి”. అప్పుడు మేమిద్దరం ఆ పాత్ర తీసుకొని దైవప్రవక్త (సల్లం) ఆజ్ఞాపించినట్లే చేశాము. అదే సమయంలో పరదా చాటు నుండి విశ్వాసుల మాతృమూర్తి హజ్రత్ ఉమ్మైసల్మా (రజి) మమ్మల్ని పిలుస్తూ “మీ మాతృమూర్తి కోసం కూడా కొంచెం (ఆ నీరు) మిగిల్చి ఉంచండి” అని అన్నారు. అంచేత మేమిద్దరం విశ్వాసుల మాతృమూర్తి కోసం (కొంచెం నీరు) మిగిల్చి పెట్టాము.

(సహీహ్ బుఖారీ:- 64వ ప్రకరణం - మగాజి, 56వ అధ్యాయం - గజ్యతిఖ్తాయిఫి ఫీ షవ్లాల్ సనద సమావిన్)

1624. హజ్రత్ అబూ మూసా (రజి) కథనం :- హునైన్ యుద్ధం నుండి తీరిక దొరికిన తరువాత దైవప్రవక్త (సల్లం), హజ్రత్ అబూ ఆమిర్ (రజి) నాయకత్వంలో ఒక సైనికదళాన్ని ఔతాస్ ప్రాంతానికి పంపించారు. అక్కడ దురైద్ బీన్ సిమ్మాతో యుద్ధం జరిగింది. ఈ యుద్ధంలో దురైద్ సంహరించబడ్డాడు. దేవుడు అతని సైన్యాన్ని ఓడించాడు. దైవప్రవక్త (సల్లం) నన్ను కూడా అబూ ఆమిర్ (రజి) వెంట ఆ యుద్ధానికి పంపించారు. యుద్ధంలో అబూ ఆమిర్ (రజి) మోకాలికి ఒక బాణం వచ్చి తగిలింది. ఈ బాణాన్ని జుషమ్ (తెగకు చెందిన) ఒక వ్యక్తి వదిలాడు. అది అబూ ఆమిర్ (రజి) మోకాలిలో గుచ్చుకున్నది. నేనాయన దగ్గరకు వెళ్ళి “బాబాయి! ఈ బాణం మీ మీదికి ఎవరు వదిలారు?” అని అడిగాను. దానికి ఆయన ‘అదిగో ఆ వ్యక్తి నా మీదికి బాణం వదిలాడు. అతనే నా హంతకుడు’ అని ఒకతని వైపు సైగ చేస్తూ చెప్పారు. వెంటనే నేనా వ్యక్తి వైపు పరుగెత్తాను. అతను నన్ను చూడగానే పరుగు లంకించుకున్నాడు. నేనతణ్ణి వెంబడిస్తూ “రోషం లేని వెధవా ఆగు. సిగ్గులేదా (పారిపోతున్నావు)?” అని అన్నాను. అతను నా మాటలు విని ఆగిపోయాడు. మేమిద్దరం ఖడ్గాలతో దాడికి దిగాము. నేనతణ్ణి హతమార్చాను. హజ్రత్ అబూ ఆమిర్ (రజి) దగ్గరికి తిరిగిచ్చి “దేవుడు

★ అంటే త్వరలోనే ధనం పంచడం జరుగుతుంది, అందులో నుంచి నీకూ లభిస్తుందని అర్థం. నీవు సహనం వహించినందుకు పుణ్యఫలం లభిస్తుంది. కనుక సంతోషించు అనే అర్థం కూడా ఇందులో ఇమిడి ఉంది. (సంకలన కర్త)

మీ హంతకుణ్ణి చంపివేశాడు” అని అన్నాను. దానికి ఆయన “మంచిది, కాస్త ఈ బాణం తీసెయ్యి” అని అన్నారు. నేనా బాణాన్ని లాగి వేయగానే (గాయం నుండి) నీరు బయటికి వచ్చింది. ఆ తరువాత ఆయన నాతో ఇలా అన్నారు : “అబ్బాయి! దైవప్రవక్త (సల్లం)కు నా తరపున సలాం చెప్పు. నా పాప మన్నింపు కోసం దైవాన్ని ప్రార్థించమని చెప్పు. ఆయన నన్నీ సైన్యానికి తన ప్రతినిధిగా నియమించి పంపారు.”

హజ్రత్ అబూ ఆమిర్ (రజి) ఈ మాటలు పలికిన కాస్సేపటికి కన్నుమూశారు. నేను అక్కడ్నుంచి దైవప్రవక్త (సల్లం) సన్నిధికి తిరిగొచ్చాను. అప్పుడు దైవప్రవక్త (సల్లం) తమ ఇంట్లో ఒక నులక మంచం మీద మేను వాల్చి ఉన్నారు. దాని మీద ఎలాంటి పడక లేదు. అందుచేత ఆయన వీపు, పక్కల మీద నులక గుర్తులు ఏర్పడి ఉన్నాయి. నేను యుద్ధ విశేషాలన్నీ ఆయనకు వివరించాను. హజ్రత్ అబూ ఆమిర్ (రజి) అమరగతి నొందిన సంగతి కూడా తెలియజేశాను. ఆయన పాప మన్నింపు కోసం ప్రార్థన చేయమని కూడా అర్థించాను. అప్పుడు దైవప్రవక్త నీళ్ళు తెప్పించి వుజూ చేశారు. తరువాత మన్నింపు ప్రార్థన చేయడానికి రెండు చేతులు పైకి ఎత్తారు. అప్పుడు నేను ఆయన చంకల తెలుపుదనాన్ని చూశాను. ఆయన ఇలా ప్రార్థించారు : “దేవా! ఉబైద్ (అంటే అబూ ఆమిర్)ని మన్నించు. ప్రళయ దినాన అత్యధిక మానవులపై అతనికి ఔన్నత్యాన్ని ప్రసాదించు.”

ఆ తరువాత నేను “దైవప్రవక్తా! నా పాప మన్నింపుకై కూడా ప్రార్థన చేయండి” అని మనవి చేసుకున్నాను. దానికి దైవప్రవక్త (సల్లం) “దేవా! అబ్దుల్లా బిన్ ఖైస్ (రజి) పాపాలను క్షమించు. ప్రళయదినాన ఇతనికి గౌరవస్థానం ప్రసాదించు” అని ప్రార్థించారు.*

ఈ హదీసు ఉల్లేఖకులైన హజ్రత్ అబూ బుర్దా (రహ్మాలై) ఇలా తెలుపుతున్నారు :- “ఈ రెండు ప్రార్థనలలో ఒకటి హజ్రత్ అబూ ఆమిర్ (రజి) కోసం, మరొకటి హజ్రత్ అబూ మూసా అష్అరి (రజి) కోసం చేశారు.”

(సహీహ్ బుఖారీ:- 64వ ప్రకరణం - మగాజి, 55వ అధ్యాయం - గజ్యతి ఔతాస్)

39వ అధ్యాయం - అష్అరి తెగవారి మహిమోన్నతలు

1625. హజ్రత్ అబూ మూసా (రజి) కథనం ప్రకారం దైవప్రవక్త (సల్లం) ఇలా ప్రవచించారు :- అష్అరియుల ఖుర్ఆన్ పఠన తీరును బట్టి నేను వారిని గుర్తిస్తాను. వారు (మదీనాకు) రాత్రివేళ వచ్చినప్పుడు వారు విడిది చేసే స్థలాన్ని కూడా వారి ఖుర్ఆన్ పఠన శైలిని బట్టి నేను గుర్తిస్తాను, పగటి వేళ నేను స్థలాన్ని చూడకపోయినా సరే. అష్అరియులలో హకీం (వివేకవంతుడు) అనే ఒక వ్యక్తి ఉన్నాడు. అతను శత్రు సేనలతో తలపడుతున్నప్పుడు “నా సహచరులు మిమ్మల్ని నిరీక్షించమని

* హజ్రత్ అబూ ఆమిర్ అసలు పేరు ఉబైద్ బిన్ సలీం బిన్ హిజార్ అష్అరి. ఆయన అబూ మూసా అష్అరి (రజి) గారి పినతండ్రి. ఔతాస్ అనేది హవాజిన్ ప్రాంతంలోని ఒక లోయపేరు. ఈ హదీసు ద్వారా హజ్రత్ అబూ ఆమిర్ (రజి), హజ్రత్ అబూ మూసా (రజి)ల ఔన్నత్యం తెలుస్తోంది. (సంకలనకర్త)

(అంటే ఆగమని) అదేశిస్తున్నారు” అని అంటాడు. *

(సహీఫ్ బుఖారీ:- 64వ ప్రకరణం - మగాజి, 38వ అధ్యాయం - గజ్యతి ఖైబర్)

1626. హజ్రత్ అబూ మూసా అష్అరీ (రజి) కథనం ప్రకారం దైవప్రవక్త (సల్లం) ఇలా ప్రవచించారు:- అష్అరీ తెగవాళ్ళు యుద్ధరంగంలో ఉన్నప్పుడు ఆహార పదార్థాలు అయిపోవడం జరిగితే, లేక స్వస్థలంలో ఉన్నప్పుడు కూడా తమకు, తమ భార్యపిల్లలకు సరిపడా ఆహార పదార్థాలు లేక కొరత ఏర్పడితే అందరూ కలసి తమ తమ దగ్గర ఉన్న ఆ కొద్దిపాటి ఆహార పదార్థాలను ఒక వస్త్రంలో పోగు చేస్తారు. తరువాత ఒక పాత్రలో దాన్ని పరస్పరం సమానంగా పంచుకుంటారు. (ఈ సుగుణం కారణంగా) వారు నాతో పాటు ఉన్నారు; నేను వారితో పాటు ఉన్నాను.

(సహీఫ్ బుఖారీ:- 47వ ప్రకరణం - అషిర్కత్, 1వ అధ్యాయం - అషిర్కతి ఫిత్తామి వన్నహద్ వల్ ఉరూజి)

41వ అధ్యాయం - హజ్రత్ జాఫర్ బిన్ అబీ తాలిబ్ (రజి) తోటి సముద్ర ప్రయాణీకుల మహిమోన్నతలు

1627. హజ్రత్ అబూ మూసా అష్అరీ (రజి) కథనం :- మేము యమన్లో ఉండగా దైవప్రవక్త (సల్లం) (మదీనా) వలసపోవడానికి మక్కా నుండి బయలుదేరారని తెలిసింది. అప్పుడు మేము కూడా, అంటే నేనూ నా సోదరులు - వారిలో అందరికంటే నేనే చిన్నవాణ్ణి కూడా - దైవప్రవక్త (సల్లం) వెళ్ళిన వైపు బయలుదేరాము. మా అన్నయ్యలలో ఒకతని పేరు అబూ బుర్దా, మరొకతని పేరు అబూ రహమ్. మాతో పాటు మా తెగకు చెందిన మరో యాభై రెండు లేక యాభై మూడు మంది మనుషులు కూడా ఉన్నారు. మేమంతా ఓడెక్కి బయలుదేరాము. అయితే మా ఓడ మమ్మల్ని నజాషీ (అబిసీనియా) భూభాగానికి తీసికెళ్ళి దింపింది. అక్కడ అనుకోకుండా హజ్రత్ జాఫర్ బిన్ అబూ తాలిబ్ (రజి) ని కలుసుకున్నాం. ఆయన దగ్గరే మేము బస చేశాము. కొన్నాళ్ళ తరువాత మేమంతా కలసి (మదీనా) చేరుకొని దైవప్రవక్త (సల్లం) ను కలుసుకున్నాం. ఆయన అప్పటికే ఖైబర్ని జయించి ఉన్నారు.

(ఓడలో ప్రయాణం చేసి వచ్చిన) మాతో కొందరు “హజ్రత్ (వలస) రీత్యా మేము మీకంటే అధికులం” అని అన్నారు. మాతోపాటు (అబిసీనియా నుండి) వచ్చిన హజ్రత్ అస్మా బిన్నె అమీస్ (రజి) విశ్వాసుల మాతృమూర్తి హజ్రత్ హఫ్సా (రజి)ని కలుసుకోవడానికి ఆమె దగ్గరకు వెళ్ళారు. హజ్రత్ అస్మా (రజి) హజ్రత్ హఫ్సా (రజి) దగ్గర కూర్చొని ఉన్నప్పుడు హజ్రత్ ఉమర్ (రజి) వచ్చారు. ఆయన హజ్రత్ అస్మా (రజి)ను చూసి ‘ఎవరీమె’ అని అడిగారు. “ఈమె అస్మా బిన్నె అమీస్ (రజి)” అన్నారు హజ్రత్ హఫ్సా (రజి) (తమ నాన్నగారితో). “సముద్ర మార్గాన అబిసీనియా నుండి వలస వచ్చిన అస్మా (రజి) నా?” అని అడిగారు హజ్రత్ ఉమర్ (రజి). హజ్రత్ హఫ్సా (రజి) ఔనన్నారు. అప్పుడు హజ్రత్ ఉమర్ (రజి) (ఆమెతో) “మేము మీ కంటే ముందే (ఇక్కడకు) వలస వచ్చాము. కనుక మీ కంటే మేమే దైవప్రవక్త (సల్లం)కు ఎక్కువ సన్నిహితులం” అని అన్నారు. ఈ మాటలు హజ్రత్ అస్మా (రజి)కు ఆగ్రహం తెప్పించాయి.

* హాకీం అంటే వివేకవంతుడని శాబ్దిక భావం. లేదా ఇది అష్అరీ తెగకు చెందిన ఒక వ్యక్తి పేరు కూడా కావచ్చు. “నిరీక్షించండి” అంటే శత్రువులు పారిపోతుంటే వారిని పారిపోకుండా దాడి చేయడానికి పురిగొల్పి యుద్ధ రంగంలోనే వారిని ఓడిస్తాడని అర్థం. (సంకలనకర్త)

దాంతో ఆమె ఇలా అన్నారు: “దైవసాక్షి! అలా ఎన్నటికీ కాదు. మీరు దైవప్రవక్త (సల్లం)తో పాటు ఉన్నారు. మీలో ఎవరైనా ఆకలితో ఉంటే అతని ఆకలిని దైవప్రవక్త (సల్లం) తీర్చేవారు. ఎవరైనా ఏదైనా పని తెలియక చేస్తే అతనికి దైవప్రవక్త (సల్లం) హితోపదేశం చేసేవారు. కాని మా పరిస్థితి అలాకాదు. మేము మీకు చాలా దూరంగా ఇస్లాంని ద్వేషించే అబీసీనియా వంటి సుదూర ప్రాంతంలో పడి ఉన్నాము. (అక్కడ మా మంచీ చెబ్బరలు అడిగే నాధుడే లేడు) మేమీ బాధలన్నీ దేవుని కోసం, ఆయన ప్రవక్త (సల్లం) కోసం భరించాము. (వినండి) దైవసాక్షిగా చెబుతున్నాను. మీరన్న ఈ మాటలను నేను దైవ ప్రవక్త (సల్లం) దృష్టికి తీసికెళ్ళనంత వరకు అన్నం నీళ్ళు ముట్టుకోను. అక్కడ మేము కష్టాలు అనుభవించాము. అనుక్షణం భయాందోళనలతో గడప వలసి వచ్చింది. నేనీ విషయాలన్నీ దైవప్రవక్త (సల్లం)కు చెప్పి (మీరన్న ఈ మాట ఎంతవరకు సమంజసమో) అడుగుతాను. దైవసాక్షి! నేను అబద్ధాలు చెప్పను. డొంకతిరుగుడు మాటలు చెప్పను. ఉన్నది ఉన్నట్లు చెబుతాను. అందులో మరే మాటా కలపను”.

హజ్రత్ అస్మా (రజి) ఆ తరువాత దైవప్రవక్త (సల్లం) సన్నిధికి వెళ్ళి “దైవప్రవక్తా! ఉమర్ (రజి) ఈ యీ మాటలు అన్నారు” అని చెప్పారు. దానికి దైవప్రవక్త (సల్లం) “మరి నువ్వేం సమాధాన మిచ్చావు. ?” అని అడిగారు. “నేనీ మాటలు చెప్పాను” అన్నారు హజ్రత్ అస్మా (రజి). అప్పుడు దైవప్రవక్త (సల్లం) “మీకంటే వారు నా కెక్కువ సన్నిహితులు కారు. ఉమర్ (రజి), అతని సహచరులు ఒక హిజ్రత్ చేస్తే మీ ఓడ ప్రయాణీకులు రెండు హిజ్రత్లు చేశారు” అని అన్నారు.

ఈ విషయం గురించి హజ్రత్ అస్మా (రజి) మాట్లాడుతూ “ఆ తరువాత అబూ మూసా (రజి), ఓడలో ప్రయాణం చేసి వచ్చిన ఇతరులు గుంపులు గుంపులుగా నా దగ్గరకు వచ్చి ఈ హదీసుని గురించి అడిగి తెలుసుకోవడం ప్రారంభించారు. వారికి దైవప్రవక్త (సల్లం) ప్రవచనం కంటే గొప్ప భాగ్యం, సంతోషకరమైన విషయం మరొకటి లేదు” అని అన్నారు.

ఈ హదీసుని ఉల్లేఖించిన అబూ బుర్దా (రహ్మాలై) కథనం:- హజ్రత్ అబూ మూసా అష్ అరీ (రజి) ఈ హదీసుని గురించి తనను మాటిమాటికీ అడిగి తెలుసుకునే వారని కూడా హజ్రత్ అస్మా (రజి) అన్నారు.

(సహీహ్ బుఖారీ:- 64వ ప్రకరణం - మగాజి, 38వ అధ్యాయం - గజ్యతి ఖైబర్)

43వ అధ్యాయం - అన్నారున్నబియ్యి (రజి) మహిమోన్నతలు

1628. హజ్రత్ జాబిర్ బిన్ అబ్దుల్లా (రజి) కథనం:- (దివ్య ఖుర్ఆన్ లో) “మీలో రెండు వర్గాలు పిరికితనం వహించడానికి సిద్ధమయిన సంఘటనను గుర్తుకు తెచ్చుకోండి.” (3:122) అనే సూక్తి మా విషయంలోనే , అంటే బనీహారిసా, బనీసల్యూల విషయంలోనే అవతరించింది. ఈ సూక్తి అవతరించి ఉండకపోతే బాగుండునని మేము భావించలేదు. ఎందుకంటే ఈ సూక్తిలోనే “దేవుడు వారికి సహాయం చేయడానికి సిద్ధంగా ఉన్నప్పటికీ” అని ఉంది.

(సహీహ్ బుఖారీ:- 64వ ప్రకరణం - మగాజి, 18వ అధ్యాయం-ఇబ్ హమ్మత్రాయి ఫతాని మిస్నూమ్ అన్నవహరా)

1629. హజ్రత్ అనస్ బిన్ మాలిక్ (రజి) కథనం:- హుర్రా సంఘటనలో అమరగతులయిన వారిని తలచుకొని నేనెంతో బాధపడ్డాను. నేనిలా తీవ్రంగా ఆవేదన చెందిన సంగతి హజ్రత్ జైద్ బిన్ అర్థమ్ (రజి)కు తెలిసింది, అప్పుడు ఆయన నాకు ఒక ఉత్తరం రాశారు. ఆ ఉత్తరంలో దైవప్రవక్త (సల్లం) “దేవా! అన్నారలను అన్నారల సంతానాన్ని మన్నించు” అని అన్నారని ఆయన నాకు తెలియజేశారు. *

(సహీహ్ బుఖారీ:- 65వ ప్రకరణం - తఫ్సీర్, 63వ సూరా- ఇబ్నా జాఅకల్ ముసాఫిఖాన్, 6వ అధ్యాయం - భౌతిల్లాహి తాలా హముల్జిన యఖాలూన లా తున్ఫిఖా అలామన్ ఇస్లం రసూలిల్లాహి హత్తా యన్ ఫజ్జా)

1630. హజ్రత్ అనస్ బిన్ మాలిక్ (రజి) కథనం:- దైవప్రవక్త (సల్లం) ఒక పెళ్ళి కార్యక్రమం నుండి తిరిగి వస్తున్న స్త్రీలను పిల్లలను చూసి, లేచి వారికెదురుగా వెళ్ళి “అల్లాహ్.....అల్లాహ్! మీరు నాకు అందరికంటే ఎంతో ప్రിയమైన వారు” అని అన్నారు. ఈ మాట ఆయన మూడుసార్లు అన్నారు.

(సహీహ్ బుఖారీ:- 63వ ప్రకరణం - మనాఖిబల్ అన్నార్, 55వ అధ్యాయం-భౌతిన్నబియ్యి (సల్లం) లిల్ అన్నార్ అన్ తుమ్ అహబ్బున్నాసి ఇలయ్యి)

1631. హజ్రత్ అనస్ బిన్ మాలిక్ (రజి) కథనం:- ఒక అన్నార్ మహిళ దైవప్రవక్త (సల్లం) సన్నిధికి వచ్చింది. ఆమె వెంట ఒక పసి పిల్లవాడు కూడా ఉన్నాడు. దైవప్రవక్త (సల్లం) ఆమెతో మాట్లాడుతూ “నా ప్రాణం ఎవరి అధీనంలో ఉందో ఆ శక్తి మంతుని సాక్షి! యావత్తు మానవుల్లో మీరు (అన్నారులు) నాకెంతో ప్రിയమైనవారు” అని అన్నారు. ఈ మాట ఆయన రెండుసార్లు అన్నారు.

(సహీహ్ బుఖారీ:- 63వ ప్రకరణం - మనాఖిబల్ అన్నార్, 5వ అధ్యాయం -భౌతిన్నబియ్యి (సల్లం) లిల్ అన్నార్ అన్ తుమ్ అహబ్బున్నాసి ఇలయ్యి)

1632. హజ్రత్ అనస్ (రజి) కథనం ప్రకారం దైవప్రవక్త (సల్లం) ఈ విధంగా సెలవిచ్చారు:- “అన్నారులు నా సంఘం, నా నమ్మకస్తులు. అనతి కాలంలోనే ఇతరుల సంఖ్య అధికమవుతుంది. అన్నారుల సంఖ్య తగ్గిపోతుంది. కనుక వీరిలో సజ్జనులు చెప్పే మాటలు వినండి, దుర్జనులను మన్నించండి.”

(సహీహ్ బుఖారీ:- 63వ ప్రకరణం - మనాఖిబల్ అన్నార్, 11వ అధ్యాయం - భౌతిన్నబియ్యి (సల్లం) అఖ్ బిలూ మిన్ ముహ్సినిహిమ్)

44వ అధ్యాయం - అన్నారుల్లో శ్రేష్ఠమైన కుటుంబాలు

1633. హజ్రత్ అబూ ఉస్సైద్ (రజి) కథనం :- “అన్నార్ ఇండల్లో బనీ నజ్జార్ (తెగవారి) ఇండ్లు అన్నిటి కంటే మంచి ఇండ్లు, తరువాత బనీ అబ్దుల్ అష్ హల్ ఇండ్లు, ఆ తరువాత బనీ హారిస్ బిన్ ఖజ్రజ్ ఇండ్లు, ఆ తరువాత బనీ సాయిదా ఇండ్లు. మొత్తం మీద అన్నార్లకు చెందిన ప్రతి ఇల్లా మంచిదే” అన్నారు దైవప్రవక్త (సల్లం).

★ ‘హుర్రా’ అనేది మదీనా పట్టణం వెలుపల ఉన్న ఒక ప్రదేశం పేరు. హుర్రా సంఘటన అంటే - హిజ్రీ 63లో మదీనా వాసులు యజీద్ ఖిలాఫత్ పాలనను వ్యతిరేకించడంతో యజీద్ ఒక పెద్ద సైన్యాన్ని పంపి మదీనా పవిత్రతను కాల రాశాడు. మదీనాలో సామూహిక హత్యాకాండ జరిపించాడు. ఈ హత్యాకాండలో అనేకమంది అన్నారులు కూడా అమరగతులయ్యారు. ఆ రోజుల్లో హజ్రత్ అనస్ (రజి) బస్రాలో నివసిస్తూ ఉండేవారు. మదీనా దుర్జులలను గురించి విని ఆయన ఎంతో బాధపడ్డారు. (అనువాదకుడు)

హజ్రత్ సాద్ (రజి)* ఈ మాట విని “దైవప్రవక్త (సల్లం) మాకంటే ఇతరులకే ఎక్కువ ప్రాముఖ్యం ఇచ్చినట్లు అన్నిస్తోంది నాకు” అని అన్నారు. దానికి ఒకరు సమాధానమిస్తూ “దైవప్రవక్త (సల్లం) మీకూడా మరికొందరు ఇతరులకంటే ఎక్కువ ప్రాముఖ్యం ఇచ్చారు కదా!” అని అన్నారు.

(సహీహ్ బుఖారీ:- 63వ ప్రకరణం - మనాఖిబల్ అన్సార్, 7వ అధ్యాయం - ఫజ్లి దూరిల్ అన్సార్)

45వ అధ్యాయం - అన్నారుల సత్ప్రవర్తన

1634. హజ్రత్ అనస్ బిన్ మాలిక్ (రజి) కథనం :- నేనొకసారి హజ్రత్ జరీర్ బిన్ అబ్దుల్లాహ్ (రజి)తో కలిసి ప్రయాణం చేశాను. వయసులో ఆయన నా కంటే పెద్ద వారయినప్పటికీ ప్రయాణంలో ఆయన నాకు సేవచేశారు. దానిక్కారణం హజ్రత్ జరీర్ (రజి) ఇలా చెప్పుకొచ్చారు - “నేను అన్నారులను (మంచి) పనులు (ప్రవక్త సేవా సహాయాలు) చేస్తూ ఉండటం చూశాను. అప్పటి నుండి నేను అవకాశం లభించినప్పుడల్లా అన్నారుల పట్ల గౌరవభావంతో వారికి (నాకు చేతనైన) సేవ చేస్తున్నాను.”

(సహీహ్ బుఖారీ:- 56వ ప్రకరణం - జిహాద్, 71వ అధ్యాయం - ఫజ్లిల్ ఫిద్వతి ఫిల్ గజ్య)

46వ అధ్యాయం - గిఫార్, అస్లం తెగలకు దైవప్రవక్త (సల్లం) దీవెనలు

1635. హజ్రత్ అబూ హురైరా (రజి) కథనం ప్రకారం దైవ ప్రవక్త (సల్లం) ఇలా అన్నారు - “అస్లం తెగా! దేవుడు దాన్ని క్షేమంగా ఉంచుగాక!! గిఫార్ తెగా! దేవుడు దాని పాపాలను క్షమించుగాక!!”

(సహీహ్ బుఖారీ:- 61వ ప్రకరణం - మనాఖిబ్, 6వ అధ్యాయం - జిక్రి అస్లమ వ గిఫార వ ముజైనా)

1636. హజ్రత్ అబ్దుల్లా బిన్ ఉమర్ (రజి) కథనం ప్రకారం దైవప్రవక్త (సల్లం) ఇలా ప్రవచించారు- గిఫార్ తెగను దేవుడు మన్నించు గాక! అస్లం తెగను దేవుడు క్షేమంగా ఉంచుగాక! ఉసయ్యా తెగవాళ్ళు దేవునికి, దైవప్రవక్తకు అవిధేయులయిపోయారు.

(సహీహ్ బుఖారీ:- 61వ ప్రకరణం - మనాఖిబ్, 6వ అధ్యాయం - జిక్రి అస్లమ వ గిఫార వ ముజైనా వ జుహైన వ అవ్జా)

47వ అధ్యాయం - గిఫార్, అస్లం, జుహైన, అష్ఠ, ముజైన, తమిం, దోస్, తై తెగల ఔన్నత్యం

1637. హజ్రత్ అబూ హురైరా (రజి) కథనం ప్రకారం దైవప్రవక్త (సల్లం) ఇలా అన్నారు :- ఖురైష్, అన్నార్ మరియు జుహైన, ముజైన, అస్లం, అష్ఠ, గిఫార్ తెగల ప్రజలంతా నా సహచరులు, సహాయకులు. వారి యజమానులు, సంరక్షకులు దేవుడు మరియు దైవప్రవక్త (సల్లం) తప్ప మరెవరూ కాదు.

(సహీహ్ బుఖారీ:- 61వ ప్రకరణం - మనాఖిబ్, 2వ అధ్యాయం - మనాఖిబ్ ఖురైష్)

1638. హజ్రత్ అబూ హురైరా (రజి) కథనం ప్రకారం దైవప్రవక్త (సల్లం) ఇలా అన్నారు :- “అస్లం,

★ ఇక్కడ సాద్ (రజి) అంటే ఖజ్రత్ తెగ నాయకుడయిన హజ్రత్ సాద్ బిన్ ఉబాదా అని అర్థం. (అనువాదకుడు)

గిఫార్ తెగల వాళ్ళు (అందరూ) ముజైనా, జుహైనా తెగల్లో కొందరు (లేక ఆయన - సఅసం-ఇలా అన్నారు) జుహైనా మరియు ముజైనా తెగల వారిలో కొందరు దేవుని దృష్టిలో మంచివాళ్ళు.” (లేక దైవప్రవక్త (సల్లం) ఇలా అన్నారు:-) “అసద్, తమిమ్, హవాజన్, గత్ఫాన్ తెగలలో కొందరు ప్రళయదినాన మంచి వాళ్ళయి ఉంటారు.”

(సహీహ్ బుఖారీ:- 61వ ప్రకరణం - మనాఖిబ్, 11వ అధ్యాయం - ఖిస్తతి జమ్జమ్)

1639. హజ్రత్ అబూ బక్రా (రజి) కథనం :- హజ్రత్ అబ్రా బిన్ హాబిస్ (రజి) దైవప్రవక్త (సల్లం)తో మాట్లాడుతూ “అస్లం, గిఫార్, ముజైనా, జుహైనా తెగలలో (పూర్వం) హజ్ యాత్రీకుల్ని దోచుకునే వారు (ఇప్పుడు) మీ చేతిలో ప్రమాణం చేశారు” అని అన్నారు. దానికి దైవప్రవక్త (సల్లం) సమాధానమిస్తూ “అస్లం, గిఫార్, ముజైనా, జుహైనా తెగలు బనీ తమిం, బనీ ఆమిర్, బనీ అసద్, బనీ గత్ఫాన్ తెగల కంటే దిగజారిపోయాయా? వీరు ఆ (బనీ తమిం, బనీ ఆమిర్ తదితర) తెగల కంటే నయం కాదా?” అని అడిగారు. దానికి ఆయన ఔనన్నారు. అప్పుడు దైవప్రవక్త (సల్లం) “నా ప్రాణం ఎవరి అధీనంలో ఉందో ఆ శక్తిమంతుని సాక్షి! వారు (అంటే అస్లం, గిఫార్ తదితర తెగలు) వీరి (అంటే బనీ తమిం వగైరా తెగల) కంటే నిస్సందేహంగా నయమే” అని అన్నారు.

(సహీహ్ బుఖారీ:- 61వ ప్రకరణం - మనాఖిబ్, 6వ అధ్యాయం - జిక్రి అస్సమ వగిఫార వముజైనా వజుహైనా)

1640. హజ్రత్ అబూ హురైరా (రజి) కథనం :- తుఫైల్ బిన్ అమ్ దౌసీ (రజి), ఆయన సహచరులు దైవప్రవక్త (సల్లం) సన్నిధికి వచ్చి “దైవప్రవక్తా! దౌస్ తెగవాళ్ళు అవిధేయులయిపోయి ఇస్లాం స్వీకరించడానికి నిరాకరించారు. మీరు వాళ్ళను శిపించండి” అని అన్నారు. అంతలో ఎవరో “దౌస్ తెగ నాశనమయిపోయింది” అని అన్నారు. అయితే దైవప్రవక్త (సల్లం) “దేవా! దౌస్ తెగ ప్రజలకు సన్మార్గావలంబన బుద్ధి ప్రసాదించు. వారిని ముస్లింలుగా మార్చు” అని ప్రార్థించారు.*

(సహీహ్ బుఖారీ:- 56వ ప్రకరణం - జిహాద్, 100వ అధ్యాయం - అద్దుఅయి లిల్ ముఠికీన్)

1641. హజ్రత్ అబూ హురైరా (రజి) కథనం :- దైవప్రవక్త (సల్లం) నోట ఈ మూడు విషయాలు విన్న దగ్గర్నుంచి నేను బనీ తమిం తెగవాళ్ళను అభిమానిస్తున్నాను.

(1) “దజ్జాల్ విషయంలో బనీ తమిం తెగ ప్రజలు అందరికంటే చాలా కఠినంగా వ్యవహరిస్తారు” అన్నారు దైవప్రవక్త (సల్లం).

(2) బనీ తమిం తెగవారి దగ్గర్నుంచి సదఖాలు (జకాత్ వగైరా రెవెన్యూ ఆదాయం) వచ్చినప్పుడు “ఇవి మన జాతి ప్రజలు పంపిన సదఖాలు” అని అన్నారు ఆయన (సల్లం).

(3) బనీ తమిం తెగకు చెందిన ఒక మహిళా ఖైదీ విశ్వాసుల మాతృమూర్తి హజ్రత్ ఆయిషా (రజి) వాటాలో వచ్చింది. అప్పుడు దైవప్రవక్త (సల్లం) హజ్రత్ ఆయిషా (రజి)తో “ఈమె హజ్రత్

* ఈ మాట మహాప్రవక్త (సల్లం) ఔదార్యానికి, తన అనుచర సమాజం పట్ల ఆయనకున్న ప్రేమా వాళ్ళల్వలకు మచ్చుతునక అని ఇమామ్ ఖస్తలానీ (రహ్మాలై) వ్యాఖ్యానించారు. (సంకలనకర్త)

ఇస్మాయిల్ (అలైహి) సంతతికి చెందిన స్త్రీ. అందుచేత ఈమెకు స్వాతంత్ర్యం ఇచ్చెయ్యి” అని అన్నారు.

(సహీహ్ బుఖారీ:- 49వ ప్రకరణం - ఇక్ఫ్, 13వ అధ్యాయం - మమ్మలక మినల్ అరబి రఫీఖా ఫ వహబి వబాఅ)

48వ అధ్యాయం - అత్యంత శ్రేష్టులు

1642. హజ్రత్ అబూ హురైరా (రజి) కథనం ప్రకారం దైవప్రవక్త (సల్లం) ఈ విధంగా ప్రవచించారు:- ప్రజలు మీకు (ఖనిజ నిక్షేపాలుండే) గనుల మాదిరిగా కన్నుస్తారు. అజ్ఞాన (అనాగరిక) కాలంలో మంచి వాళ్ళుగా ఉండిన వారే ముస్లింలయిన తరువాత కూడా మంచివాళ్ళు. అయితే వారు ధార్మిక స్పృహ, ధర్మం పట్ల (సరయిన) అవగాహన కలిగి ఉండాలి.

పరిపాలన చేసే (అధికారులు, రాజ్యాధినేతలు మొదలైన) వారిలో అందరికంటే ఎక్కువ అధికార పిపాస లేని వాడినే మీరు ఉత్తముడిగా పొందగలరు. అలాగే అందరికంటే అతి చెడ్డవాడు రెండు ముఖాలవాడు (అంటే గోముఖ వ్యాఘ్రం). అతను కొంఠరి దగ్గర ఒక ముఖంతో, మరి కొందరి దగ్గర మరొక ముఖంతో వ్యవహరిస్తాడు.”*

(సహీహ్ బుఖారీ:- 61వ ప్రకరణం - మనాఖిబ్, 1వ అధ్యాయం - ఖాలిల్లాహి త అలా (యా అయ్యుహన్నాసు ఇన్నా ఖలఖ్ఖా కుమ్ మిన్ జకరిన్ న చన్నా)

49వ అధ్యాయం - ఖురైష్ మహిళల ఔన్నత్యం

1643. హజ్రత్ అబూ హురైరా (రజి) కథనం ప్రకారం దైవప్రవక్త (సల్లం) ఇలా అన్నారు :- “ఒంటెల మీద స్వారీ చేసే స్త్రీలందరిలో ఖురైష్ మహిళలు చాలా మంచివాళ్ళు (అంటే అరబ్ మహిళలందరూ

★ ఈ హదీసులో గొప్ప యదార్థాన్ని గురించి సూచించడం జరిగింది. ప్రపంచంలోని విభిన్న వస్తువుల మూలాలు విభిన్న రకాలుగా ఉన్నట్లే విభిన్న మానవుల గుణగణాలు, లక్షణాలు కూడా సంతతి, తెగల రీత్యా విభిన్న రకాలుగా ఉంటాయి. రాగి, వెండి, బంగారం, సీసం మొదలైనవి విభిన్న ఖనిజాల నుండి ఉత్పత్తి అవుతాయి. బంగారు ఖనిజం నుండి బంగారమే వస్తుంది. వెండి ఖనిజం నుండి వెండే వస్తుంది. అలాగే మానవుల విషయం కూడా. అజ్ఞానకాలంలో సజ్జనులుగా ఉండినవారే ముస్లిములయిన తరువాత కూడా సజ్జనులుగా రాణిస్తారు. అయితే వారు ముస్లిములయిన తరువాత ఇస్లాం పట్ల పూర్తి స్పృహ, పరిపూర్ణ అవగాహన కలిగి ఉన్నప్పుడే వారి మంచితనం రాణిస్తుంది. అది లేకపోతే అజ్ఞానకాలంలో సజ్జనులుగా లేకపోయినా ఇస్లాం స్వీకరించిన తరువాత నూతన ధర్మం పట్ల స్పృహ, అవగాహన పొందినవారే, వారికంటే శ్రేష్టులవుతారు. ఈ విషయం రీత్యా ప్రజలను నాలుగు రకాలుగా విభజించవచ్చు.

- (1) అజ్ఞాన కాలంలోనూ సజ్జనులుగా ఉండి ఇస్లాం స్వీకరించిన తరువాత దాని పట్ల సరయిన అవగాహన పెంపొందించుకున్నవారు.
- (2) అజ్ఞాన కాలంలో సజ్జనులుగా ఉన్నప్పటికీ ఇస్లాం స్వీకరించిన తరువాత దాని పట్ల సరయిన అవగాహన పెంపొందించుకొనినవారు.
- (3) అజ్ఞాన కాలంలో సజ్జనులుగా ఉండినప్పటికీ ఇస్లాం స్వీకరించనూ లేదు, సదవగాహన పెంపొందించుకొనూ లేదు.
- (4) అజ్ఞానకాలంలో సజ్జనులుగా ఉండి కూడా ఇస్లాం స్వీకరించనివారు. కాకపోతే విజ్ఞతా వివేచనలు కలవారయి ఉంటారు.

వీరందరిలో మొదటి కోవకు చెందినవారే అత్యంత శ్రేష్టులు. ఆ తరువాత అజ్ఞాన కాలంలో సజ్జనులుగా లేకపోయినప్పటికీ ఇస్లాం స్వీకరించి దాని పట్ల సరయిన అవగాహన పెంపొందించుకున్న వారు రెండవ శ్రేణికి చెందిన శ్రేష్టులవుతారు. ఆ తరువాత అజ్ఞాన కాలంలో సజ్జనులుగా ఉండినప్పటికీ ఇస్లాం స్వీకరించిన తరువాత దాని పట్ల సరయిన అవగాహన పెంపొందించుకొనిన వారు మూడవశ్రేణికి చెందిన వారవుతారు. ఇక నాల్గవ శ్రేణికి చెందినవారు: వారు అజ్ఞాన కాలంలో సజ్జనులుగా లేరు. అయితే ఇస్లాం స్వీకరించారు. మరి ధర్మావగాహనను పెంపొందించుకోలేదు. మిగిలిన వారంతా ఇస్లాం స్వీకరించినవారు. వారి శ్రేష్ఠత, ఉదాత్త గుణాలను గురించి ఎలాంటి నమ్మకం ఉంచలేము.

రెండు ముఖాల వాడు అంటే మానవులంతా సమానమయినప్పటికీ ఒకరి పట్ల ఒక విధంగా, దానికి భిన్నంగా మరొకరి పట్ల మరొక విధంగా ప్రవర్తించేవాడని అర్థం. ఇలాంటి వ్యక్తిని కపటి (మునాఫిఖ్)తో పోల్చవచ్చు. ఇతను ప్రతి వ్యక్తికీ తాను అతని మనిషేనంటూ నమ్మకం కలిగిస్తాడు. నిజానికి అతను ఎవరితోనూ చిత్తశుద్ధిగా స్నేహం చేయడు. స్వార్థప్రియత్వం, స్వప్రయోజనాలే అతని లక్ష్యాలు. (సంకలనకర్త)

మంచివాళ్ళే) వీరు తమ పిల్లలపై అందరికన్నా ఎక్కువగా మమకారం కలిగి ఉంటారు. తమ భర్తల ఆస్తులను కాపాడే వారై ఉంటారు.”⁽¹⁾

హజ్రత్ అబూ హురైరా (రజి) ఈ హదీసు వినించిన తరువాత “హజ్రత్ మర్యం బినై ఇబ్రాహీం ఏనాడూ ఒంటె మీద ఎక్కలేదు” అని అన్నారు.

(సహీహ్ బుఖారీ:- 60వ ప్రకరణం - అంబియా, 46వ అధ్యాయం - ఖొలిల్లాహి త ఆలా (ఇబ్ఖాలతిల్ మలాయికతు యా మర్యం))

50వ అధ్యాయం - ప్రవక్త అనుచరుల మధ్య సహోదరీకరణ

1644. హజ్రత్ ఆసిమ్ అహ్మల్ (రహ్మాలై) కథనం :- నేను హజ్రత్ అనస్ (రజి)తో మాట్లాడుతూ “అజ్ఞాన కాలం నాటి ప్రతిజ్ఞా ప్రమాణాలు ఇస్లాంలో లేవు⁽²⁾ అనే దైవప్రవక్త (సల్లం) ప్రవచనం మీ వరకూ చేరిందా?” అని అడిగాను. దానికి హజ్రత్ అనస్ (రజి) సమాధానమిస్తూ “దైవప్రవక్త (సల్లం) స్వయంగా మా ఇంట్లో కూర్చోని సహోదరీకరణ ప్రమాణం చేయించారు” అని అన్నారు.

(సహీహ్ బుఖారీ:- 39వ ప్రకరణం - అల్ కిసాల, 2వ అధ్యాయం - ఖొలిల్లాహి త ఆలా (వల్లజీన అఖత్ర ఐమాసుకుమ్...))

52వ అధ్యాయం - సహాబీలు, తాబయీలు, తబె తాబయీల మహిమోన్నతలు

1645. హజ్రత్ అబూ సయీద్ ఖుదరీ (రజి) కథనం ప్రకారం దైవప్రవక్త (సల్లం) ఈ విధంగా తెలియజేశారు :- భావిలో ఒక కాలం రానున్నది. అప్పుడు జన సమూహాలు ధర్మపోరాటానికి వెళ్ళి “మీలో దైవప్రవక్త (సల్లం) ప్రత్యక్ష అనుచరులు ఎవరైనా ఉన్నారా?” అని ఒకర్నికరు అడుగుతారు. దానికి ఉన్నారని సమాధానం వస్తుంది. కనుక ఆ అనుచరుల (అంటే సహాబీల) శ్రేయోశుభాలతో యుద్ధంలో విజయం సిద్ధిస్తుంది. ఆ తరువాత మరో కాలం వస్తుంది. అప్పుడు (ప్రజలు) “మీలో ప్రవక్త అనుచరుని (సహాబీ) సహచర్య భాగ్యం పొందిన వ్యక్తి ఎవరైనా ఉన్నారా?” అని అడుగుతారు. దానికి ఉన్నారని సమాధానం వస్తుంది. కనుక అతని శ్రేయోశుభాలతో యుద్ధంలో విజయం ప్రాప్తమవుతుంది. ఆ తరువాత వేరొక కాలం వస్తుంది. అప్పుడు ప్రజలు “మీలో ప్రవక్త సహచరుల

1) ఈ హదీసు ద్వారా హజ్రత్ అబూ హురైరా (రజి) ఉద్దేశ్యం ఖురైష్ స్త్రీలు హజ్రత్ మర్యం బినై ఇబ్రాహీం (అలైహి) కంటే గొప్ప అని తెలియజేయడం కాదు. హజ్రత్ మర్యం (అలైహి) ఔన్నత్యం గురించి ఖుర్ఆన్ లో ముందే ప్రస్తావించబడింది. దానికి తిరుగులేదు. పోతే ఇతర స్త్రీలందరిలో ఖురైష్ మహిళలు గొప్ప అని చెప్పడమే ఆయన ఉద్దేశ్యం. (సంకలన కర్త)

2. ఇమామ్ తల్హీ (రహ్మాలై) ప్రకారం సాధారణ ప్రతిజ్ఞా ప్రమాణాలు ఎల్లప్పుడూ ధర్మ సమ్మతమే. హదీసులో వారసత్వానికి సంబంధించిన ప్రమాణం ప్రస్తావించబడింది. ఈ ప్రమాణం ఈ నూత్న అవతరణ తరువాత రద్దయి పోయింది: (“దివ్య ఖుర్ఆన్ ప్రకారం సాధారణ విశ్వాసుల, ముహాజిర్ ముస్లింల కంటే బంధువులు పరస్పరం ఎక్కువ హక్కుదారులు” (33:6). (ఇమామ్ నవవీ -రహ్మాలై).

హాసన్ బనీ (రహ్మాలై) ప్రకారం ప్రమాణం ద్వారా వారసత్వపు ఆస్తి విభజన పద్ధతి వారసత్వపు ఆస్తి పంపిణీ ఆజ్ఞలు అవతరించిన తరువాత రద్దయిపోయింది. ఇమామ్ నవవీ (రహ్మాలై) అభిప్రాయం ప్రకారం ప్రమాణం ద్వారా వారసత్వపు ఆస్తి విభజన పద్ధతిని వ్యతిరేకించడం మంచిది. అయితే దేవుని పట్ల విధేయత, ధార్మిక సహాయం, దైవభీతి పరాయణతకు సంబంధించిన వ్యవహారాలలో సహకరించే విషయములు ప్రమాణం చేయడం, చేయించడం రద్దయి కాలేదు. అజ్ఞాన కాలం నాటి ప్రతిజ్ఞా ప్రమాణాలను ఇస్లాం మరింత పటిష్టపరుస్తుందని దైవప్రవక్త (సల్లం) అన్నారంటే అవి సత్కార్యాలకు సంబంధించిన ప్రతిజ్ఞా ప్రమాణాల విషయమని అర్థం. ఆయన ఇస్లాంలో ప్రతిజ్ఞా ప్రమాణాలు లేవన్నారంటే వారసత్వపు ఆస్తి పంపిణీ విషయంలో ప్రమాణం చేసే విధానం ఇస్లాంలో లేదని అర్థం. దీన్ని షరీఆత్ నిషేధించింది. (సంకలనకర్త)

అనుచరుల్లో ఎవరి సహచర్య భాగ్యమైనా పొందిన వ్యక్తి ఉన్నారా?” అని అడుగుతారు. దానికి ఉన్నారని సమాధానం వస్తుంది. కనుక అతని శ్రేయోశుభాలతో యుద్ధంలో విజయం లభిస్తుంది.

(సహీహ్ బుఖారీ:- 56వ ప్రకరణం - జిహాద్, 76వ అధ్యాయం - మనిస్తఅన బిజ్జ అసాయి వస్నాలిహిన ఫిల్ హర్బ్)

1646. హజ్రత్ అబ్దుల్లా బిన్ మన్షూద్ (రజి) కథనం ప్రకారం దైవప్రవక్త (సల్లం) ఇలా ప్రవచించారు:- నా జీవిత కాలంలో ఉన్నవారు అందరికంటే ఎంతో శ్రేష్ఠులు. ఆ తరువాత నా జీవిత కాలానికి అతి సమీప కాలంలో ఉండేవారు ఎక్కువ శ్రేష్ఠులు. ఆ తరువాత వారి కాలానికి సమీప కాలంలో ఉండేవారు శ్రేష్ఠులు. ఆ తరువాత వచ్చేవారు (పనికి మాలినవారు) వారి సాక్ష్యం వారి ప్రమాణాన్ని, వారి ప్రమాణం వారి సాక్ష్యాన్ని మించిపోతాయి.⁽¹⁾

(సహీహ్ బుఖారీ:- 52వ ప్రకరణం - అషహాదత్, 9వ అధ్యాయం - లా యహ్ హదు అలా షహదతి జవ్రిన్ ఇజా ఉహ్ హిద)

1647. హజ్రత్ ఇబ్రూన్ బిన్ హుసైన్ (రజి) కథనం :- దైవప్రవక్త (సల్లం) ఇలా తెలియజేశారు :- “మీలో నా జీవిత కాలంలో ఉన్నవారు అందరికంటే ఎంతో శ్రేష్ఠులు. ఆ తరువాత నా జీవిత కాలానికి సమీప కాలంలో ఉండేవారు (అందరికంటే శ్రేష్ఠులు). ఆ తరువాత వారి సమీపకాలంలో ఉండేవారు”. దైవప్రవక్త (సల్లం) తమ జీవిత కాలం తరువాత రెండు కాలాలను ప్రస్తావించారా లేక మూడు కాలాలను ప్రస్తావించారా అనే సంగతి నాకు తెలియదు - దైవప్రవక్త (సల్లం) ఇంకా ఇలా అన్నారు : “మీ తరువాత వచ్చే వాళ్ళు నమ్మకద్రోహులై ఉంటారు. కనుక వారిని నమ్మి ఎలాంటి వస్తువు (లేదా బాధ్యత) వారికి అప్పగించడం జరగదు. వారు తమంతట తామే (ఇతరులు అడగక పోయినా) సాక్ష్యమిస్తారు. ఏదైనా మొక్కుబడి చేసుకుంటే దాన్ని నెరవేర్చరు. వారిలో అత్యధిక మంది బలిసి లావుగా ఉంటారు.”⁽²⁾

(సహీహ్ బుఖారీ:- 52వ ప్రకరణం - అషహాదత్, 9వ అధ్యాయం - లాయహ్ హదు అలా షహదతి జవ్రిన్ ఇజా ఉహ్ హిద)

53వ అధ్యాయం - “ఈ శతాబ్దాంతానికి ఇప్పుడున్న వారెవరూ జీవించి ఉండరు”

1648. హజ్రత్ అబ్దుల్లా బిన్ ఉమర్ (రజి) కథనం :- దైవప్రవక్త (సల్లం) తమ జీవితపు చివరి రోజుల్లో ఓసారి ఇషా నమాజ్ చేయించి, సలాం చెప్పి ముగించి లేచి నిల్చిని ఇలా అన్నారు :- “మీరంతా ఈ రోజు రాత్రిని చూశారా? గుర్తుంచుకోండి. ఈ రోజు నుండి పూర్తిగా వందేండ్ల తరువాత నేడు నేలపై ఉన్న వారెవరూ జీవించి ఉండరు”.

(సహీహ్ బుఖారీ:- 3వ ప్రకరణం - ఇల్బ్, 40వ అధ్యాయం - అస్సమరి ఫిల్ ఇల్బ్)

1) ఈ హదీసులో సాక్ష్యం చెబుతూ ప్రమాణం చేసి వారిని ఖండించడం జరిగింది. అంటే వారు సాక్ష్యాన్ని, ప్రమాణాన్ని కలిపివేస్తారన్న మాట. ఒక్కోసారి సాక్ష్యం ముందుగా చెబుతారు, మరోసారి ప్రమాణం ముందుగా చేస్తారు. ఖాజి బైజావీ (రహ్మాలై) ఇలా రాస్తున్నారు: వారు అంటే సాక్ష్యం చెప్పడానికి ఉబలాటపడేవారన్నమాట. సాక్ష్యం చెప్పడంలో వారు చాలా ఆసక్తి కనబరుస్తారు. పైగా సాక్ష్యం చెప్పేటప్పుడు ప్రమాణం కూడా చేస్తారు. వారు సాక్ష్యం చెప్పడానికి, ప్రమాణం చేయడానికి తొందరపడతారని కూడా అర్థం కావచ్చు. (సంకలనకర్త)

2) వారు భోగలాలనులయ విలాసవంతమైన జీవితానికి అలవాటు పడటం వల్ల, మితిమీరిన తిండి తింటూ లావెక్కుతారు. వారిలో దైవభీతి తగ్గిపోతుంది. ఈ హదీసులో పుట్టుకతో లావుగా ఉన్న వారిని, స్థూలకాయుల్ని ఖండించడం జరగలేదు. దైవభీతి లేకుండా నిశ్చింతగా ఏకల దాశ మెక్కి లావెక్కిన వారిని మాత్రమే ఖండించడం జరిగింది. (సంకలనకర్త)

54వ అధ్యాయం - ప్రవక్త అనుచరుల (రజి)ను నిందించడం నిషిద్ధం

1649. హజ్రత్ అబూ సయీద్ ఖుదరీ (రజి) కథనం ప్రకారం దైవప్రవక్త (సల్లం) ఇలా సెలవిచ్చారు:-
నా అనుచరులను గురించి చెబుతూ మాట్లాడకండి. మీలో ఏ ఒక్కడూ ఉహాద్ పర్వతమంత బంగారం
ఖర్చుపెట్టినా అది నా అనుచరులు ఒక ముద్ (తులం) ధాన్యం ఖర్చుపెట్టినంత పుణ్యానికి
సాటిరాదు.*

(సహీహ్ బుఖారీ:- 62వ ప్రకరణం - ఫజాయిలి అసహాబిన్నుఖియ్యి (సల్లం), 5వ అధ్యాయం - ఖాలిన్నుఖియ్యి (సల్లం)
లోకున్ను ముత్తఖిజన్ ఖలీలా)

59వ అధ్యాయం - ఫార్సీల ఔన్నత్యం

1650. హజ్రత్ అబూ హురైరా (రజి) కథనం :- మేముక సారి దైవప్రవక్త (సల్లం) సన్నిధిలో ఉండగా
ఆయనపై 'జుమా సూరా' అవతరించింది. అందులో "(ఈ ప్రవక్త దౌత్యం) ఆయన్ని ఇంకా దర్శించని
వారిక్కూడా వర్తిస్తుంది" అనే సూక్తి ఉంది (జుమఅ-3). అప్పుడు నేను "దైవప్రవక్తా! వారెవరు?" అని
అడిగాను. కాని దైవప్రవక్త (సల్లం) దానికి సమాధానం ఇవ్వలేదు. నేనీ ప్రశ్నను మూడు సార్లు
అడిగాను. ఆ సమయంలో హజ్రత్ సల్మాన్ ఫార్సీ (రజి) కూడా మాతో పాటు ఉన్నారు. చివరికి
దైవప్రవక్త (సల్లం) హజ్రత్ సల్మాన్ ఫార్సీ (రజి) భుజమ్మిద చెయ్యివేసి "ఒకవేళ విశ్వాసం ధృవ
నక్షత్రంలో ఉన్నా సరే వీరి (అంటే సల్మాన్ ఫార్సీ జాతి ప్రజల)లో కొందరు దాన్ని తప్పకుండా
సంపాదిస్తారు" అని అన్నారు. లేదా "వీరిలో ఒక వ్యక్తి దాన్ని తప్పకుండా సంపాదిస్తాడు" అని అన్నారు.

(సహీహ్ బుఖారీ:- 65వ ప్రకరణం - తఫ్సీర్, 62వ సూరా జుమఅ, 1వ అధ్యాయం - ఖాలిహ్ తఅలా వ ఆఖరీన
మిన్ హామ్...)

60వ అధ్యాయం - ఒంటెల మాదిరిగా మనుషుల్లో నూటికొకడు మంచివాడుంటాడు

1651. హజ్రత్ అబ్దుల్లా బిన్ ఉమర్ (రజి) కథనం ప్రకారం దైవప్రవక్త (సల్లం) ఇలా తెలిపారు :-
మనుషుల్ని ఒక విధంగా ఒంటెలతో పోల్చవచ్చు. వంద ఒంటెలలో మహా అయితే ఒక ఒంటె మాత్రమే
స్వారి చేయడానికి యోగ్యమైనదై ఉంటుంది. (అలాగే మానవుల్లో కూడా మహా అయితే నూటికి
ఒక్కడే సంస్కారవంతుడు, యోగ్యుడు, సజ్జనుడు, నీతిమంతుడు, సదాచార సంపన్నుడు అయి
ఉంటాడు).

(సహీహ్ బుఖారీ:- 81వ ప్రకరణం అర్రిఖాఫ్, 35వ అధ్యాయం - రఫ్ యిల్ అమానతి)

★ దైవప్రవక్త (సల్లం) విధేయతలో ఆయన ప్రత్యక్ష అనుచరులు (సహాబీలు) చేసిన త్యాగాలు అసాధారణమైనవి. దేవుని దృష్టిలో వారి
స్థానం ఎంతో ఉన్నతమైనది. అదిగాక ప్రపంచంలో ముస్లింల ఉనికికి వారి ఘనకార్యాలు, త్యాగాలే కారణం. అందువల్ల ముస్లింల
పుణ్యంలో ప్రళయం దాకా వారికి పుణ్యం లభిస్తూ ఉంటుంది. (సంకలనకర్త)